

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ & ΤΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑνΕΚ

«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ 2021-2027»

Αύγουστος 2021

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

CCI	2021-2027
Τίτλος στα αγγλικά	Programme "Competitiveness"
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»
Έκδοση	2
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	01/01/2021
Επιλέξιμο έως	31/12/2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	
Αριθμός τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Μη ουσιαστική μεταφορά (άρθρο 19 παράγραφος 5)	Ναι/Όχι
Περιφέρειες NUTS που καλύπτει το πρόγραμμα (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	
Σχετικό Ταμείο	☒ ΕΤΠΑ
	☐ Ταμείο Συνοχής
	☒ ΕΚΤ+
	☐ ΤΔΜ
	☐ ΕΤΘΑΥ
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές

1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: ΚΥΡΙΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ¹

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο (α) σημεία i) έως viii) και x) και άρθρο 22 παράγραφος 3) στοιχείο β)

Η εθνική στρατηγική ανάπτυξης² που συμπληρώθηκε με την έκθεση της Επιτροπής Πισσαρίδη³ επιδιώκει τη συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας της Ελληνικής οικονομίας, που θα της επιτρέψει να επαναπροσεγγίσει σταδιακά και με συνέπεια τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» σχεδιάζεται ως ολοκληρωμένη παρέμβαση που υποστηρίζει τους παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας στη μετάβασή τους σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης. Ο σχεδιασμός του Προγράμματος διεξάγεται σε μια κρίσιμη συγκυρία πρωτόγνωρης υγειονομικής, οικονομικής και κοινωνικής δοκιμασίας σε εθνική, ευρωπαϊκή και παγκόσμια κλίμακα και καλείται να προγραμματίσει και να εφαρμόσει πρωτοβουλίες που επιταχύνουν τη μετάβαση στο νέο πρότυπο, αυξάνοντας τη συμμετοχή διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν στο πλαίσιο Επανεκκίνησης της οικονομίας μετά την Πανδημία.

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» είναι το εργαλείο υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) και εναρμονίζεται με τις πολιτικές της Ε.Ε. για τον ψηφιακό (European Digital Strategy) και πράσινο μετασχηματισμό (European Green Deal), προωθώντας παρεμβάσεις και επενδύσεις που συνεισφέρουν στους στόχους που έχουν τεθεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

1.1 Υφιστάμενη κατάσταση και κύριες προκλήσεις

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ευστοχία και τη συνεκτικότητα των μέτρων και δράσεων του Προγράμματος αποτελεί η καταγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της οικονομίας της χώρας. Στις παρακάτω προκλήσεις καλείται το Πρόγραμμα να δώσει απαντήσεις ή/και να δημιουργήσει κατάλληλες προϋποθέσεις για ένα περισσότερο αποτελεσματικό και προσαρμοστικό στις προκλήσεις περιβάλλον:

1.1.1. Παραγωγικότητα και Εξαγωγές

Κατά την τελευταία δεκαετία, η Ελλάδα έχει προχωρήσει σε εκτεταμένες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις με στόχο την άρση των εμποδίων στον ανταγωνισμό και την επιχειρηματικότητα. Ωστόσο, η ιδιαίτερη οικονομική δομή της χώρας επηρεάζει αρνητικά το αναπτυξιακό της δυναμικό. Σημαντικές προκλήσεις στην επιδιωκόμενη μετάβαση σε ένα πρότυπο εξωστρεφούς ανταγωνιστικότητας αποτελούν τόσο το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων που επηρεάζει αρνητικά την παραγωγικότητα, όσο και οι περιορισμένες εξαγωγές:

Το 97,4% της ελληνικής επιχειρηματικότητας είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις (<10 εργαζόμενους). Μόνο το 2,6% είναι μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 7%⁴. Το 2018, 25 εκατ. ΜμΕ στην ΕΕ-28 παρήγαγαν το 56,4% της προστιθέμενης αξίας

¹ Για τα προγράμματα τα οποία περιορίζονται στη στήριξη του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο iv) του κανονισμού ΕΚΤ+, η περιγραφή της στρατηγικής του προγράμματος δεν χρειάζεται να σχετίζεται με τις προκλήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημεία i), ii) και vi) του ΚΚΔ.

² Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων (2020). Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021 – 2025. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, Τεύχος Α' 174/10.09.2020

³ Πισσαρίδης, Χ., Βαγιανός, Δ., Βέττας, Ν., και Μεγύρ, Κ. (2020). Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία. Τελική Έκθεση, 14 Νοεμβρίου 2020

⁴ <http://www.gqb.gr/sites/default/files/basic-page-files/Greece%20-%202018%20Fact%20Sheet.pdf>

και απασχόλησαν το 66,6% του εργατικού δυναμικού. Στην Ελλάδα, οι ΜμΕ αντιπροσωπεύουν το 63,5% της συνολικής προστιθέμενης αξίας και το 87,9% της ελληνικής απασχόλησης.

Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις είναι κατά 70% λιγότερο παραγωγικές από ό,τι οι μεσαίες και οι μεγάλες επιχειρήσεις στην Ελλάδα και είναι βασικός λόγος που η παραγωγικότητα της εργασίας ανά δεδουλευμένη ώρα στην Ελλάδα το 2017 ήταν μόλις 64,4% του μέσου όρου της ΕΕ.¹ Η εγχώρια βιομηχανική μεταποίηση επιδρά σημαντικά στο σύνολο της οικονομίας και στην προστιθέμενη αξία παραγωγής, αλλά κατέχει μια από τις τελευταίες θέσεις στην ΕΕ ως προς τη συμβολή της στο ΑΕΠ (9,4% το 2017).

Οι Ελληνικές εξαγωγές απευθύνονται κατά κύριο λόγο στις χώρες της ΕΕ (53%) και τις εκτός ΕΕ γειτονικές χώρες (25%) και αναφέρονται κατά 54% σε εμπορεύματα και κατά 46% σε υπηρεσίες (κυρίως ταξιδιωτικές υπηρεσίες και μεταφορές 53% και 31% αντίστοιχα). Τα προϊόντα υψηλής και μεσαίας-υψηλής τεχνολογίας, για τα οποία παρατηρείται αύξηση της ζήτησης στην παγκόσμια αγορά, δεν ξεπερνούν το 25% των εξαγωγών.² Τα παραπάνω στοιχεία καταδεικνύουν ότι οι ελληνικές εξαγωγές αφορούν κυρίως προϊόντα χαμηλής προστιθέμενης αξίας και χαμηλού τεχνολογικού περιεχομένου, που είναι ευάλωτα σε επιθετικές στρατηγικές χαμηλού κόστους.

1.1.2. Καινοτομία και επιχειρηματικότητα

Οποιαδήποτε συζήτηση για αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της Ελλάδας δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει μια στροφή σε εξωστρεφείς παραγωγικές δραστηριότητες. Οι κλάδοι της οικονομίας που βασίζονται στην καινοτομία δημιουργούν -στις περισσότερες περιπτώσεις- μεγάλη προστιθέμενη αξία, καθώς δημιουργούν προϊόντα και υπηρεσίες που είναι κατά κανόνα εξαγώγιμα, και προσφέρουν πολλές και καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Η χώρα μας, ωστόσο, εμφανίζει διαχρονικά χαμηλό βαθμό ενσωμάτωσης της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία σε σχέση με τις χώρες της Ευρωζώνης. Η διασύνδεση έρευνας και καινοτομίας αποτελεί διαχρονικό πρόβλημα στην Ελλάδα παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες επίλυσής του.³ Βασική αιτία, από την πλευρά των επιχειρήσεων, είναι ο προσανατολισμός τους σε δραστηριότητες περιορισμένου ρίσκου και χαμηλής έντασης γνώσης, ακόμα και εντός των κλάδων υψηλής τεχνολογίας, που περιορίζει την ικανότητά τους να απορροφήσουν νέες προσεγγίσεις και ζήτηση για εξειδικευμένη γνώση. Αντίστοιχα το δημόσιο ερευνητικό σύστημα εστιάζει σε προτεραιότητες που προτάσσονται σε διεθνή προγράμματα και δεν είναι απαραίτητα επίκαιρες για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Προκύπτει η ανάγκη για μεγαλύτερη προσπάθεια των επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες του εγχώριου ερευνητικού συστήματος, προγραμματίζοντας καινοτόμες δράσεις που επιφέρουν αποτέλεσμα σε επίπεδο προστιθέμενης αξίας και ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Παράλληλα, απαιτούνται δομές διασύνδεσης και μεταφοράς τεχνολογίας στη βάση μακρόπνοου σχεδιασμού και μιας λογικής δημιουργίας εσόδων και βιωσιμότητας, όπου η βιομηχανία θα αναλάβει ρόλο πρωταγωνιστή.

Την τελευταία δεκαετία εμφανίστηκαν και αυξήθηκαν με μεγάλη ταχύτητα οι νεοφυείς επιχειρήσεις – start-ups. Η ανάπτυξη αυτών των σχημάτων αποτελεί σαφή ένδειξη στροφής σε μία νέα μορφή επιχειρηματικότητας προστιθέμενης αξίας. Για να αξιοποιηθεί στο έπακρο το υφιστάμενο δυναμικό, απαιτούνται δράσεις που ενισχύουν το ανθρώπινο κεφάλαιο σε εμπειρία, γνώση και, σε αρκετές περιπτώσεις, κατάλληλη δικτύωση.

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2019). Έκθεση χώρας - Ελλάδα 2019. SWD(2019) 1007, 27.2.2019

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020). Έκθεση χώρας - Ελλάδα 2020. SWD(2020) 507, 26.2.2020

³ http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles15/Final_Study_InnoBarriers_September_2020.pdf

1.1.3. Ψηφιακή Ετοιμότητα

Σύμφωνα με τον δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI), η Ελλάδα κατατάσσεται στην 27η θέση των Κρατών Μελών της ΕΕ για το 2020 με βαθμολογία 37,3 έναντι 52,6 του μέσου όρου. Για τις ελληνικές επιχειρήσεις παρατηρούνται υστερήσεις στην υιοθέτηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και των ηλεκτρονικών συνδέσεων με πελάτες ή/και προμηθευτές, που μειώνουν την παραγωγικότητα. Κι ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων αναγνωρίζει τη στρατηγική σημασία του ψηφιακού μετασχηματισμού, πολύ λίγες από αυτές προετοιμάζονται για τις επερχόμενες αλλαγές.

Συγκεκριμένοι σημαντικοί κλάδοι της ελληνικής οικονομίας όπως το λιανεμπόριο, ο κλάδος ΤΠΕ, ο τουρισμός, τα τρόφιμα και ο τραπεζικός κλάδος βρίσκονται ήδη ή αναμένεται να εισέλθουν άμεσα σε μια φάση έντονου μετασχηματισμού. Άλλοι εξίσου σημαντικοί κλάδοι όπως η μεταποίηση, οι μεταφορές, οι υπηρεσίες υγείας και ο αγροτικός τομέας αναμένεται να επηρεαστούν σημαντικά τα επόμενα χρόνια.

Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού που εγκρίθηκε με Υπουργική Απόφαση τον Ιούνιο 2021¹ καθορίζει τις βασικές αρχές, το πλαίσιο και τις κατευθύνσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας. Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» βασίστηκε στις κατευθυντήριες αρχές του Στρατηγικού Άξονα Παρέμβασης που αναφέρεται στον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων. Επιδιώκεται η έγκαιρη προετοιμασία με τις κατάλληλες ψηφιακές δεξιότητες και υποδομές των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους παραπάνω κλάδους, με στόχο τη διατήρηση /ενίσχυση της ανταγωνιστικής τους παρουσίας στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

1.1.4. Δεξιότητες και Απασχόληση Ανθρώπινου Δυναμικού

Η Ελλάδα έχει χαμηλότερες επιδόσεις σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες στους περισσότερους από τους δείκτες που συνθέτουν τον Ευρωπαϊκό Δείκτη Δεξιοτήτων.² Αυτό οφείλεται τόσο στην ελλιπή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού όσο και στην αναντιστοιχία των δεξιοτήτων.

Η ελλιπής αξιοποίηση αποτυπώνεται στα σχετικά υψηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας και ακουσίας μερικής απασχόλησης που καταγράφονται τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Η αναντιστοιχία δεξιοτήτων οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στον υψηλό αριθμό πτυχιούχων σε θέσεις χαμηλότερων απαιτήσεων σε προσόντα. Το φαινόμενο ενισχύεται από τις χαμηλές επιδόσεις του συστήματος της δια βίου μάθησης.

Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι η μεγάλη δυσκολία που παρατηρείται στην κάλυψη κενών θέσεων εργασίας που απαιτούν δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης.³ Ενδεικτικό είναι, επίσης, ότι κατά την περίοδο 2008 έως 2018, η απόκλιση της Ελλάδας από τον μέσο όρο της ΕΕ ως προς την απασχόληση στα επαγγέλματα υψηλών δεξιοτήτων εκτινάχτηκε από τις 3,4 στις 10,9 ποσοστιαίες μονάδες.

Η μετάβαση σε ένα παραγωγικό μοντέλο υψηλής προστιθέμενης αξίας απαιτεί τη δημιουργία ποιοτικών, παραγωγικών και καλά αμειβομένων θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης. Προς αυτή την κατεύθυνση, το Πρόγραμμα θα ενισχύσει δράσεις κατάρτισης για την απόκτηση κατάλληλων δεξιοτήτων που προκύπτουν από τεκμηριωμένες αναλύσεις αναγκών και συνοδεύονται από την ανάδειξη και εξέλιξη στελεχών που συνεισφέρουν ουσιαστικά στην επίτευξη φιλόδοξων επιχειρηματικών στόχων.

1.1.5. Επιπτώσεις της πανδημίας

Η παρούσα φάση σχεδιασμού του Προγράμματος βρίσκει την Ελλάδα, και τα περισσότερα κράτη-μέλη της ΕΕ, σε ένα τρίτο/τέταρτο κύμα αναζωπύρωσης της πανδημίας του κορονοϊού COVID-19. Τα χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας που την καθιστούν περισσότερο ευάλωτη στις συνέπειες της κρίσης σε σχέση με άλλες οικονομίες της ΕΕ εντοπίζονται στο σημαντικό ποσοστό των μικρών επιχειρήσεων, το χαμηλό επίπεδο

ψηφιακών δεξιοτήτων και την υψηλή συνεισφορά στο ΑΕΠ κλάδων που επηρεάστηκαν περισσότερο από την πανδημία, όπως ο τουρισμός, η εστίαση, το εμπόριο και η ναυτιλία.

Ωστόσο, τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία και προσωρινές εκτιμήσεις για την εξέλιξη της πανδημίας καταδεικνύουν ότι η επίπτωση της στις επιχειρήσεις είναι σημαντική και ότι θα απαιτηθούν μακροχρόνιες προσπάθειες ανάκαμψης. Η επίπτωση αφορά ιδιαίτερα στις μικρές επιχειρήσεις (βλ. πχ. ICAP Νοέμβριος 2020) καθώς και στους τομείς του τουρισμού, της εστίασης, του εμπορίου και της ναυτιλίας.

Η αύξηση της ανεργίας τον μήνα Ιούνιο 2020, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, στο 18,3%, «επιστρέφει» την αγορά εργασίας στα επίπεδα του Φεβρουαρίου 2019 (18,4%), ως αποτέλεσμα των επιπτώσεων της πανδημίας. Ο ρυθμός αποκλιμάκωσης της ανεργίας, που είχε ήδη ξεκινήσει, επιβραδύνθηκε λόγω της παρατεταμένης διάρκειας των περιοριστικών μέτρων και της καθυστερημένης έναρξης της τουριστικής περιόδου στην χώρα. Για τον μήνα Αύγουστο το ισοζύγιο διαμορφώθηκε στις + 4.342 θέσεις εργασίας με ταυτόχρονη αύξηση των θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης στο 51,23%.

Με βάση στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, για το σύνολο των επιχειρήσεων και των δραστηριοτήτων της οικονομίας, ο κύκλος εργασιών το τρίτο τρίμηνο 2020 ανήλθε σε 69,8 δισ. ευρώ σημειώνοντας μείωση 15,8% σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο 2019, που είχε ανέλθει σε 82,9 δισ. ευρώ.⁴

Με βάση τα συμπεράσματα μελέτης επίδρασης του Covid-19 στις ελληνικές επιχειρήσεις και στην ελληνική οικονομία (Grant Thornton, 2020, δείγμα επιχειρήσεων): «επιχειρήσεις που αντιπροσωπεύουν το 69% του συνολικού κύκλου εργασιών των Ελληνικών επιχειρήσεων επλήγησαν άμεσα από την πανδημία του Covid-19 ως αποτέλεσμα του περιορισμού ή και της διακοπής της λειτουργίας τους. Συνολικά, επιχειρήσεις που παράγουν κύκλο εργασιών ποσού € 32,9 δισ. (11% επί του συνολικού κύκλου εργασιών) και απασχολούν περίπου 1,1 εκ. εργαζομένους (25% επί του συνόλου) διέκοψαν τη δραστηριότητά τους λόγω της πανδημίας. Η επίδραση της πανδημίας σε κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας για την οικονομία, που σχετίζονται με τον τουρισμό, όπως οι μεταφορές, τα καταλύματα και η εστίαση συντελούν στη μείωση του ΑΕΠ”.

Από σχετική μελέτη με τίτλο “Οι επιπτώσεις της πανδημίας στις ελληνικές επιχειρήσεις” (PwC, 2020) με συγκριτική αξιολόγηση δείγματος 142 εισηγμένων εταιρειών προκύπτουν εξίσου αξιολογικά συμπεράσματα, όπως:

- «Σε συγκεκριμένους κλάδους υπήρξαν επιχειρήσεις που αύξησαν τον κύκλο εργασιών τους εν μέσω κρίσης (προϊόντα τεχνολογίας, υγειονομικό υλικό, όπως μάσκες και αντισηπτικά). Ανάλογη αντίδραση είχαν αρκετές επιχειρήσεις κυρίως στον κλάδο του εμπορίου που συνέχισαν τη λειτουργία τους μέσω των ηλεκτρονικών καταστημάτων. Αντιθέτως, στον κλάδο των υπηρεσιών οι εταιρείες των μεταφορών δέχτηκαν ισχυρό πλήγμα. Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκαν και οι πετρελαϊκές επιχειρήσεις. Κλάδοι όπως το εμπόριο που παράγουν προϊόντα ανελαστικής ζήτησης παρέμειναν οριακά ανεπηρέαστοι από την πανδημία όπως και οι υποδομές που επηρεάζουν άμεσα την καθημερινότητα και τη λειτουργία της οικονομίας (ενέργεια, ύδρευση, τηλεπικοινωνίες).
- Το ξέσπασμα της πανδημίας έφερε ξανά στην επιφάνεια τις δομικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας, όπως η μεγάλη εξάρτηση από τον τομέα των υπηρεσιών και ιδιαίτερα τους τομείς του τουρισμού και της εστίασης. Η ελληνική οικονομία προκειμένου να ορθοποδήσει καλείται να οικοδομήσει ένα νέο παραγωγικό μοντέλο με ισχυρότερα θεμέλια, προχωρώντας σε αλλαγές στην παραγωγική της βάση. Στην κατεύθυνση αυτή, η χώρα θα πρέπει να στραφεί στην ενίσχυση κλάδων που επιδεικνύουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στις κυκλικές μεταβολές της οικονομίας, όπως

¹ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, Τεύχος Β' 2894/05.07.2021

² ΣΕΒ (2020). Ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού. Τι μας δείχνει ο Ευρωπαϊκός Δείκτης Δεξιοτήτων

³ ΣΕΒ (2020). Πως θα πάμε από το braindrain στο braingain

⁴ Ελληνική Στατιστική Αρχή, ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΤΟΥ ΚΟΡΩΝΟΪΟΥ 2019 (COVID-19), ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ ΚΑΙ 3ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2020.

η μεταποίηση. Το ελληνικό τουριστικό προϊόν χαρακτηρίζεται από μαζικότητα και εποχικότητα καθώς οι τουριστικές ροές είναι ιδιαίτερα πυκνές συγκεκριμένη περίοδο του έτους. Η Ελλάδα καλείται να αναβαθμίσει το τουριστικό της προϊόν επενδύοντας σε λιγότερο εποχικές και περισσότερο ποιοτικές μορφές τουρισμού, όπως ο συνεδριακός και ο ιατρικός τουρισμός.»

Ήδη από τις αρχές του 2020 οι ελληνικές αρχές αξιοποίησαν πλήρως το πακέτο ευελιξίας που διαμορφώθηκε σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (CRII).¹

Οι προοπτικές αναφορικά με την ανοσία του πληθυσμού μέσω των εμβολιασμών που αναμένεται να επιτευχθεί μέσω της εφαρμογής του Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου Εμβολιασμών κατά του COVID-19, που ξεκίνησε να υλοποιείται τον Δεκέμβριο του 2020, θα συνεισφέρουν στην βελτίωση του κλίματος εμπιστοσύνης και στις προοπτικές για ανάκαμψη το 2021. Ωστόσο, τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία και οι προσωρινές εκτιμήσεις για την εξέλιξη της πανδημίας καταδεικνύουν ότι η επίπτωσή της στις επιχειρήσεις είναι σημαντική και ότι θα απαιτηθούν μακροχρόνιες προσπάθειες ανάκαμψης.

Σημαντικές χρηματοδοτικές ανάγκες στήριξης των επιχειρήσεων μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων παραμένουν και για την περίοδο 2021-2027. Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» θα αποτελέσει βασικό εργαλείο παραγωγικής ανασυγκρότησης αλλά και ανάκαμψης - μετρίωσης των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας στις επιχειρήσεις, μαζί με σημαντικό μέρος των πόρων του REACT-EU και του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF).

Η Ελλάδα είναι δέκτης σημαντικών διαρθρωτικών μεταβολών λόγω της πανδημίας, εκ των οποίων άλλες εκδηλώνονται σε εθνική κλίμακα και άλλες έχουν μια ευρύτερη ευρωπαϊκή διάσταση. Το ενδιαφέρον όμως είναι ότι καλείται να τις αντιμετωπίσει όλες από μία αρχική κατάσταση, η οποία είναι ιστορικά βεβαρημένη από τη δεκαετία της κρίσης.

Με δεδομένη την πίεση χρόνου εντός του οποίου η αντιμετώπιση πρέπει να οργανωθεί και τη στενότητα πόρων που δεν επιτρέπουν σε καμία προσέγγιση να υπολείπεται σε προετοιμασία ή αποτελεσματικότητα, το Πρόγραμμα καλείται να σχεδιάσει και να εφαρμόσει πρωτοβουλίες με τα εξής παράλληλα χαρακτηριστικά:

- Ανάκαμψη
- Επανεκκίνηση
- Αντιμετώπιση χρόνιων ανισορροπιών και απειλών

Κατά συνέπεια, αποτελεί πρόκληση να σχεδιαστεί μια στρατηγική προσαρμογής και ανάκαμψης των επιχειρήσεων, της εργασίας και των θεσμών με δύο στόχους: 1. περιορισμός της απειλής της τωρινής ύφεσης άμεσα και όσο γίνεται περισσότερο, και 2. αποτελεσματική αντιμετώπιση παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον.

1.2 Διδάγματα από Προγραμματική Περίοδο 2014 - 2020

Βασικά θέματα που χαρακτήρισαν την υλοποίηση του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 παρουσιάζονται παρακάτω επιδιώκοντας να εκτιμηθεί η επιτυχία του όσον αφορά τους στόχους, να δοθούν απαντήσεις σε ερωτήματα που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, την επίπτωση και τη βιωσιμότητά του και να αντληθούν διδάγματα για τη στρατηγική του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-27.

¹Σύμφωνα με το Coronavirusdashboard της ΕΕ - <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/4e2z-pw8r>, η Ελλάδα εμφανίζεται να έχει αξιοποιήσει σε πολύ σημαντικό βαθμό τα δοθέντα εργαλεία οικονομικής ενίσχυσης, ευελιξίας και ρευστότητας.

1.2.1 Οριζόντιες αδυναμίες σε θέματα σχεδιασμού και υλοποίησης

Το ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020 αντιμετώπισε σημαντικά ζητήματα εφαρμογής κατά τα πρώτα έτη υλοποίησης. Ωστόσο, από το τέλος του 2019, με συστηματική προσπάθεια σε επιτελικό και διαχειριστικό επίπεδο (συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών απλοποίησης και μείωσης του διοικητικού βάρους στις αρχές του 2020 και ευρύτερης χρήσης εργαλείων διαχείρισης), ανετράπη η αρχική εικόνα περιορισμένων επιδόσεων. Η απορρόφηση έχει εκτιναχθεί άνω του 80% (06/2021) από 16% στα μέσα 2019, με αξιοσημείωτη συνεισφορά των δράσεων για την αντιμετώπιση της κρίσης πανδημίας στις επιχειρήσεις, ενώ στο επόμενο έτος εκτιμάται ότι θα απορροφηθεί το σύνολο του διαθέσιμου προϋπολογισμού.

Ιδιαίτερα θετικό αποτέλεσμα της ΠΠ 2014-2020 για τη διαχείριση του ΕΠΑΝΕΚ αποτέλεσε η σταδιακή απλούστευση στην υλοποίηση των δράσεων ενίσχυσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, με τη μείωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών και τη συνολική βελτίωση χρόνων ανταπόκρισης σε επίπεδο αξιολογήσεων προτάσεων και διαχείρισης αιτημάτων. Ήταν, επίσης, η πρώτη ΠΠ κατά την οποία τα ΠΕΠ είχαν δράσεις ενίσχυσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων για έρευνα και καινοτομία και στο πλαίσιο αυτό αναπτύχθηκε αποδοτική συνεργασία και συμπληρωματικότητα με τις αντίστοιχες διαχειριστικές αρχές.

Βασικά σχετικά διδάγματα που θα εφαρμοστούν κατά την επόμενη ΠΠ αποτελούν:

- Οι απλοποιημένες διαδικασίες και η μείωση των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την υποβολή της πρότασης και την πιστοποίηση των δαπανών που θα μειώσουν τον διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις.
- Η προετοιμασία ενός συγκεκριμένου και έγκαιρα γνωστοποιημένου στους δυνητικούς δικαιούχους χρονοδιαγράμματος έκδοσης μεγάλων προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων, έτσι ώστε να σχεδιάσουν με την απαιτούμενη χρονική άνεση τα επενδυτικά τους σχέδια.
- Η δραστική σύντμηση του χρόνου της διαδικασίας αξιολόγησης των υποβαλλόμενων προτάσεων έως την τελική επιλογή των προς χρηματοδότηση έργων για τη βέλτιστη αξιοποίηση της ενίσχυσης.
- Η περαιτέρω αναμόρφωση/ βελτίωση του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) με -μεταξύ άλλων- σύντμηση διαδικασιών αξιολόγησης και η διασύνδεσή του με άλλα πληροφοριακά συστήματα όπως το Taxisnet, ΕΡΓΑΝΗ και ΓΕΜΗ, προκειμένου να μειωθεί ο όγκος και ο χρόνος αξιολόγησης των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών.
- Η συστηματικότερη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων ώστε να διασφαλιστεί μεγαλύτερη ευελιξία και επιπλέον μόχλευση πόρων, ειδικά για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, για τις οποίες η πρόσβαση στην Τραπεζική χρηματοδότηση παρουσιάζει δυσκολίες.

Ειδικότερα για τον σχεδιασμό:

- Ο σχεδιασμός των δράσεων θα λαμβάνει υπόψη εξειδικευμένες μελέτες (μεταξύ αυτών και τα συμπεράσματα της μελέτης για τη βιομηχανική μετάβαση της χώρας, του Joint Research Centre¹) και η στόχευση θα κατευθύνεται σε συγκεκριμένες ανάγκες επιχειρήσεων.
- Θα δημιουργηθούν/υποστηριχθούν δομές και μηχανισμοί που βοηθούν τις ΜμΕ να εντοπίσουν τις ανάγκες τους και να τις συνδέσουν με συγκεκριμένες δράσεις χρηματοδότησης.
- Ο καλύτερος συντονισμός ανάμεσα σε διαφορετικά Προγράμματα, ιδιαίτερα μεταξύ τομεακών και περιφερειακών, θα συντελέσει στο να μην υπάρχουν ομοειδείς δράσεις που δημιουργούν σύγχυση των δυνητικών δικαιούχων και την μη ελκυστικότητα πολλών προσκλήσεων.
- Επιπλέον προβλέπεται μέσω των δράσεων η έκδοση ενιαίων προσκλήσεων για κάλυψη πολλών αναγκών των ΜμΕ (ψηφιακή μετάβαση, επενδύσεις, ανθρώπινο δυναμικό) με ένα επιχειρηματικό σχέδιο για να αποφευχθούν κατακερματισμένες δράσεις και στερούνται ενιαίου σχεδιασμού

1.2.2 Έξυπνη εξειδίκευση

Η ΠΠ 2014-2020 ήταν η πρώτη κατά την οποία αναπτύχθηκαν και εφαρμόστηκαν Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσης. Συγκεκριμένα, εκπονήθηκαν μία εθνική και 13 περιφερειακές στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης που αποτέλεσαν τη βάση για τη χρηματοδότηση δράσεων στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας. Η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης (ΔΕΑ) χρησιμοποιήθηκε για την εξειδίκευση των προγραμμάτων και για την ωρίμανση των δράσεων. Η περιπλοκότητα, όμως, της διαχείρισης και ιδίως ζητήματα στον τομέα της διακυβέρνησης, η χαμηλή επιχειρησιακή ικανότητα των εμπλεκόμενων (φορείς διαχείρισης, δικαιούχοι), αλλά και η περιορισμένη συμμετοχή Κοινωνικών Εταίρων (εκπροσώπων επιχειρήσεων) στη διαδικασία εξειδίκευσης δημιούργησε καθυστερήσεις στην εφαρμογή της Στρατηγικής.

Κατά την υλοποίηση της στρατηγικής οι επιχειρηματικές και βιομηχανικές συνεργασίες στην παραγωγή προϊόντων ξεπέρασαν σε πολλές περιπτώσεις την τοπική / περιφερειακή διάσταση, ενώ οι επιχειρήσεις είχαν την τάση να συνεργάζονται με ερευνητικά κέντρα σε όλη την επικράτεια, ανεξάρτητα από τον τόπο της έδρας τους. Ως εκ τούτου, οι ανάγκες των επιχειρήσεων αφορούν πρωτίστως πολιτικές για μεγέθυνση και συνεργασίες σε όλη την επικράτεια, οι οποίες λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό της νέας ΕΣΕΕ.

Το μοντέλο εφαρμογής της ΔΕΑ 2021-27 βασίζεται στην επιτυχημένη πρότερη εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την ΠΠ 2014-20, όπου η ΓΓΕΚ έχει ενεργοποιήσει και χρησιμοποιήσει τη ΔΕΑ τόσο σε επίπεδο προσχεδιασμού όσο και σε επίπεδο σχεδιασμού δράσεων. Ένα από σημαντικότερα επιτεύγματα της ΔΕΑ που έλαβε χώρα την περίοδο 2014-2020 θεωρείται η εξέχουσα συμβολή της στη δημιουργία των θεματικών προτεραιοτήτων για κάθε υπό εξέταση τομέα. Οι προτεραιότητες αυτές, εν συνεχεία, επιλέχθηκαν και δημοσιεύθηκαν στις προσκλήσεις της Ενιαίας Δράσης Κρατικών Ενισχύσεων «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ».

Τέλος, σημαντική πρόκληση αποτελεί η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της Στρατηγικής που θα διασφαλίζει την προσαρμογή και την εφαρμογή διορθωτικών κινήσεων τόσο σε επίπεδο στόχων, όσο και σε επίπεδο διαδικασίας για την υλοποίηση της ΕΣΕΕ (Προγραμματισμός Ομάδας Δράσεων 1.1.5 στον ΑΠ 1 / ΕΣ11).

1.2.3 Απασχόληση και Αγορά Εργασίας

Σχετικά με τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται για την απασχόληση και αγορά εργασίας, κρίνεται απαραίτητη η επικαιροποίηση και η ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου για τη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση, την Πιστοποίηση των εκροών, την Συμβουλευτική, τις προδιαγραφές σχεδιασμού και υλοποίησης της πρακτικής άσκησης, με αποσαφήνιση του ρόλου όλων των εμπλεκόμενων. Η επέκταση της εξατομικευμένης υποστήριξης των ωφελούμενων μέσω της διαδικασίας καταγραφής ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ωφελούμενων είναι ιδιαίτερα σημαντική, όπως και η στόχευση σε αποκλεισμένες ομάδες από την αγορά εργασίας, όπως τα άτομα με αναπηρία.

Οι Μηχανισμοί Διάγνωσης των Αναγκών της αγοράς εργασίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο χρήζουν ουσιαστικής βελτίωσης και επέκτασης της χρήσης τους, ώστε να επιτελέσουν αποτελεσματικά το ρόλο τους.

Αναλυτικότερα, στις δράσεις ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, παρατηρήθηκαν καθυστερήσεις στην ενεργοποίηση τους με συνακόλουθες επιπτώσεις στη συμμετοχή των εργαζομένων σε προγράμματα αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους, την κινητικότητά των εργαζομένων και την προσαρμοστικότητα

¹ “POINT Review of Industrial Transition of Greece: Renewables, batteries and their applications in mobility, agriculture, shipping and defence” (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ee81607c-7fbb-11eb-9ac9-01aa75ed71a1/language-en>)

των επιχειρήσεων. Παρατηρήθηκαν σοβαρές αδυναμίες και ελλείψεις στην ανάπτυξη ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης διαρθρωτικής προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρήσεων με αποτέλεσμα τη χαμηλή συμμετοχή αλλά και την απουσία συμμετοχής σημαντικών κλάδων. Επιπλέον, στην ΠΠ 2014-2020, διευρύνθηκε σημαντικά ο αριθμός των παρόχων κατάρτισης και τα προγράμματα κατάρτισης χαρακτηριζόταν από ελλιπή προσαρμογή στις ανάγκες των ανέργων και της αγοράς εργασίας στην αναζήτηση αντισταθμιστικών πολιτικών στη μείωση του εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων, στο νέο πρόγραμμα ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί (α) στη σύνδεση των δράσεων κατάρτισης με τις συγκεκριμένες ανάγκες που αντιμετωπίζουν, ιδίως αυτές που σχετίζονται με την ΕΣΕΕ, (β) στην ετοιμότητα των δικαιούχων να υλοποιήσουν τα προγράμματα σύμφωνα με τις απαιτήσεις των επιχειρήσεων και των συμμετεχόντων, και κυρίως, (γ) στην παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της κατάρτισης στην επαγγελματική εξέλιξη των συμμετεχόντων στις δράσεις, (δ) στο διαχωρισμό των ομάδων στόχων και των αντικειμένων κατάρτισης μεταξύ των Προγραμμάτων ώστε να μην υπάρξουν αλληλοεπικαλύψεις με το RRF και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» και (ε) στη δημιουργία Μητρώου καταρτιζόμενων εργαζομένων.

1.2.4 Αξιοσημείωτες ειδικές περιπτώσεις

Σημαντική εκροή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης ήταν η προκήρυξη της δράσης «Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ» με σκοπό την προώθηση ερευνητικών δραστηριοτήτων και την εφαρμογή καινοτομιών στις επιχειρήσεις με παρεμβάσεις σε θεματικές προτεραιότητες της ΕΣΕΕ που περιλαμβάνουν κλασικές δραστηριότητες E&A, δράσεις προώθησης της καινοτομίας, καθώς και υποστηρικτικές ενέργειες. Η δράση προκηρύχθηκε σε δύο φάσεις (2017, 2019) και είχε μαζική συμμετοχή από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που εμπλέκονται στην ανάπτυξη της καινοτομίας.

Η ανάδειξη της δράσης ως καλή πρακτική γίνεται με γνώμονα τον επαρκή σχεδιασμό και την αποτελεσματική υλοποίηση σε επίπεδο ενημέρωσης δυνητικών δικαιούχων και αξιολόγησης προτάσεων. Η δράση προώθησε τη συνεργασία τόσο μεταξύ επιχειρήσεων όσο και μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, ευνοώντας τη δημιουργία μικρών και ευέλικτων σχημάτων με κοινές επιδιώξεις.

Σημαντική πρωτοβουλία της ΠΠ ήταν και η ίδρυση του Ταμείου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (EquiFund) το Δεκέμβριο του 2016. Πρόκειται για επενδυτική πλατφόρμα χρηματοδότησης της καινοτομίας, με προϋπολογισμό €200 εκατ. δημόσια δαπάνη από το ΕΠΑνΕΚ 2014-2020 και €60 εκατ. από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund/EIF). Συνολικά, το Equifund προσφέρει πάνω από € 400 εκατ. σε νεοφυείς επιχειρήσεις και ΜμΕ, συνδυάζοντας κρατικά, κοινοτικά και ιδιωτικά κεφάλαια. Εννέα funds είναι ενεργά στα τρία επενδυτικά «παράθυρα» που έχουν ενεργοποιηθεί: τέσσερα στο παράθυρο καινοτομίας, δύο στο παράθυρο της πρώιμης φάσης (early stage) και τρία στο παράθυρο της ανάπτυξης (growth). Συνεπώς, το Ταμείο καλύπτει επιχειρηματικές ευκαιρίες σε όλες τις περιφέρειες της χώρας, τους τομείς και τα στάδια ανάπτυξης, ξεκινώντας από αυτά που προηγούνται της φάσης του start-up, και καλύπτοντας όλο το φάσμα ανάπτυξης, συμπεριλαμβάνοντας υφιστάμενες επιχειρήσεις που μέχρι τώρα δεν είχαν κάποιο συγκεκριμένο εργαλείο χρηματοδότησης καινοτόμων πρωτοβουλιών.

Οι παραπάνω δράσεις αναμένεται να συνεχιστούν στο πλαίσιο του «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027.

Τέλος, μεγάλο μέρος των δράσεων κρατικών ενισχύσεων στην ΠΠ 2014-2020, προκηρύχθηκαν με τον κανονισμό de minimis, γεγονός που οδήγησε στην σώρευση ενισχύσεων μέχρι τα σχετικά ανώτατα όρια των κανονισμών στις επιχειρήσεις αυτές. Γενικότερα η συνεχής χρήση του κανονισμού de minimis με τους υφιστάμενους περιορισμούς του σε συνδυασμό με την εμπειρία από την υλοποίηση του Equifund και των λοιπών χρηματοδοτικών μέσων, προσανατολίζει τον σχεδιασμό του Προγράμματος κατά τη νέα προγραμματική περίοδο περισσότερο προς την αξιοποίηση και των άλλων κανονισμών ενισχύσεων που επιτρέπουν μεγαλύτερα /ειδικότερα επενδυτικά σχέδια και την περαιτέρω χρήση των χρηματοδοτικών εργαλείων. Με τον τρόπο αυτό δύναται να επιτευχθεί, ορθολογικότερη δημοσιονομική διαχείριση σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, αλλά ταυτόχρονα και αύξηση

των διαθέσιμων πόρων και τελικά των ίδιων των ωφελούμενων επιχειρήσεων σε βάθος χρόνου, ιδιαίτερα με την αποφυγή του κατακερματισμού του διαθέσιμου προϋπολογισμού σε πολλές, «μικρές» προσκλήσεις.

1.3 Στρατηγική και προτεινόμενη αρχιτεκτονική

Η στρατηγική του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 οργανώνεται σε τρεις βασικές Προτεραιότητες και μια Προτεραιότητα για την Τεχνική Βοήθεια:

1. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας (ΣΠ1)
2. Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση (ΣΠ1)
3. Ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού (ΣΠ4)
4. Τεχνική Βοήθεια

Προϋπολογισμός Προγράμματος ανά Ειδικό Στόχο (δεν περιλαμβάνεται στο υπόδειγμα του Προγράμματος αλλά περιλαμβάνεται προσωρινά για πληροφοριακούς λόγους).

Ταμείο	ΑΞΟΝΑΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ	Σύνολο (€) ΔΔ	% κατανομή
ΕΤΠΑ	Άξονας 1	ΣΠ1 «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»	i. ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	451,691,834	568,228,482	24%
			ii. Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις·	153,085,978	192,582,212	8%
			(iii) Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	1,138,178,500	1,431,828,940	61%
			iv. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα·	110,987,335	139,622,106	6%
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ 1			1,853,943,647.3	2,332,261,740	100%

	Άξονας 2	ΣΠ1 «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»	ι. ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	33,895,391.2	42,640,414	4%
		ΣΠ1 «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»	(iii) Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	721,975,361.2	908,245,250	96%
ΕΤΠΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ 2	ΣΠ1	(iii) Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	755,870,752	950,885,664	100%
ΕΚΤ+	Άξονας 3	ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	α. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	274,860,895.6	345,115,307	65%

			δ. Προώθηση της προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	148,002,022.6	185,831,322	35%
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ 3			422,862,918.2	530,946,629	100%
ΕΤΠΑ	Άξονας 4		ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΤΠΑ	47,962,486.7	60,297,365	
ΕΚΤ+	Άξονας 5		ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΚΤ	8,481,687.3	10,694,052	

Η ΕΣΕΕ (βλ. Πλαίσιο 1) αποτελεί το βασικό οδηγό για την εξειδίκευση και υλοποίηση, κυρίως για τους ειδικούς στόχους i και iv του ΣΠ 1. Αυτός ήταν και ο κύριος λόγος επιλογής μιας Προτεραιότητας (1) μεγάλου προϋπολογισμού που θα περιλάβει τους τομείς και προτεραιότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας με προοπτικές ανασυγκρότησης του παραγωγικού μοντέλου της χώρας. Η Προτεραιότητα θα αντιμετωπίσει ολοκληρωμένα και ολιστικά την ανταγωνιστικότητα υψηλής προστιθέμενης αξίας, με συνέργειες του ερευνητικού δυναμικού της χώρας με τον επιχειρηματικό κόσμο.

Η ΕΣΕΕ υποστηρίζεται ενιαία από τις δράσεις των ανωτέρω ειδικών στόχων, έτσι ώστε να αποφευχθούν αναποτελεσματικοί κατακερματισμοί που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν. Η ΔΕΑ, που αποτελεί το κυρίαρχο στοιχείο της ΕΣΕΕ όπως και τα αποτελέσματά της, θα εφαρμοστούν πολύ αποδοτικά, αφού θα περιλαμβάνει όλη τη γκάμα των απαιτούμενων παρεμβάσεων, συμβάλλοντας στον καλύτερο συντονισμό με την περιφερειακή διάσταση της ΕΣΕΕ. Αυτή η συγκέντρωση θα υποστηρίξει την δυνατότητα συντονισμού με τις περιφέρειες σε όλο το φάσμα δράσεων και όχι αποσπασματικά στο πλαίσιο κάποιων παρεμβάσεων.

Επιπλέον, η δυνατότητα συνύπαρξης πολλαπλών παρεμβάσεων σε μία προτεραιότητα παρέχει τη δυνατότητα να αντιμετωπιστούν στο σύνολο οι ανάγκες των επιχειρήσεων. Στόχος είναι να αποφευχθεί ο κατακερματισμός μικρών αναποτελεσματικών δράσεων έτσι ώστε η επιχείρηση να μπορεί να καλύψει ολοκληρωμένα τις ανάγκες της σε όλους τους τομείς λειτουργίας της (έρευνα, υπηρεσίες καινοτομίας, εκσυγχρονισμός, επιχειρηματικό σχέδιο κ.λπ.), σε αντίθεση με την ΠΠ 2014-2020, όταν υπήρχαν πολλές, μικρού προϋπολογισμού προσκλήσεις, ασύμβατες χρονικά με αποτέλεσμα την αδυναμία των επιχειρήσεων να καλύψουν αποτελεσματικά και με ενιαίο τρόπο τις ανάγκες τους.

Πλαίσιο 1: Βασικά χαρακτηριστικά της ΕΣΕΕ

Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) αναπτύσσει τα θέματα στρατηγικής για την Έρευνα, Τεχνολογία και Καινοτομία και την διασύνδεσή τους με την επιχειρηματικότητα, το ψηφιακό μετασχηματισμό και την διεθνοποίηση. Στο αρχικό στάδιο του προσδιορισμού των προτεραιοτήτων καθορίστηκαν οι τομείς και τα οικοσυστήματα δραστηριοτήτων στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Η αρχική επιλογή των τομέων προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027 περιλαμβάνει τους παρακάτω τομείς και οικοσυστήματα:

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα

- Βιοεπιστήμες – Υγεία – Φάρμακα
- Ψηφιακές Τεχνολογίες
- Αειφόρος Ενέργεια
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
- Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Στο δε επόμενο στάδιο πραγματοποιείται η αξιολόγηση των τομέων και των οικοσυστημάτων. Στην συνέχεια θα γίνει περαιτέρω διερεύνηση των προτεινόμενων προτεραιοτήτων μέσω κατάλληλων δεικτών - κριτηρίων προκειμένου να προκύψουν οι προτάσεις ανά τομέα που θα συνθέσουν το μίγμα πολιτικής της ΕΣΕΕ 2021 - 2027.

Η περαιτέρω εξειδίκευση των στρατηγικών τομέων, οι οποίες θα συμβάλουν περισσότερο στους στόχους και τις επιδιώξεις της ΕΣΕΕ 2021-2027, επιτυγχάνεται με τη Διαδικασία της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ), που είναι ήδη σε εξέλιξη. Ο μηχανισμός της επιχειρηματικής ανακάλυψης στην προγραμματική περίοδο 2021 – 2027 στηρίζεται σε δύο βραχίονες, στη βάση μιας ενιαίας προσέγγισης τόσο σε θέματα μεθοδολογίας, όσο και στον τρόπο με το οποίο διαβουλεύεται ο μηχανισμός με την αγορά και στηρίζει τις επιχειρήσεις προκειμένου να αρθρώσουν διακριτές προτάσεις για τις προτεραιότητες που τις αφορούν άμεσα. Ο βασικός βραχίονας συντονίζεται από την ΓΓΕΚ και στηρίζεται στο έργο των «Πλατφορμών Καινοτομίας» και μέσω αυτού έχει ήδη παραχθεί σημαντικό έργο. Συμπληρωματικά σε αυτό αναμένεται και η συμβολή από τον Μηχανισμό Στήριξης της Επιχειρηματικής Καινοτομίας (Innovation Agency – ΙΑ), ενός νέου θεσμού που δημιουργείται για να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στο σύνολο των διεργασιών της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.

Στη διαμόρφωση της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ θα συμβάλλουν και περιφερειακοί φορείς, όπως το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) και τα αρμόδια περιφερειακά όργανα.

Η διακυβέρνηση της ΕΣΕΕ αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και τίθεται υπό την εποπτεία, παρακολούθηση, συντονισμό, υποστήριξη και διαχείριση της ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, βασικό στοιχείο πολιτικής που έρχεται να «θεραπεύσει» χρόνιες παθολογίες.

(Επισυνάπτεται παράρτημα «Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα και ΕΣΕΕ»)

1.3.1 Προτεραιότητα 1: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας

Η προώθηση του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού, που επιδιώκεται με το Στόχο Πολιτικής 1, είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη με κεντρικές, εθνικές προτεραιότητες, τη συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και εξωστρέφειας και τη στενότερη διασύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Οι παρακάτω επιμέρους επιλογές προκύπτουν από την υφιστάμενη κατάσταση και τεκμηριώνουν την ανάλυση σε Ειδικούς Στόχους.

Έρευνα και Καινοτομία

Επιδιώκεται να αλλάξει η συνολική εικόνα του ελληνικού συστήματος καινοτομίας μέσα από πρωτοβουλίες που αναδεικνύουν τον κρίσιμο ρόλο των ερευνητικών αποτελεσμάτων και τεχνολογικών εξελίξεων στην παραγωγή και στην ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων και της εθνικής οικονομίας.

Ψηφιακός μετασχηματισμός

Βασική επιδίωξη αποτελεί η προσαρμογή της Ελληνικής Βιομηχανίας και των μικρο-μεσαίων επιχειρήσεων στις προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης, με τη στήριξη της ανάπτυξης και υλοποίησης κατάλληλων σχεδίων ψηφιακού μετασχηματισμού. Σημαντικός αρωγός στη συνολική προσπάθεια του ψηφιακού μετασχηματισμού είναι η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025.

Μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις

Κύριος στόχος είναι να βελτιωθεί η θέση της ελληνικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές, μέσα από τη λειτουργική ευελιξία και απόδοση των επιχειρήσεων, μεγαλύτερες ταχύτητες παραγωγής και την οργάνωση συνεργασιών και νέων επιχειρηματικών προτύπων σε έξυπνες αλυσίδες αξίας.

Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η ενίσχυση των ΜμΕ για την υλοποίηση στοχευμένων αναπτυξιακών επιχειρηματικών σχεδίων για την προώθηση των καινοτόμων προϊόντων/ υπηρεσιών εγχώριας παραγωγής, με στόχο την καθιέρωση της θέσης τους στην εγχώρια και τις διεθνείς αγορές.

Ανθρώπινο δυναμικό

Επιδιώκεται η κάλυψη των αναγκών του ανθρώπινου δυναμικού σε δεξιότητες στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της έξυπνης εξειδίκευσης, της βιομηχανικής μετάβασης και της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων. Η κατάλληλη εκπαίδευση αφορά τόσο το επίπεδο τεχνολογικής κατάρτισης, όσο και τις δεξιότητες και προσεγγίσεις που συνδέονται με την επιχειρηματικότητα.

Υφιστάμενοι μηχανισμοί διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας σε συνεργασία με επιχειρήσεις θα εντοπίσουν και θα αναδείξουν σημαντικές δεξιότητες για αφομοίωση κρίσιμων τεχνολογιών/ανάπτυξη καινοτομίας, ώστε μέσω στοχευμένων προγραμμάτων αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού να ενισχυθεί ο ρόλος του εξειδικευμένου προσωπικού με ιεραρχική/μισθολογική εξέλιξη συνδεδεμένη με τη συνεισφορά τους στην καινοτόμο ανάπτυξη.

1.3.2 Προτεραιότητα 2: Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση

Πρωταρχικός στόχος της παρούσας Προτεραιότητας είναι να προωθήσει την επιχειρηματικότητα και να βελτιώσει το περιβάλλον για τις ΜμΕ, καλύπτοντας μέρος του χρηματοδοτικού κενού της αγοράς, ώστε να τους επιτρέψει να αναπτύξουν όλο τους το δυναμικό στη σημερινή παγκόσμια οικονομία.

Η Προτεραιότητα θα υποστηρίξει τις ΜμΕ στους ακόλουθους τομείς:

- Διευκόλυνση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση
- Υποστήριξη της διεθνοποίησης και της πρόσβασης στις αγορές
- Δημιουργία ενός περιβάλλοντος που ευνοεί την ανταγωνιστικότητα

Σκοπός της παρούσας Προτεραιότητας είναι η υποστήριξη μέσω Χρηματοδοτικών Μέσων (ΧΜ) της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και ειδικότερα για την:

- ίδρυση νέων καινοτόμων και δυναμικών επιχειρήσεων
- ανάπτυξη υφιστάμενων επιχειρήσεων μέσω του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού τους και την εισαγωγή καινοτομιών στην οργάνωση και λειτουργία τους, και
- στήριξη των επιχειρήσεων με παροχή κεφαλαίου κίνησης, σε έκτακτες περιπτώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Κανονισμού κοινών διατάξεων (CPR)

Η χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης -που παλαιότερα, κατά κύριο λόγο, είχε την μορφή επιχορηγήσεων- στη νέα Προγραμματική Περίοδο στρέφεται σε σημαντικό βαθμό προς τη χρήση ΧΜ, δίνοντας έμφαση στην απομάκρυνση από την χορήγηση κλασικών ενισχύσεων προσφέροντας έναν πιο ευέλικτο, βιώσιμο και καινοτόμο τρόπο χρηματοδότησης. Η αυξανόμενη διάθεση πόρων σε ΧΜ συνεπάγεται αφενός τη σταδιακή μείωση των μη επιστρεπτέων επιχορηγήσεων και αφετέρου εξυπηρετείται η στρατηγική υψηλής μόχλευσης ιδιωτικών πόρων και κεφαλαίων, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν κυρίως για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται ορθολογικότερη δημοσιονομική διαχείριση σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, αλλά ταυτόχρονα και πολλαπλασιασμός των διαθέσιμων πόρων και τελικά των ίδιων των ωφελούμενων επιχειρήσεων σε βάθος χρόνου, καθώς οι πόροι αυτοί είναι ανακυκλούμενοι, δίνοντας την ευκαιρία στη χώρα να τους χρησιμοποιήσει εκ νέου για παρόμοιους σκοπούς.

Ως Ενδιάμεσοι Φορείς για τα ΧΜ, θα λειτουργήσουν χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οι οποίοι θα ορισθούν με βάση τις εκ του νόμου προβλεπόμενες διαδικασίες. Σημαντικό ρόλο στην οργάνωση και διαχείριση των χρηματοδοτικών εργαλείων θα διαδραματίσει η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

Τέλος, θα εκπονηθούν ex-ante αξιολογήσεις για τα ΧΜ, όπου απαιτείται, ενώ δεδομένης της δυνατότητας που δίνει ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 είναι εφικτή και η αξιοποίηση των ήδη υπαρχουσών εκ των προτέρων αξιολογήσεων οι οποίες έχουν διενεργηθεί στην Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, έπειτα από επικαιροποίηση, αν απαιτηθεί.

1.3.3 Προτεραιότητα 3: Ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού

Κατά την τελευταία δεκαετία, οι τάσεις στην τεχνολογία, την ψηφιοποίηση, την κλιματική αλλαγή, και την παγκοσμιοποίηση έχουν αναδειχθεί ως κινητήρια δύναμη της αλλαγής στις κοινωνίες και τις οικονομίες της Ε.Ε.. Συγχρόνως, η Ε.Ε. συναινεί σχετικά με την ανάγκη για μια μετατόπιση παραδείγματος προς την ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου και την διά βίου μάθηση, συμπεριλαμβανομένων πιο ευέλικτων οδών που συνδυάζουν την επίσημη με την άτυπη μάθηση, τις τεχνικές με τις ήπιες δεξιότητες.

Στόχος της παρούσας Προτεραιότητας είναι να ενισχυθεί περαιτέρω ο ρόλος του ανθρώπινου κεφαλαίου και οι κοινωνικές επενδύσεις αποσκοπώντας στην επίλυση προβλημάτων οικονομικών ανισοτήτων και στην εξεύρεση ικανοποιητικών σχέσεων μεταξύ ανθρώπων και επαγγελματιών και περιέχει την ικανοποίηση πολλαπλών σκοπών, οι οποίοι προέρχονται από τους εθνικούς οικονομικούς σκοπούς.

Υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης

Η επιχειρηματικότητα μπορεί να αποδώσει την ανεξαρτησία και την αυτοπεποίθηση σε όσους αντιμετωπίζουν την πρόκληση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Η υποστήριξη της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας αποτελεί προτεραιότητα του Προγράμματος, ιδίως η παροχή βοήθειας και καθοδήγησης σε πιθανούς επιχειρηματίες.

Οι παρεμβάσεις θα εστιάσουν σε ανάπτυξη της αυτοαπασχόλησης και μικρής κλίμακας επιχειρηματικότητας με ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και μορφών οργάνωσης του επιχειρείν, όπως και δυναμικής προσαρμογής αυτοαπασχολούμενων και εργαζομένων σε μικρές επιχειρήσεις στις εκάστοτε σημαντικότερες δεξιότητες της αγοράς εργασίας. Η προσπάθεια επιδιώκει τόσο την αύξηση της γνώσης σχετικά με την επιχειρηματικότητα και την αυτοαπασχόληση, όσο και την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας οικονομικά, επικεντρώνεται δε στα εξής:

- νεοσύστατες επιχειρήσεις
- μικροχρηματοδότηση

Προσαρμογή Εργαζομένων, Επιχειρήσεων και Επιχειρηματιών στις νέες συνθήκες

Δεδομένου ότι η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και της Ελλάδας θα παραμείνει βασισμένη σε υπηρεσίες υψηλής έντασης γνώσης, θα αυξηθεί η ζήτηση για εργαζομένους και επιχειρηματίες με ένα σύνολο δεξιοτήτων που ταιριάζει στις ανάγκες των μελλοντικών συνθηκών. Αυτό υποδηλώνει την ανάγκη για περισσότερη και καλύτερη επαγγελματική κατάρτιση. Οι δεξιότητες με υψηλή ζήτηση πιθανότατα θα αφορούν αρκετούς τομείς που υποστηρίζουν την εφαρμογή νέων τεχνολογιών όπως η πληροφορική, η μηχανική, η ρομποτική ή η ιατρική τεχνολογία και η αγροδιατροφή.

Στο πλαίσιο αυτό μέσω του Προγράμματος θα προωθηθούν μηχανισμοί υποστήριξης των ΜμΕ για τον προσδιορισμό και την κάλυψη των αναγκών βελτίωσης των δεξιοτήτων στο εσωτερικό τους, την επιτάχυνση της διασύνδεσης της αγοράς εργασίας με τους φορείς εκπαίδευσης-κατάρτισης καθώς και η δημιουργία κοινών δικτύων κατάρτισης επιχειρήσεων για την κάλυψη των εξειδικευμένων αναγκών τους σε κλαδικό επίπεδο.

Η πρόσφατη εμπειρία της πανδημίας καθιστά τις μεταρρυθμίσεις περισσότερο αναγκαίες, καθώς αναμένεται επιτάχυνση του ρυθμού ψηφιακού μετασχηματισμού της οικονομίας που προϋποθέτει την επανακατάρτιση του εργατικού δυναμικού καθώς και την ευκολότερη μετακίνηση των απασχολούμενων μεταξύ κλάδων οικονομικής δραστηριότητας.

Για τον στόχο «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»:

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος του ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (συνοπτικά)

ΣΠ1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	(i) ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Η περιορισμένη συνεργασία των δημοσίων φορέων έρευνας με τον ιδιωτικό τομέα οδηγεί σε περιορισμένες εκροές καινοτομίας, όπως ευρεσιτεχνίες που συνεισφέρουν στη δημιουργία / ανακάλυψη τεχνικών λύσεων σε προβλήματα που να μπορούν λάβουν τη μορφή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Οι επενδύσεις στην καινοτομία παρουσιάζουν ένα εγγενές ρίσκο, καθώς η απόδοση τους δεν είναι προδιαγεγραμμένη. Τα κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών (equity) επιμερίζουν το ρίσκο και ταυτόχρονα μοχλεύουν τους διαθέσιμους πόρους. Στην Ελλάδα, η αγορά του venture capital μέχρι τελευταίως ήταν πρακτικά ανύπαρκτη. Γι' αυτό το λόγο καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική η δημόσια χρηματοδότηση για την προώθηση των επιχειρηματικών συμμετοχών ειδικά στη μετά covid-19 εποχή όπου οι συμφωνίες επιχειρηματικών συμμετοχών κατέγραψαν σημαντική μείωση (-10% στην Ευρώπη στο 1^ο 3μηνο του 2021). Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι η Ελλάδα να υστερεί σε βασικούς δείκτες που μετρούν τη συνεισφορά της καινοτομίας στις οικονομικές επιδόσεις, όπως: • Οι εξαγωγές προϊόντων μέσης και υψηλής τεχνολογίας και υπηρεσιών υψηλής έντασης γνώσης, που οι επιδόσεις της Ελλάδας βρίσκονται στο 10,1% και 70,6% του Ευρωπαϊκού μέσου όρου (European Commission Innovation Scoreboard 2020) • Η ικανότητα για καινοτομία και η επιχειρηματική επιτήδευση (business sophistication), όπου η Ελλάδα κατατάσσεται αντίστοιχα στην 75η και 73η θέση ανάμεσα στις 137 χώρες που εξετάζονται στο πλαίσιο του Global Competitiveness Index (World Economic Forum 2019) • Η εν γένει τεχνολογική ετοιμότητα και ειδικότερα η ικανότητα των επιχειρήσεων να απορροφούν τις τεχνολογικές εξελίξεις, όπου η Ελλάδα κατατάσσεται αντίστοιχα στην 50η και 75η θέση ανάμεσα στις 137 χώρες που εξετάζονται στο πλαίσιο του Global Competitiveness Index (World Economic Forum 2019) Ο Ειδικός Στόχος αναμένεται να ενισχύσει δραστικά το οικοσύστημα Έρευνας και Καινοτομίας, αναπτύσσοντας αποτελεσματικούς μηχανισμούς δημιουργίας και διάχυσης της καινοτομίας με τη σύμπραξη ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων, τη συστηματική προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και τη μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων σε Έρευνα και Καινοτομία.
ΣΠ1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	(ii) εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις	Σύμφωνα με το δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI), η Ελλάδα κατατάσσεται 27η από τα 28 Κ-Μ (2020). Σε ό,τι αφορά στην ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις, η Ελλάδα κατατάσσεται 24η (2020). Η μεγάλη ανάγκη, κυρίως για τις ΜμΕ, ανεξαρτήτως τομέα είναι η πρόσβαση σε εξειδικευμένη υποστήριξη σε δράσεις αυτοματοποίησης παραγωγής, και χρήσης τεχνολογιών

		Βιομηχανίας 4.0, όπως Big data analytics, Internet of Things, Simulation and modelling, Cybersecurity, και προγνωστική συντήρηση. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας αποτελεί μείζονα πρόκληση για την Ελλάδα. Η πανδημία COVID-19 κατέστησε την ανάγκη του μετασχηματισμού αυτού άμεση και επιτακτική, ιδιαίτερα στον τουρισμό και στο εμπόριο που επλήγησαν σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από άλλους τομείς. Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025 καταγράφει τις απαραίτητες παρεμβάσεις για την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας σε όλους τους τομείς της οικονομίας και αποτυπώνει τη στρατηγική για τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Ορίζονται ως βασικές προτεραιότητες τίθενται: α) η παροχή ψηφιακών υπηρεσιών με έμφαση στον πολίτη και την επιχειρηματικότητα, β) η ενίσχυση της ψηφιακής καινοτομίας, γ) ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, δ) η απελευθέρωση της παραγωγικής αξίας των δεδομένων και ε) η ένταξη των νέων τεχνολογιών σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, προωθείται ένα σύνολο οριζόντιων παρεμβάσεων για τη δημιουργία ευνοϊκού ψηφιακού περιβάλλοντος και αντίστοιχου νομοθετικού πλαισίου, εντός του οποίου οι ελληνικές επιχειρήσεις θα μπορούν να επιταχύνουν τον ψηφιακό τους μετασχηματισμό, αλλά και να αξιολογηθούν στο βαθμό που το έχουν επιτύχει. Ο Ειδικός Στόχος αναμένεται να συμβάλει καθοριστικά στην υλοποίηση της παραπάνω στρατηγικής για τις επιχειρήσεις, που θα τις επιτρέψει να διατηρήσουν / ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους σε συνθήκες Βιομηχανίας 4.0.
ΣΠ1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	(iii) ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	Οι ΜμΕ αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων της χώρας και βασικό δημιουργό θέσεων απασχόλησης. Πολλές είναι που στερούνται εμπειρίας σε θέματα σύγχρονης διοίκησης, μακροχρόνιου στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού και αντίληψης των νέων απαιτήσεων που διαμορφώνονται σε επίπεδο επιχειρηματικών προτύπων και τεχνολογικών τάσεων στο διεθνή ανταγωνισμό. Το ξέσπασμα της πανδημίας δημιούργησε μια νέα πολυ-επίπεδη κρίση, οι επιπτώσεις της οποίας έχουν αφήσει αποτύπωμα στην οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα. Η έλλειψη ρευστότητας είναι το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν 8/10 μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, ενώ ακολουθεί η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων : 1/7 επιχειρήσεις ενδέχεται να διακόψει την δραστηριότητα της το επόμενο διάστημα. Στο τραπεζικό σύστημα έχουν σήμερα πρόσβαση 15.000-25.000 επιχειρήσεις. Στο κρατικό σύστημα στήριξης, μέσω επιχορηγήσεων και δανείων, έχουν πρόσβαση περίπου 100.000 επιχειρήσεις. Οι αριθμοί αυτοί αντιστοιχούν συνολικά στο 10% των ενεργών ΑΦΜ. Οι υπόλοιπες επιχειρήσεις βρίσκονται χωρίς χρηματοπιστωτικά

		εργαλεία. Επιπλέον, λόγω της διάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας, δεν υπάρχουν αρκετές αξιόχρεες επιχειρήσεις. Ο ΕΣ συνεισφέρει σημαντικά στην άρση βασικών εμποδίων με δράσεις που: • Προωθούν τη συνεργασία των μικρών με μεγαλύτερου μεγέθους επιχειρήσεις με συμπληρωματικές δραστηριότητες ή/και δυνατότητες από κοινού ανάπτυξης νέων εγχωρίων και διεθνών αγορών • Ενθαρρύνουν και αναπτύσσουν την εξωστρέφεια μεγαλύτερου μεριδίου των μικρών ελληνικών επιχειρήσεων, ιδίως σε τομείς που αναδεικνύονται μέσα από την ΕΣΕΕ και τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης • Συντελούν στην αύξηση της εγχώριας παραγωγής διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών • Διευκολύνουν την πρόσβαση στη χρηματοδότηση • Υποστηρίζουν τη διεθνοποίηση και την πρόσβαση στις αγορές • Δημιουργούν περιβάλλον που ευνοεί την ανταγωνιστικότητα • Αναπτύσσουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς/υπηρεσίες στήριξης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων
ΣΠ1: Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού	(iv) ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα	Οι στόχοι για την αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας και η στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία σύμφωνα με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, καθώς και την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση απαιτούν ανθρώπινο δυναμικό με τις κατάλληλες δεξιότητες. Η σημασία του Ειδικού Στόχου ενισχύεται λαμβάνοντας υπόψη την έμφαση του Ελληνικού παραγωγικού μοντέλου σε προϊόντα και υπηρεσίες χαμηλής προστιθέμενης αξίας που δεν ευνοεί τη δημιουργία ποιοτικών, παραγωγικών και καλά αμειβομένων θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης. Αποτέλεσμα αυτού του φαινομένου είναι η σημαντική μείωση των επαγγελματιών υψηλών δεξιοτήτων στη συνολική απασχόληση που παρατηρήθηκε κατά την περίοδο 2008 έως 2018. Η Ελλάδα βρίσκεται πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ όσον αφορά το επίπεδο ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που αποτελεί ένδειξη ύπαρξης μιας επαρκώς καταρτισμένης και ειδικευμένης επαγγελματικής βάσης. Όμως, η συγκριτική αξιολόγηση σε παγκόσμια κλίμακα που διενεργείται στο πλαίσιο του World Economic Forum (Έκθεση για το 2019) αναδεικνύει ορισμένες σημαντικές προκλήσεις. Συγκεκριμένα, σε σύνολο 141 χωρών η Ελλάδα βρίσκεται στην 47η θέση ως προς το σύνολο των δεξιοτήτων των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας, έχει, όμως, πολύ χαμηλότερες κατατάξεις στα κριτήρια όπως η ποιότητα επαγγελματικής εκπαίδευσης (109η θέση), οι αποδοχές και αποδοτικότητα (109η θέση), και η ευκολία ανεύρεσης εξειδικευμένου δυναμικού (64η θέση).

		Η 4η βιομηχανική επανάσταση συνοδεύεται από νέες προκλήσεις για τις δεξιότητες της παραγωγικής βάσης, οι οποίες αν δεν αξιοποιηθούν έγκαιρα θα έχουν άμεσες συνέπειες στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Μέσω του Ειδικού Στόχου αναμένεται να καλυφθούν οι υφιστάμενες και νέες ανάγκες σε δεξιότητες και να αναδειχθούν τα στελέχη που θα αναλάβουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην επίτευξη επιχειρηματικών στόχων που σχετίζονται με τις κατευθύνσεις της έξυπνης εξειδίκευσης, της βιομηχανικής μετάβασης και της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού.
ΣΠ4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	(α) βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για την νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ, η Ελλάδα παραμένει η χώρα με το μακράν, υψηλότερο, ποσοστό ανεργίας. Οι ΜμΕ διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην ελληνική εμπορική μη χρηματοπιστωτική οικονομία, αφού παράγουν το 63,6% της προστιθέμενης αξίας και το 85,2% της απασχόλησης, υπερβαίνοντας και στους δύο αυτούς τομείς τον ευρωπαϊκό μέσον όρο (56,8% και 66,4% αντίστοιχα)¹. Ιδιαίτερη σημασία για την ελληνική οικονομία, ειδικότερα στον τομέα της απασχόλησης, παρουσιάζουν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις (micro), οι οποίες αποτελούν άλλωστε και τον κύριο κορμό της οικονομίας τη χώρας. Πιο συγκεκριμένα, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις στην Ελλάδα παρέχουν σχεδόν 6 στις 10 θέσεις εργασίας, υπερβαίνοντας το μέσο όρο των 3 στις 10 θέσεις εργασίας σε επίπεδο ΕΕ, έχοντας αυξήσει το ποσοστό απασχόλησής τους κατά 18,2%. Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης (ΕΣΑ), αναγνωρίζει την επιχειρηματικότητα και την αυτοαπασχόληση ως κύριους παράγοντες για την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη καθώς συμβάλλουν στη δημιουργία απασχόλησης, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στη δημιουργία ευκαιριών για τους ανέργους και τα μειονεκτούντα άτομα ώστε να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία και στην οικονομία. Στην κατεύθυνση αυτή δικαίως η αυτοαπασχόληση επισημαίνεται ως σημαντικός ρυθμιστικός παράγοντας, καθώς αποτελεί μία πραγματικότητα στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα που δείχνει ιδιαίτερα ανθεκτική στο πέρασμα του χρόνου.
ΣΠ4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	(δ) Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και	Μαζί με τις τεχνολογικές αλλαγές της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης που δημιουργούν νέα δυναμική στην οικονομία και νέες ευκαιρίες απασχόλησης, δημιουργούνται και νέες συνθήκες και απαιτήσεις στην αγορά εργασίας, κυρίως ζήτηση για νέες γνώσεις και σύγχρονες, νέου τύπου, δεξιότητες και επαγγέλματα.

¹ European Commission (2018), SBA Fact Sheet Greece

	καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Στο πλαίσιο της αύξησης του προσδόκιμου ζωής και των μεταρρυθμίσεων για την οικονομική βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων, η επαγγελματική ζωή παρατείνεται και δημιουργούνται ανάγκες επικαιροποίησης γνώσεων και δεξιοτήτων. Τα νέα μοντέλα οργάνωσης της εργασίας διαφέρουν από την τυπική μόνιμη, πλήρη και εξαρτημένη απασχόληση η οποία αποτελούσε αναφορά για τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης μέχρι σήμερα. Στο πλαίσιο αυτό για παράδειγμα, η τεχνητή νοημοσύνη περιορίζει ή και καταργεί επαναλαμβανόμενες εργασίες, ενώ δημιουργούνται απαιτήσεις ως προς τις ικανότητες αυτόνομης εργασίας, πρωτοβουλίας, επίλυσης προβλημάτων, ομαδικότητας, επικοινωνίας, ευελιξίας, κριτικής ικανότητας. Αυτές οι, ως επί τω πλείστον «οριζόντιες» δεξιότητες συμπληρώνονται και από τεχνικές, και κυρίως ψηφιακές, δεξιότητες. Η χαμηλή συμμετοχή του εργατικού δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης (π.χ. Η έως τώρα λειτουργία του Λογαριασμού για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση (ΛΑΕΚ) επιδεικνύει εξαιρετικά χαμηλές επιδόσεις) συμβάλλει στην αναντιστοιχία δεξιοτήτων επιδρώντας στην προσαρμοστικότητα εργαζομένων και επιχειρήσεων. Συμφωνα με στοιχεία της Eurostat (2015), η Ελλάδα έχει εξαιρετικά χαμηλές επιδόσεις, το χαμηλότερο ποσοστό στην Ε.Ε., στην ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση με μόλις το 21,7% των επιχειρήσεων να παρέχουν στο ανθρώπινο δυναμικό τους κατάρτιση. (ευρωπαϊκός μέσος όρος >72%) Η «σειριακή» λογική (πρώτα εκπαίδευση και μετά εργασία), των εκπαιδευτικών συστημάτων της προηγούμενης βιομηχανικής επανάστασης δεν μπορεί πλέον να υπηρετήσει τις ανάγκες εργαζομένων και επιχειρήσεων. Η ταχύτητα των τεχνολογικών αλλαγών και τρόπων εργασίας, απαξιώνει γρήγορα τις δεξιότητες και δημιουργεί την ανάγκη διαρκούς ανανέωσής τους.
--	---	--

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό EKT+

Για το ΕΤΘΑΥ:

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής	Προτεραιότητα	Ανάλυση SWOT (για κάθε προτεραιότητα)	Αιτιολόγηση (συνοπτικά)
		Πλεονεκτήματα [10 000 ανά προτεραιότητα]	[20 000 ανά προτεραιότητα]
		Αδυναμίες [10 000 ανά προτεραιότητα]	
		Ευκαιρίες [10 000 ανά προτεραιότητα]	
		Απειλές [10 000 ανά προτεραιότητα]	
		Προσδιορισμός των αναγκών με βάση την ανάλυση SWOT και λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που ορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφος 5 του κανονισμού ΕΤΘΑΥ [10 000 ανά προτεραιότητα]	

2. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 2 και παράγραφος 3 στοιχείο γ)

2.1 Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.1.1 Προτεραιότητα 1: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας

☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ ¹
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

¹ Σε περίπτωση που οι πόροι στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.1.1.1 Ειδικός στόχος1 (i) Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (επαναλαμβάνεται για κάθε επιλεγμένο ειδικό στόχο για προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας)

Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Ο ΕΣ θα υποστηρίξει **προτεραιότητες που επιλέγονται με βάση την ΕΣΕΕ** που εξειδικεύονται περαιτέρω μέσα από τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) και αφορούν τους παρακάτω τομείς:

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Βιοεπιστήμες – Υγεία – Φάρμακα
- Ψηφιακές Τεχνολογίες
- Αειφόρος Ενέργεια
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
- Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Οι δράσεις θα συνεισφέρουν στην επίτευξη του εθνικού στόχου αύξησης της δαπάνης Έρευνας και Ανάπτυξης στο 1,81% του ΑΕΠ το 2030 (έναντι 1,18% το 2018) με σημαντικό ποσοστό της αύξησης να προέρχεται από τις δαπάνες των επιχειρήσεων: 86% το 2030, έναντι 50% το 2018.

Ο σχεδιασμός έλαβε υπόψη πρόσφατη μελέτη που προσδιόρισε με ακρίβεια τα εμπόδια στην καινοτομία, τα κατηγοριοποίησε ως εμπόδια: (α) στην υιοθέτηση / στήριξη της καινοτομίας, (β) στη διασύνδεση Έρευνας και Καινοτομίας, και (γ) στην διάχυση της Καινοτομίας, και πρότεινε άξονες δράσεις για την άρση αυτών.²

Ένα βασικό κριτήριο επιτυχίας των δράσεων είναι το δυναμικό απορρόφησης της καινοτομίας που παράγεται από τις πρωτοβουλίες και τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν. Προτείνονται, επομένως σαν κριτήρια επιλογής των προτάσεων χρηματοδότησης να είναι:

- ο βαθμός που οι φορείς εστιάζουν στη παραγωγή και χρήση καινοτομίας
- η διεθνής προοπτική των προτεινόμενων δράσεων
- η συνάφεια του αντικείμενου της ερευνητικής δραστηριότητας με τη στρατηγική των επιχειρήσεων

¹ Εκτός από έναν ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο iv) του κανονισμού ΕΚΤ+.

² Seven Sigma (2020). Προτάσεις επίλυσης των εμποδίων για την ανάπτυξη και τη διάχυση καινοτομίας http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles15/Final_Study_InnoBarriers_September_2020.pdf

1.1.1 Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας

Βασικό στόχο αποτελεί η στροφή των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας με την ενίσχυση πρωτοβουλιών για απόκτηση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και σε σχέση με τις ανάγκες της διεθνούς αγοράς με βάση την εξειδικευμένη γνώση. Στηρίζονται, επομένως, οι επενδύσεις των επιχειρήσεων σε ΕΤΑΚ και οι πυρήνες ζήτησης και εφαρμογής νέων τεχνολογιών, που θα αυξήσουν την καινοτομία σε προϊόντα και υπηρεσίες. Μέσω αυτών των επενδύσεων και του ηγετικού τους ρόλου, οι επιχειρήσεις θα ενισχύσουν αποφασιστικά την εξωστρέφεια, την ανταγωνιστικότητα και την διαφοροποίησή τους, με σημαντικό θετικό αντίκτυπο στο εμπορικό ισοζύγιο και το ΑΕΠ.

Οι δράσεις αφορούν σε επιχειρηματικές πρωτοβουλίες που εμπίπτουν στις προτεραιότητες της ΕΣΕΕ και τις παρακάτω κατευθύνσεις:

- 1.1.1.1 Παραγωγή νέων/ βελτιωμένων προϊόντων και διεργασιών. Συμπεριλαμβάνονται πρωτοβουλίες με στόχο την άμεση εκμετάλλευση ερευνητικών αποτελεσμάτων στην ανάπτυξη προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας
- 1.1.1.2 Αξιοποίηση της γνώσης που προκύπτει από την ερευνητική δραστηριότητα. Οι δράσεις αφορούν υφιστάμενα και νέα επιχειρηματικά σχήματα και περιλαμβάνουν ενδεικτικά (α) υποστήριξη της κατοχύρωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων και γενικότερα της διανοητικής ιδιοκτησίας σε διεθνείς αγορές ενδιαφέροντος, (β) ενίσχυση επιχειρήσεων για δημιουργία ή αναβάθμιση ενδοεπιχειρησιακών δομών και συστημάτων ΕκαιΑ (π.χ. εργαστήρια δοκιμών), όπως και δομών και εργαστηρίων για δοκιμές εφαρμογών και συστημάτων (προσομοιώσεις, τεχνητή νοημοσύνη, Big Data Analytics, κτλ), με στόχο την ανάπτυξη τεχνολογίας Βιομηχανίας 4.0.

1.1.2 Διασύνδεση επιχειρήσεων με ερευνητικά κέντρα / συνεργατικοί μηχανισμοί

Βασικό ζητούμενο είναι η ανάπτυξη μορφών ουσιαστικής συνεργασίας των επιχειρήσεων μεταξύ τους και με την ακαδημαϊκή κοινότητα, με στόχο τη δημιουργία κρίσιμης μάζας, που θα ενισχύει την τεχνολογική βάση και τη διεθνή παρουσία. Κύριος μοχλός είναι η από κοινού ερευνητική δραστηριότητα των επιχειρήσεων και της ακαδημαϊκής – ερευνητικής κοινότητας για την ανάπτυξη τεχνολογικών λύσεων που συνδέονται με συγκεκριμένες εφαρμογές και δημιουργούν σαφές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Θα πρέπει επίσης, να αξιοποιηθούν ευκαιρίες επένδυσης σε περιοχές υψηλής εξειδίκευσης, με στόχο να αναδειχθούν κέντρα τεχνογνωσίας διεθνούς εμβέλειας, που θα συνεισφέρουν με απτά αποτελέσματα στην ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας.

Οι δράσεις ακολουθούν τους Θεματικούς Τομείς της ΕΣΕΕ και περιλαμβάνουν:

- 1.1.2.1 Συνεργασίες επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς. Περιλαμβάνονται βραχυπρόθεσμες συνεργασίες επιχειρήσεων με εργαστήρια ΑΕΙ και ερευνητικούς φορείς: Οι ενισχύσεις μπορούν να έχουν τη μορφή ανάθεσης ερευνητικών, τεχνικών ή συμβουλευτικών εργασιών από επιχειρήσεις σε δημόσιους φορείς έρευνας καθώς και συμπράξεις επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα στο πλαίσιο κοινοπραξιών μεσο-μακροπρόθεσμης διάρκειας: οι συμπράξεις δημιουργούνται για την επίτευξη συγκεκριμένων επιχειρηματικών στόχων/ αλυσίδων αξίας, προδιαγράφοντας τις αντίστοιχες δεσμεύσεις και υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, προσυμφωνημένο οδικό χάρτη, μέσα και εργαλεία για την επίτευξη των στόχων της σύμπραξης, συμφωνία για την κάλυψη των αναγκών χρηματοδότησης, καθώς και αναγνώριση των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων. Σε αυτό το πλαίσιο, θα αναπτυχθούν εμβληματικά έργα βιομηχανικής ανάπτυξης με τη συμμετοχή μεγάλων βιομηχανικών επιχειρήσεων
- 1.1.2.2 Ανάπτυξη δομών σύνδεσης επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά/ερευνητικά κέντρα: Ενίσχυση υπαρχουσών ή νέων δομών μεταφοράς τεχνολογίας πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων για την εμπορική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και των νέων γνώσεων που παράγονται και

διακινούνται απ' αυτά. Επιδιώκονται: η συνεχής ενημέρωση/παρακίνηση των ερευνητικών ομάδων, ο εντοπισμός της καταλληλότερης οδού αξιοποίησης, η προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και η αναβάθμιση του ρόλου του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού και των ερευνητών στην παραγωγική διαδικασία

- 1.1.2.3 Ανάπτυξη Κέντρων Ικανότητας (Competence Centres) και άλλων δομών συν-δημιουργίας και μεσο-μακροπρόθεσμης στρατηγικής συνεργασίας, όπως κοινά εργαστήρια, οικοσυστήματα και υποδομές συγχρηματοδοτούμενες από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα σε τομείς στρατηγικού ενδιαφέροντος, με παράλληλη ενίσχυση των εργαστηριακών υποδομών καινοτομίας, που δημιουργούνται για την παροχή επιστημονικών και τεχνικών υπηρεσιών με όρους αγοράς και σύμφωνα με τις ανάγκες της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης. Τα Κέντρα οργανώνονται ως συνεργασίες ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τους ερευνητικούς φορείς της χώρας, σε στρατηγικούς τομείς από εξειδικευμένες ομάδες επιχειρήσεων και ερευνητών με στόχο την υποστήριξη βιομηχανικών δραστηριοτήτων υψηλής έντασης γνώσης. Η έμφαση είναι στην εξειδικευμένη γνώση που παράγεται, στη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας και στην ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν. Απαιτείται αρχική χρηματοδότηση για την ανάπτυξη/ενίσχυση κοινών υποδομών. Οι ανάγκες χρηματοδότησης μειώνονται στη συνέχεια, όσο τα έσοδα από υπηρεσίες αυξάνονται
- 1.1.2.4 Ενίσχυση της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων καινοτομίας (innovation clusters). Η εξειδίκευση των παρεμβάσεων για την δημιουργία νέων / υποστήριξη υφιστάμενων clusters θα ευθυγραμμιστεί με τις κατευθύνσεις της ΕΣΕΕ. Βασικά κριτήρια για την χρηματοδότηση αποτελούν η προοπτική διεθνούς δραστηριοποίησης, η ύπαρξη υποδομών παραγωγής γνώσης και παροχής τεχνολογικών υπηρεσιών (πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα), η ύπαρξη μίας ή περισσότερων καλά προσδιορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, το ενδιαφέρον εμπλοκής πιο παραδοσιακών επιχειρήσεων, που θα αναλάβουν τη προώθηση νέων δραστηριοτήτων σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο και οι ισχυρές διασυνδέσεις και δίκτυα συνεργασίας που αποτυπώνονται από κοινή έρευνα, ανταλλαγές προσωπικού, κοινές ευρεσιτεχνίες, αγορά εξοπλισμού και μηχανημάτων, σχέσεις πελάτη-προμηθευτή ή κανάλια άλλων μορφών)

1.1.3 Ερευνητικές Υποδομές (ΕΥ)

Κατά την ΠΠ 2014 – 20 επελέγησαν και ενισχύθηκαν στο πλαίσιο προπαρασκευαστικής φάσης λειτουργίας 28 Ε.Υ. Οι ΕΥ θα αξιολογηθούν ως προς: (α) τον αντίκτυπο στην οικονομία και την κοινωνία, (β) την συμβολή στην καινοτομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων, (γ) την ανοικτή πρόσβαση και χρήση, (δ) την διεθνή δικτύωση και αναγνωρισιμότητα, και (ε) την ανάδειξη περιφερειακών κόμβων αριστείας. Η αξιολόγηση θα γίνει σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό «Policy Support Facility» (PSF).

Στο πλαίσιο της επικαιροποίησης της ΕΣΕΕ στο πεδίο των ΕΥ για την ΠΠ 21-27, θα υποστηριχθούν οι ΕΥ που υποστηρίζουν ερευνητικές δραστηριότητες μέσου-υψηλού επιπέδου τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL) και έχουν τη δυνατότητα να αναδειχθούν σε διεθνώς ανταγωνιστικούς πόλους επιστημονικής αριστείας και ενίσχυσης της καινοτομίας, της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας σε στρατηγικά κρίσιμους τομείς της οικονομίας. Ταυτόχρονα, και όπου χρειάζεται, θα επιδιωχθούν ισχυρότερες συνέργειες με δράσεις υποστήριξης υποδομών έρευνας και καινοτομίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, με έμφαση στον πιθανό ρόλο ελληνικών κόμβων ερευνητικών υποδομών ESFRI, όπως και συμμετοχή σε διεθνή meta-clusters και συναφή δίκτυα.

Η υποστήριξη των ΕΥ βασίζεται στην εναρμόνισή τους με την RIS3, ενώ ταυτόχρονα το σχετικό χρονοδιάγραμμα δίνει τη δυνατότητα αξιοποίησης των ευρημάτων της ΔΕΑ 2021-27, ώστε να εντοπιστεί τυχόν κενά που θα πρέπει να καλυφθούν με την υποστήριξη νέων υποδομών αλλά και την ιεράρχηση των υφιστάμενων με την προοπτική της χρηματοδότησης της φάσης ανάπτυξής τους την ΠΠ 2021-27.

Η κάτωθι ενδεικτική δράση αποσκοπεί επομένως στην ενίσχυση της συνεισφοράς υφιστάμενων και νέων ΕΥ:

- 1.1.3.1 Εκσυγχρονισμός / αναβάθμιση / προώθηση ερευνητικών υποδομών σε τομείς που αναδεικνύονται από την ΕΣΕΕ και διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε αυτές

1.1.4 Στήριξη / προώθηση διεθνών συνεργασιών

Οι δράσεις στήριξης προώθησης διεθνών συνεργασιών θα βασιστούν στις προτεραιότητες της ΕΣΕΕ

Θα στηριχθούν πρωτοβουλίες που προβλέπονται στο πλαίσιο του νέου Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE), κυρίως με τη συγχρηματοδότηση δράσεων Ελληνικών Φορέων στο Πρόγραμμα Horizon Europe που αντιστοιχούν σε:

- Ανάπτυξη / συμμετοχή στις Ευρωπαϊκές Συνεργασίες (European Partnerships) και Αποστολές (Missions)
- Πρωτοβουλίες στο υποπρόγραμμα «Widening Participation and Strengthening the European Research Area» που αφορούν: (α) στην ενίσχυση της καινοτομίας (Teaming, Twinning, ERA Chairs, ERA Hubs), όπου απαιτείται συμπληρωματική ενίσχυση από άλλες πηγές, (β) δράσεις από κοινού προγραμματισμού (co-programming) πρωτοβουλιών ΕκαιΚ

Επίσης, θα προωθηθούν διμερείς και πολυμερείς συνεργασίες σε Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Ειδικότερα, υπάρχουν ενεργές συνεργασίες με την Κίνα, το Ισραήλ, την Ρωσία και την Γερμανία οι οποίες προγραμματίζεται να συνεχιστούν και στην νέα ΠΠ 2021-27. Προβλέπεται η ενεργοποίηση της πρόσφατα υπογραφείσας Συμφωνίας Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας με τις ΗΠΑ, καθώς και η επανενεργοποίηση της διμερούς συνεργασίας με την Κύπρο και την Τουρκία. Ιδιαίτερης στρατηγικής σημασίας είναι η σχεδιαζόμενη υπό τον συντονισμό του Υπ. Εξωτερικών Πολυμερής Πρωτοβουλία “3+1” που αφορά στην συνεργασία Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ + ΗΠΑ, που θα καλύπτει και τους τομείς της έρευνας - καινοτομίας με την υλοποίηση κοινών δράσεων. Θα συνεχιστεί η πολυμερής συνεργασία με χώρες της Νότιας Μεσογείου στο πλαίσιο της Ευρω-Μεσογειακής Συνεργασίας PRIMA, βάσει του Άρθρου 185 της Συνθήκης. Τέλος, κατά την νέα ΠΠ, η ΓΓΕΚ σχεδιάζει να αναλάβει πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη συνεργασιών στο χώρο των Δυτικών Βαλκανίων.

1.1.5 Μηχανισμοί διακυβέρνησης /υποστήριξης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (συντονισμός, διαχείριση, αξιολόγηση, παρακολούθηση, επιχειρηματική ανακάλυψη)”

Προβλέπεται μηχανισμός επιχειρηματικής ανακάλυψης με δύο βραχίονες: ο ένας βραχίονας συντονίζεται από την ΓΓΕΚ και στηρίζεται στο έργο των Πλατφορμών Καινοτομίας και ο δεύτερος συντονίζεται από την ΓΓΒ και στηρίζεται στη δημιουργία του Innovation Agency.

Προβλέπεται, επίσης, μηχανισμός που θα παρακολουθεί και θα υποστηρίζει την αποτελεσματική υλοποίηση της ΕΣΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις των ερευνητικών και τεχνολογικών πολιτικών άλλων χωρών. Ο μηχανισμός δύναται να υποστηρίξει και δράσεις ενίσχυσης εξωστρέφειας του ερευνητικού συστήματος ή/και ανάπτυξης καινοτομικής κουλτούρας στις επιχειρήσεις και την κοινωνία.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Υφιστάμενες και νέες, καινοτόμες και νεοφυείς επιχειρήσεις για την υλοποίηση έργων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης επίδειξης μεμονωμένα ή σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις ή ερευνητικούς φορείς
- Πρωτοεμφανιζόμενοι ή έμπειροι επιχειρηματίες που ιδρύουν και αναπτύσσουν επιχειρήσεις έντασης γνώσης με διεθνή ορίζοντα παραγωγικής και εμπορικής δραστηριότητας
- Επιχειρηματικά σχήματα που αναλαμβάνουν να κατοχυρώσουν και να αξιοποιήσουν δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας
- Συστάδες επιχειρηματικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων (clusters) που δημιουργούν νέες νησίδες εξειδίκευσης έντασης γνώσης για την ελληνική οικονομία, με παγκόσμια επιφάνεια
- Εταιρίες ειδικού σκοπού και με συγκεκριμένο αντικείμενο για τη διαχείριση και την εκμετάλλευση βιομηχανικής ιδιοκτησίας (π.χ. patent pooling)
- Ερευνητικοί και ακαδημαϊκοί φορείς που έχουν στόχο να συνεισφέρουν στην αντιμετώπιση κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων
- Συνεργατικοί σχηματισμοί επιχειρήσεων με ΑΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα στους στρατηγικούς τομείς, στο πλαίσιο κοινοπραξιών με μεσο- και μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» θα σχεδιασθούν ώστε - κατά την προετοιμασία, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, και την αξιολόγηση του Προγράμματος – να εφαρμόζονται διαδικασίες που:

- σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και είναι σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- διασφαλίζουν ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, και όλων των ανθρώπων ανεξάρτητα από την διάσταση και την ολοκλήρωσή του φύλου τους,
- αποτρέπουν κάθε διάκριση ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί ώστε κατά την εκτέλεση του προγράμματος να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία μέσω της εφαρμογής των αρχών του καθολικού σχεδιασμού σε αγαθά, υποδομές και υπηρεσίες, φυσικές και ηλεκτρονικές.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Οι τύποι των Δράσεων που καθορίστηκαν για τον ΕΣ (i) της πρώτης Προτεραιότητας, δηλαδή:

1.1.1 Ανάπτυξη Βιομηχανικής Έρευνας και Τεχνολογίας

1.1.2 Διασύνδεση επιχειρήσεων με ερευνητικά κέντρα / συνεργατικοί μηχανισμοί

1.1.3 Ερευνητικές Υποδομές (ΕΥ)

1.1.4 Στήριξη / προώθηση διεθνών συνεργασιών

1.1.5 Μηχανισμοί διακυβέρνησης /υποστήριξης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (συντονισμός, διαχείριση, αξιολόγηση, παρακολούθηση, επιχειρηματική ανακάλυψη)''

θα υλοποιηθούν με την συνεισφορά του ΕΤΠΑ παρέχοντας στήριξη στους δικαιούχους με την μορφή των επιχορηγήσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΚΔ και ιδίως στα άρθρα 53 – 57.

Οι πράξεις που θα υποστηριχθούν έχουν ερευνητικό χαρακτήρα που από την φύση τους συνεπάγονται αυξημένο ρίσκο για τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς αφού σε κάθε περίπτωση το αποτέλεσμα παραμένει αβέβαιο. Ως εκ τούτου η επιχορήγηση είναι το μέσο χρηματοδότησης που μπορεί να δώσει το σχετικό κίνητρο για την ανάληψη πρωτοβουλιών αυτού του τύπου. Επιπρόσθετα επιδιώκονται συνεργασίες μεταξύ ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων, όμως οι ερευνητικοί φορείς έχουν περιορισμένες χρηματοδοτικές δυνατότητες τόσο για τις αναγκαίες υποδομές όσο και για την υλοποίηση ερευνητικών έργων και για το λόγο αυτό είναι καθοριστική η επιχορήγησή τους.

Επιπρόσθετα, η χορήγηση επιχορηγήσεων αποτελεί αποτελεσματικό μέσο ενθάρρυνσης της συμμετοχής των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων –οι οποίες αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό των ελληνικών επιχειρήσεων- στους εν λόγω τύπους δράσεων, διότι έτσι περιορίζεται σημαντικά το ρίσκο συμμετοχής σε δαπανηρά μεγάλης διάρκειας ερευνητικά έργα και ανάπτυξης πολυέξοδων διεθνών συνεργασιών

Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
---------------	----------------	--------	-----------------------	--------	---------------	-----------------	----------------	---------------

1	ΕΣ 1i ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 01	RCO01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επ/σεις	95	947
			Μετάβασης			επ/σεις	27	268
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 02	RCO02 - Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επ/σεις	95	947
			Μετάβασης			επ/σεις	27	268
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 05	RCO05 - Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επ/σεις	7	72
			Μετάβασης			επ/σεις	2	20
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 06	RCO06 - Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις	ΙΠΑ	68	685
			Μετάβασης			επ/σεις	19	194
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 07	RCO07 - Ερευνητικοί οργανισμοί που συμμετέχουν σε κοινά ερευνητικά έργα	ερευνητικοί φορείς	48	484
			Μετάβασης			ερευνητικοί φορείς	14	137
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 08	RCO08 - Ονομαστική αξία εξοπλισμού έρευνας και καινοτομίας	ευρώ	6,984,207	69,842,072
			Μετάβασης			ευρώ	1,973,500	19,735,003
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 10	RCO10 - Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	επ/σεις	62	618
			Μετάβασης			επ/σεις	17	174

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης ή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
1	ΕΣ 1i ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 01	RCR01 - Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ΙΠΑ	0	2021	91		
			Μετάβασης				0	2021	26		
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 102	RCR102 - Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ΙΠΑ	0	2021	937		
			Μετάβασης								
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 02	RCR02 - Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0	2021	112,415,258		
			Μετάβασης								
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 03	RCR03 - ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επ/σεις	0	2021	737		
			Μετάβασης								
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 04	RCR04 - ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες μάρκετινγκ ή οργάνωσης	επ/σεις	0	2021	35		
			Μετάβασης								
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 05	RCR05 - ΜΜΕ που καινοτομούν σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο	επ/σεις	0	2021	81		
			Μετάβασης								
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 06	RCR06 - Υποβληθείσες αιτήσεις για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας	Αιτήσεις	0	2021	203		
			Μετάβασης								

			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 08	RCR08 - Εκδόσεις από υποστηριζόμενα έργα δημόσιου τομέα	Δημοσιεύσεις	0	2021	2,361		
			Μετάβασης			Δημοσιεύσεις	0	2021	667		

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	1	010	106,259,405
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	1	010	30,031,867
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	1	011	62,046,912
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	1	011	17,536,185
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	1	012	231,473,565
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	1	012	65,420,875
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	1	024	3,353,971
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	1	024	947,926
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	1	026	19,942,564
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	1	026	5,636,324
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	1	028	19,942,564
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	1	028	5,636,324

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	1	1	443,018,981.87
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	1	1	125,209,499.74

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης για το ΕΤΘΑΥ

ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ

Πίνακας 1

Αριθ. προτεραιότητας	Ειδικός στόχος	Τύπος παρέμβασης	Κωδικός	Ποσό (EUR)

2.1.1.2 Ειδικός στόχος (ii) Εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις

Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Κεντρική επιδίωξη των δράσεων είναι η υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού των Ελληνικών επιχειρήσεων, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να παραμείνουν ανταγωνιστικές στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται από την 4η βιομηχανική επανάσταση.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι δράσεις του Ειδικού Στόχου αποσκοπούν στην ενεργοποίηση τόσο της ζήτησης, όσο και της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων ψηφιακών λύσεων που υποστηρίζονται από την απαραίτητη τεχνολογική υποδομή και κατάλληλα μέσα διάθεσης. Προβλέπονται, επομένως οι παρακάτω βασικές κατηγορίες:

- Πρόσβαση σε Ψηφιακές Τεχνολογίες
- Ανάπτυξη Ψηφιακής Καινοτομίας

1.2.1 Πρόσβαση σε Ψηφιακές Τεχνολογίες

Με βάση τα σημερινά δεδομένα, οι ελληνικές επιχειρήσεις καλούνται να υλοποιήσουν με ταχείς ρυθμούς ένα ευρύ σύνολο ενεργειών για την ψηφιακή τους μετάβαση. Η πρόκληση είναι μεγάλη, ιδίως για τον μεγάλο αριθμό των ΜΜΕ, που υπολείπονται σε ενέργειες ψηφιοποίησης. Για αυτό το σκοπό, απαιτείται πρόσβαση σε πόρους που θα επιτρέψουν την υλοποίηση επιχειρησιακών προτύπων που θα εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητά τους στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον της διεθνούς και της εγχώριας αγοράς.

Σε αυτή την προσπάθεια, οι Ελληνικές επιχειρήσεις θα βρεθούν αντιμέτωπες με τους διεθνείς επιχειρηματικούς κολοσσούς, που έχουν ήδη το προβάδισμα σε ό,τι αφορά στην πρόσβαση σε ανθρώπινο δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης καθώς και σε τεχνολογίες και λύσεις που μπορούν να αντλήσουν από το διεθνές περιβάλλον δραστηριοποίησής τους, ενώ σε πολλές περιπτώσεις βρίσκονται σε ιδιαίτερα προνομιακή θέση λόγω της άμεσης πρόσβασής τους σε προσωπικές συσκευές και εφαρμογές που χρησιμοποιούνται από εκατοντάδες χιλιάδες χρήστες παρέχοντας πολύτιμα δεδομένα που οδηγούν στην περαιτέρω ενδυνάμωσή τους.

Ο επιτυχημένος ψηφιακός μετασχηματισμός μιας επιχείρησης υπερβαίνει τα στενά φυσικά όρια του χώρου δραστηριοποίησης – παραγωγής της και επεκτείνεται σε όλο το εύρος της αλυσίδας αξίας. Σε αυτό το νέο πλαίσιο, η επιχειρηματική δραστηριότητα αξιοποιεί καινοτόμες τεχνολογίες, όπως τεχνητή νοημοσύνη, αυτόνομα «έξυπνα» ρομπότ, ανάλυση μεγάλου όγκου δεδομένων, επαυξημένα και εικονική πραγματικότητα, IoT, ή/και 3D Printing.

Διασφαλίζοντας τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων, είναι εφικτή η άμεση και ταυτόχρονη διάθεση της πληροφορίας σε όλα τα σημεία της παραγωγής και της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Ουσιαστικά, ο ψηφιακός μετασχηματισμός δημιουργεί ένα ευέλικτο σύστημα που μπορεί να αυτο-βελτιστοποιεί την απόδοσή του εντός του ευρύτερου δικτύου της ψηφιακής εφοδιαστικής αλυσίδας, να προσαρμόζεται σε νέες συνθήκες σε πραγματικό ή σχεδόν πραγματικό χρόνο και να εκτελεί αυτόνομα αποφάσεις και ολόκληρες διαδικασίες παραγωγής. Η επιχείρηση έχει πλέον τη δυνατότητα να είναι συνεχώς διασυνδεδεμένη με προμηθευτές, πελάτες και συνεργάτες, και να ανταλλάσσει μαζί τους, και σε πολλές περιπτώσεις σε πραγματικό χρόνο, δεδομένα προμηθειών, παραγγελιών, όπως και άλλων επιχειρηματικών διεργασιών. Με όρους μεταποίησης, δημιουργείται ένα «έξυπνο» εργοστάσιο (smart factory), που επιταχύνει τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας.

Πρωθούνται, επομένως: α) η ενίσχυση της διαδικτυακής παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων, η αύξηση της εμπιστοσύνης στον ελληνικό τομέα διαδικτύου (.gr), καθώς και η αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Ενιαία Ψηφιακή Αγορά, και, (β) η τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρήσεων στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού τους και της προσαρμογή τους στην Βιομηχανία 4.0.

Οι δράσεις που σχεδιάζονται εστιάζουν σε βέλτιστες πρακτικές με βάση τεκμηριωμένες αναλύσεις αναγκών (technology audits) και περιλαμβάνουν:

- 1.2.1.1 Αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στις ΜμΕ και επέκταση και ολοκλήρωση του φάσματος της παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών (B2B, B2C, C2C).
- 1.2.1.2 Τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους, περιλαμβάνοντας νέες μηχανολογικές εγκαταστάσεις, εξοπλισμό, λογισμικό και διασυνδέσεις

1.2.2 Ανάπτυξη Ψηφιακής Καινοτομίας

Ο διεθνής ανταγωνισμός στις νέες συνθήκες αναμένεται ιδιαίτερα σκληρός για τις ελληνικές επιχειρήσεις. . Στο πλαίσιο αυτό αναδύεται η ανάγκη στήριξης τους για τη βελτίωση της πρόσβασης και την αφομοίωση εξειδικευμένης τεχνογνωσίας που χαρακτηρίζει τη «Βιομηχανία 4.0» σε θέματα αυτοματοποίησης και ανταλλαγής δεδομένων στις τεχνολογίες παραγωγής.

Η δημιουργία νέας γνώσης θα αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης μιας νέας ομάδας καινοτόμων επιχειρήσεων που θα συνεισφέρει στον ταχύτερο ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων πέραν των κλασικών διαδικτυακών δραστηριοτήτων. Οι συνεργασίες που αναμένεται να αναπτυχθούν θα δημιουργήσουν νέα οικοσυστήματα που, σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία μπορούν να οργανωθούν γύρω από εξειδικευμένα τεχνολογικά πάρκα / θερμοκοιτίδες, ενισχύοντας τη πρόσβαση σε εξειδικευμένα εργαλεία χρηματοοικονομικής μηχανικής. Ευνοϊκές προϋποθέσεις για αυτές τις ενέργειες αναμένεται να δημιουργήσουν πρωτοβουλίες που προβλέπονται στην εθνική πολιτική για τον ψηφιακό μετασχηματισμό (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025) που αναπτύσσονται στο Πρόγραμμα Ψηφιακού Μετασχηματισμού:

- Το εθνικό δίκτυο κόμβων ψηφιακής καινοτομίας (Digital Innovation Hubs - DIHs) είναι εναρμονισμένο με την ευρωπαϊκή στρατηγική. Το δίκτυο θα αναπτυχθεί μέσα από τη συνεργασία των κύριων εμπλεκόμενων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, αρμόδια υπουργεία, επιμελητήρια, κοινωνικοί εταίροι, συλλογικά όργανα, ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα, καθώς και μεγάλες επιχειρήσεις. Θα καλύπτει θέματα αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών αιχμής και θέματα υιοθέτησης Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών στην οργάνωση και λειτουργία των επιχειρήσεων που βρίσκονται στο επίκεντρο του ψηφιακού μετασχηματισμού τους.
- Ο κεντρικός μηχανισμός υποστήριξης της Ψηφιακής Καινοτομίας, που θα συντονίζει κεντρικά τις δράσεις υποστήριξης της ψηφιακής καινοτομίας, παρέχοντας κατευθύνσεις σε όλους τους φορείς που συμμετέχουν στον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων, αποτελώντας το κέντρο αναφοράς του δικτύου των κόμβων ψηφιακής καινοτομίας

- Η αξιοποίηση των δεδομένων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, επιχειρηματικών μοντέλων και αγορών. Ακολουθώντας την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τα ανοιχτά δεδομένα (Open data Directive) θα αναπτυχθούν πρωτοβουλίες για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του Δημόσιου Τομέα, που περιλαμβάνουν τα γεωχωρικά δεδομένα (παρατηρήσεις της γης και του περιβάλλοντος), τα μετεωρολογικά δεδομένα, τα δεδομένα που αφορούν σε εταιρείες και ιδιοκτήτες, και δεδομένα μεταφορών

Στόχος είναι η στήριξη των επιχειρήσεων και ειδικότερα των νεοφυών επιχειρήσεων (start-ups) καινοτομίας, με ενισχύσεις που καθιστούν βιώσιμα τα επιχειρηματικά σχέδια ανάπτυξης και εμπορικής διάθεσης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, που αφορούν ή βασίζονται σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) με την κατηγορία δράσεων:

1.2.2.1 Επιχειρηματικά σχέδια ανάπτυξης και εμπορικής διάθεσης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, που αφορούν ή βασίζονται σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επιχειρηματικά σχέδια που βασίζονται στην αξιοποίηση δεδομένων (από ανοικτές βάσεις ή από αυτές που αναπτύσσονται με την ψηφιοποίηση εταιρικών αρχείων) και δημιουργούν παράλληλα επιχειρηματικά οικοσυστήματα και συνέργειες με πολλαπλασιαστικά οφέλη για την παραγωγικότητα του συνόλου των επιχειρήσεων και της Οικονομίας.

Συμπεριλαμβάνονται εφαρμογές που απευθύνονται σε σημαντικούς κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας, όπως ο τουρισμός, η εστίαση και το εμπόριο που επηρεάζονται σημαντικά από τις εξελίξεις στις ψηφιακές τεχνολογίες.

Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που θα αναπτυχθούν μέσω των επενδυτικών σχεδίων μπορούν να απευθύνονται τόσο σε μεμονωμένους καταναλωτές, όσο και σε άλλες επιχειρήσεις. Μπορούν, επίσης, να αφορούν στο τελικό προϊόν/ υπηρεσία ή μέρος ενός πιο σύνθετου συστήματος

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Επιχειρήσεις για την υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων για τον ψηφιακό τους μετασχηματισμό
- Υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις που αναπτύσσουν καινοτόμες εφαρμογές για τον ψηφιακό μετασχηματισμό
- Επιχειρηματικά σχήματα και συνεργασίες που δημιουργούνται για την προώθηση καινοτόμων εφαρμογών για τον ψηφιακό μετασχηματισμό

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» θα σχεδιασθούν ώστε - κατά την προετοιμασία, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αναφορά και την αξιολόγηση του Προγράμματος – να εφαρμόζονται διαδικασίες που:

- σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και είναι σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- διασφαλίζουν ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, και όλων των ανθρώπων ανεξάρτητα από την διάσταση και την ολοκλήρωσή του φύλου τους,
- αποτρέπουν κάθε διάκριση ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί ώστε κατά την εκτέλεση του προγράμματος να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία μέσω της εφαρμογής των αρχών του καθολικού σχεδιασμού σε αγαθά, υποδομές και υπηρεσίες, φυσικές και ηλεκτρονικές.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο νι) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Οι τύποι των Δράσεων που καθορίστηκαν για τον ΕΣ (ii) της πρώτης Προτεραιότητας, δηλαδή:

1.2.1 Πρόσβαση σε Ψηφιακές Τεχνολογίες

1.2.2 Ανάπτυξη Ψηφιακής Καινοτομίας

θα υλοποιηθούν με την συνεισφορά του ΕΤΠΑ παρέχοντας στήριξη στους δικαιούχους με την μορφή των επιχορηγήσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΚΔ και ιδίως στα άρθρα 53 – 57.

Οι πράξεις που θα υποστηριχθούν θα αφορούν κατά κύριο λόγο στην ανάπτυξη και υλοποίηση σχεδίων ψηφιακού μετασχηματισμού στις ωφελούμενες επιχειρήσεις και κυρίως στις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, καλύπτοντας έτσι μια υπαρκτή αναγκαιότητα της εποχής.

Ως εκ τούτου η χορήγηση επιχορηγήσεων –η οποία αποτελεί το πιο αποτελεσματικό κίνητρο για την υλοποίηση επενδύσεων ιδίως αυτών που δεν συνδέονται πάντα με άμεση αύξηση των εσόδων και της κερδοφορίας των επιχειρήσεων- θα συνεισφέρει καθοριστικά στην επίτευξη του στόχου του ψηφιακού μετασχηματισμού, ιδίως στις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες αντιμετωπίζουν περιορισμένη πρόσβαση σε τραπεζικά δάνεια, δεδομένου του ότι οι επενδύσεις αυτές δεν συνδέονται πάντα με άμεση αύξηση των εσόδων και της κερδοφορίας τους.

Ειδικά για τις δράσεις που αφορούν στην υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων ανάπτυξης και εμπορικής διάθεσης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, που αφορούν ή βασίζονται σε Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), μπορεί να γίνει συνδυασμένη χρήση επιχορηγήσεων και χρηματοδοτικών μέσων, διότι τα συγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια αφενός απαιτούν μεγαλύτερο χρόνο ωρίμανσης και εμπεριέχουν σημαντικό ρίσκο και αφετέρου στοχεύουν στην παραγωγή εσόδων.

Η ψηφιακή κατάσταση των ελληνικών επιχειρήσεων εκτός των άλλων υποδηλώνει και τον συντηρητισμό με τον οποίο προσεγγίζονται οι ψηφιακές τεχνολογίες ιδίως από τους επιχειρηματίες μεγαλύτερης ηλικίας. Κατά συνέπεια η επιχορήγηση μπορεί να αποτελέσει το κίνητρο για την είσοδο και των πιο συντηρητικών στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	ΕΣ1ii εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 01	RCO01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επ/σεις	111	1,114
			Μετάβασης			επ/σεις	31	315
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 02	RCO02 - Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επ/σεις	111	1,114
			Μετάβασης			επ/σεις	31	315
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 03	RCO03 - Επιχειρήσεις με υποστήριξη χρηματοδοτικών μέσων	επ/σεις	8	77
			Μετάβασης			επ/σεις	2	22
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 05	RCO05 - Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επ/σεις	5	54
			Μετάβασης			επ/σεις	2	15
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 13	RCO13 – Αξία ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύσσονται για τις επιχειρήσεις	ευρώ	27,027,689	270,276,892
			Μετάβασης			ευρώ	7,637,109	76,371,090

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης ή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
1	ΕΣ1ii εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις κυβερνήσεις	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 02	RCR02 - Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0	2021	135,138,446		
			Μετάβασης			ευρώ	0	2021	38,185,545		
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 13	RCR13 - Επιχειρήσεις υψηλής ψηφιακής έντασης	επ/σεις	0	2021	1,003		
			Μετάβασης			επ/σεις	0	2021	283		

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	2	013	150,146,602
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	2	013	42,435,610

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
----------------------	--------	-----------------------	----------------	---------	------------

1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	2	1	126,915,332.75
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	2	1	35,869,806.88
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	2	3	23,231,268.99
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	2	3	6,565,803.47

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.3 Ειδικός στόχος (iii) Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων

Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Βασικοί στόχοι της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής είναι η αναβάθμιση και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, η μεγέθυνση του τομέα της μεταποίησης, η διασύνδεσή με τις διεθνείς αγορές καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Επιδιώκεται να αυξηθούν οι συνολικές επενδύσεις και εξαγωγές στο 24% και 68% του ΑΕΠ (μέχρι το 2030) από 12% και 37%, αντίστοιχα σήμερα.

1.3.1 Προσαρμογή / εκσυγχρονισμός της παραγωγικής διαδικασίας

Μέσα από τον Ειδικό Στόχο επιδιώκεται η συνεχής προσαρμογή των ελληνικών επιχειρήσεων στις νέες συνθήκες επιχειρηματικότητας, παραγωγής και ανταγωνιστικότητας που διαμορφώνονται σε διεθνές επίπεδο. Θα αντιμετωπιστούν βασικά θέματα που εμποδίζουν την παραγωγικότητα και την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, αφενός προωθώντας νέα επιχειρηματικά και οργανωτικά πρότυπα και συνεργασίες που δημιουργούν κρίσιμα μεγέθη και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και αφετέρου αναπτύσσοντας μηχανισμούς που συντονίζουν την πρόσβαση των επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές.

Θα υποστηριχθεί, επίσης, ο μετασχηματισμός των επιχειρήσεων προς περισσότερο βιώσιμα και αποδοτικά ως προς τους πόρους επιχειρηματικά μοντέλα, που αφενός συντελεί στην προστασία του περιβάλλοντος και δημιουργεί σημαντική εξοικονόμηση κόστους και αφετέρου, μπορεί να δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας και να εξασφαλίζει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και λόγω της θετικής εικόνας που προβάλλεται προς τους καταναλωτές. Οι δράσεις θα σχεδιαστούν με έμφαση στην περιβαλλοντολογική, κοινωνική και εταιρική διακυβέρνηση θέτοντας συγκεκριμένους στόχους βιωσιμότητας και κοινωνικού αντίκτυπου (ESG: Environmental / Social / Governance) των επενδύσεων.

Οι δράσεις εστιάζουν στην ενίσχυση οικονομικών δραστηριοτήτων με περιθώρια ανάπτυξης σε τομείς που εντοπίζονται ως προτεραιότητες μέσα από τις διαδικασίες της ΕΣΕΕ, ιδίως αυτές που συνδέονται με ευκαιρίες ανάπτυξης εξειδικευμένων αγορών (niche markets). Θα υποστηριχθούν πρωτοβουλίες που αναβαθμίζουν την παραγωγική δυνατότητα των επιχειρήσεων με έμφαση στη μεταποίηση, καθώς και αυτές που αφορούν στην αξιοποίηση καινοτομιών από υφιστάμενες ή νέες επιχειρήσεις.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι τα αναπτυξιακά σχέδια και έργα που προωθούν την πράσινη μετάβαση των επιχειρήσεων και αναπτύσσουν την κυκλική οικονομία, ιδίως σε τομείς που έχουν υψηλό περιβαλλοντολογικό αποτύπωμα.

Ειδικότερα, οι δράσεις που θα ενισχυθούν στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας εστιάζουν στις παρακάτω κατευθύνσεις:

- 1.3.1.1 Στήριξη Παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στην καινοτομία, τεχνολογική προσαρμογή, τον ψηφιακό μετασχηματισμό (Industry 4.0) και τη στροφή σε φιλικές προς το περιβάλλον διαδικασίες και προϊόντα (πράσινος μετασχηματισμός των επιχειρήσεων)
- 1.3.1.2 Παροχή κινήτρων για α) την εφαρμογή συστημάτων και σημάτων ποιότητας, β) δράσεις δημιουργίας ενιαίου πλαισίου βιομηχανικών προτύπων και τυποποίησης με πιστοποίηση: Ενθάρρυνση επιχειρήσεων να διαχειρίζονται τα αλληλένδετα μέρη της επιχείρησης προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους τους ή/και να συμμετέχουν σε επιτροπές που καθορίζουν πρότυπα/σήματα τυποποίησης /συστήματα ποιότητας και να αναπτύσσουν προϊόντα με βάση αυτά τα πρότυπα
- 1.3.1.3 Εκσυγχρονισμός και περαιτέρω ανάπτυξη της παραγωγής διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών και συμμετοχή των επιχειρήσεων σε διεθνείς αλυσίδες αξίας και B2B αγορές
- 1.3.1.4 Ενίσχυση της νέας / νεοφυούς επιχειρηματικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας

- 1.3.1.5 Αναβάθμιση, εμπλουτισμός και ποιοτικός εκσυγχρονισμός του τουριστικού προϊόντος (διαφοροποιημένων τουριστικών προϊόντων, βελτίωση της ποιότητας των τουριστικών παρεχόμενων τουριστικών προϊόντων μέσω ITI, DMOs, reskilling/ upskilling, digitalization κ.λπ., προσαρμογή στις νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις) μέσω ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων¹
- 1.3.1.6 Υποστήριξη της ανάπτυξης/υιοθέτησης καινοτομιών (συμπεριλαμβανομένων και μη τεχνολογικών καινοτομιών)
- 1.3.1.7 Υπηρεσίες στήριξης της επιχειρηματικότητας (μέσω θερμοκοιτίδων, μεντόρων, κοινωνικών εταίρων κ.λπ.) και δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος

1.3.2 Συνεργατικά σχήματα - Εξωστρέφεια

Βασική επιδίωξη είναι η αύξηση του μεγέθους των επιχειρηματικών σχημάτων καθώς το μέγεθος αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα της εξωστρέφειας και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας. Οι δράσεις θα συμβάλουν στην ανάπτυξη επιχειρηματικών συνεργασιών με στόχο τη δημιουργία κρίσιμης μάζας, που θα ενισχύσει τη διεθνή παρουσία των εγχειρημάτων. Οι τομείς που θα ενισχυθούν θα συμβαδίζουν με τις προτεραιότητες της ΕΣΕΕ.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε συνεργασίες που παρουσιάζουν ολοκληρωμένα σχέδια εξαγωγικής δραστηριότητας καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και δημιουργούν παράλληλα νέες θέσεις εργασίας. Θα προωθηθούν, επίσης, σχήματα συνεργασιών ανάμεσα σε νεοφυείς και καθιερωμένες επιχειρήσεις, που εκμεταλλεύονται το γεγονός ότι οι νεοφυείς επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιούν τις νέες απαιτήσεις της αγοράς και να σχεδιάζουν νέα καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, και ότι η συνεργασία μπορεί να διαχειριστεί την κλιμάκωση των απαιτούμενων εργασιών για μαζική παραγωγή και διάθεση των προϊόντων και υπηρεσιών.

Οι δράσεις περιλαμβάνουν:

- 1.3.2.1 Ενθάρρυνση cluster ή/και συνεργασιών MME μεταξύ τους ή/και με μεγαλύτερες επιχειρήσεις με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας (διεθνοποίηση)

¹ Σύμφωνα με στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης - Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Τομέα Τουρισμού αναφορικά με τη Στρατηγική Ανάπτυξης Τουρισμού για την Επόμενη Δεκαετία 2021-2030:

Μέσω του ΕΣΠΑ, αναμένεται να χρηματοδοτηθούν δράσεις που στοχεύουν:

- Στη δημιουργία ολοκληρωμένων διαφοροποιημένων τουριστικών προϊόντων (ορεινός, αλιευτικός, παράκτιος, γαστρονομικός, συνεδριακός κα.)
- Στη βελτίωση της ποιότητας των τουριστικών παρεχόμενων τουριστικών προϊόντων μέσω (ITI, DMOs, reskilling/ upskilling, digitalization κλπ.)
- Αναβάθμιση υποδομών και προσαρμογή στις νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις (πρασίνισμα του τουρισμού).
- Στην αντιμετώπιση της εποχικότητας.
- Στη πρόσβαση των τουριστικών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση για επενδύσεις.

Προσδοκείται η προσαρμογή της Εθνικής Τουριστικής Στρατηγικής στις Περιφερειακές ανάγκες και ιδιαιτερότητες ως ακολούθως:

- Προσδιορισμός του συγκριτικού τουριστικού πλεονεκτήματος σε περιφερειακό επίπεδο, με συζητήσεις με όλους τους βασικούς ενδιαφερόμενους.
- Αναγνώριση πράξεων και δράσεων προς ένταξη στα προγράμματα του ΕΣΠΑ, όπως προκύπτουν από τον περιφερειακό σχεδιασμό.
- Αναγνώριση θεσμικών μεταρρυθμίσεων όπου χρειάζεται.

1.3.3 Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ

Οι δράσεις στοχεύουν στη δημιουργία ενός φιλικού οικοσυστήματος για τις επιχειρήσεις μέσω μηχανισμών και δομών που στηρίζουν την επιχειρηματική ανάπτυξη των ΜμΕ. Στις πρωτοβουλίες συμμετέχουν δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς στήριξης της επιχειρηματικότητας, συμπεριλαμβανόμενων των κοινωνικών εταιρών, επιμελητηρίων και επαγγελματικών ενώσεων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ενίσχυση πρωτοβουλιών που συνοδεύονται από βιώσιμα σχέδια μεσο-μακροπρόθεσμης λειτουργίας και συστήματα ελέγχου και μέτρησης της απόδοσης /ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται.

Οι δράσεις περιλαμβάνουν:

- 1.3.3.1 Ανάπτυξη / Αναβάθμιση δομών / μηχανισμών στήριξης επιχειρηματικότητας, όπως και παροχής εργαστηριακών και άλλων υποδομών ποιότητας και διαχείρισης διανοητικής / βιομηχανικής ιδιοκτησίας και ενίσχυση της προσφοράς αντίστοιχων υπηρεσιών
- 1.3.3.2 Αναβάθμιση και αξιοποίηση υποδομών υποβαθμισμένων βιομηχανικών περιοχών και εγκαταλειμμένων βιομηχανικών κτηρίων προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για επιχειρηματικές υποδομές και νέες βιομηχανικές δραστηριότητες

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Θα υποστηριχθούν ώριμα σχέδια ανάπτυξης και υλοποίησης δράσεων από:

- Υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις
- Δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς στήριξης της επιχειρηματικότητας, συμπεριλαμβανόμενων των κοινωνικών εταιρών, επιμελητηρίων και επαγγελματικών ενώσεων

Θα δοθεί προτεραιότητα σε εξωστρεφείς τομείς όπου υπάρχει ευκαιρία αύξησης της παραγωγής σε κλίμακα/ μέγεθος μέσω της συνεργασίας των εμπλεκόμενων μερών.

Επίσης, η επιλογή των δράσεων θα λαμβάνει υπόψη τα εξής χαρακτηριστικά:

- Οικονομική προοπτική/ ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και των συνεργατικών / υποστηρικτικών σχημάτων
- Προσδοκώμενο αποτέλεσμα
- Στόχευση σε εξειδικευμένες διεθνείς αγορές
- Καινοτομία / δημιουργικότητα σε διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά / υπηρεσίες

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» θα σχεδιασθούν ώστε - κατά την προετοιμασία, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αναφορά και την αξιολόγηση του Προγράμματος – να εφαρμόζονται διαδικασίες που:

- σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και είναι σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- διασφαλίζουν ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, και όλων των ανθρώπων ανεξάρτητα από την διάσταση και την ολοκλήρωσή του φύλου τους,
- αποτρέπουν κάθε διάκριση ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί ώστε κατά την εκτέλεση του προγράμματος να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία μέσω της εφαρμογής των αρχών του καθολικού σχεδιασμού σε αγαθά, υποδομές και υπηρεσίες, φυσικές και ηλεκτρονικές.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο νι) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Οι τύποι των Δράσεων που καθορίστηκαν για τον ΕΣ (iii) της πρώτης Προτεραιότητας, δηλαδή:

1.3.1 Προσαρμογή / εκσυγχρονισμός της παραγωγικής διαδικασίας

1.3.2 Συνεργατικά σχήματα - Εξωστρέφεια

1.3.3 Μηχανισμοί και δομές στήριξης ΜμΕ

θα υλοποιηθούν με την συνεισφορά του ΕΤΠΑ παρέχοντας στήριξη στους δικαιούχους με την μορφή των επιχορηγήσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΚΔ και ιδίως στα άρθρα 53 – 57.

Οι πράξεις που θα υποστηριχθούν, θα στοχεύουν στην αναβάθμιση και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, στη μεγέθυνση του τομέα της μεταποίησης στη διασύνδεση με τις διεθνείς αγορές καθώς και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που σημαίνει ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων, αν όχι το σύνολο, θα κληθούν να διαθέσουν πόρους προς αυτή την κατεύθυνση. Δεδομένης λοιπόν της αναγκαιότητας – κρισιμότητας επίτευξης των ανωτέρω εθνικών στόχων καθώς και του μικρομεσαίου χαρακτήρα της πλειοψηφίας των ελληνικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε κλάδους χαμηλής έντασης γνώσης και τεχνολογίας, το οποίο συνεπάγεται περιορισμένη πρόσβαση σε βιώσιμους δανεισμούς, η χορήγηση επιχορηγήσεων αποτελεί την βέλτιστη μορφή χρηματοδότησης και κινήτρου.

Περαιτέρω, οι οντότητες που θα είναι δικαιούχοι των κατωτέρω δράσεων θα πρέπει να ενισχυθούν με επιχορηγήσεις, διότι τα επενδυτικά σχέδια που θα υλοποιήσουν δεν δημιουργούν σημαντικά έσοδα ούτε και κέρδη, αλλά θα παρέχουν αναγκαίες υποδομές και υπηρεσίες για την λειτουργία, στήριξη και προώθηση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων.

- Ενθάρρυνση cluster ή/και συνεργασιών ΜΜΕ μεταξύ τους ή/και με μεγαλύτερες επιχειρήσεις με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας (διεθνοποίηση).
- Ανάπτυξη / Αναβάθμιση δομών / μηχανισμών στήριξης επιχειρηματικότητας, όπως και παροχής εργαστηριακών και άλλων υποδομών ποιότητας και διαχείρισης διανοητικής / βιομηχανικής ιδιοκτησίας και ενίσχυση της προσφοράς αντίστοιχων υπηρεσιών.
- Αναβάθμιση και αξιοποίηση υποδομών υποβαθμισμένων βιομηχανικών περιοχών και εγκαταλειμμένων βιομηχανικών κτηρίων.

Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	ΕΣ1iii ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 01	RCO01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επ/σεις	1,646	16,462
			Μετάβασης			επ/σεις	465	4,652
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 02	RCO02 - Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επ/σεις	1,646	16,462
			Μετάβασης			επ/σεις	465	4,652
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 05	RCO05 - Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επ/σεις	300	3,003
			Μετάβασης			επ/σεις	85	848
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 15	RCO15 - Ικανότητες που έχουν δημιουργηθεί για την εκκόλαψη επιχειρήσεων	Θέσεις εκκολαπτηρίου	64	645
			Μετάβασης			Θέσεις εκκολαπτηρίου	18	182

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης ή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
1	ΕΣ1iii ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RC R 01	RCR01 - Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ΙΠΑ	0	2021	4,865		
			Μετάβασης			ΙΠΑ	0	2021	1,375		
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RC R 02	RCR02 - Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0	2021	558,189,137		
			Μετάβασης			ευρώ	0	2021	157,725,334		
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RC R 03	RCR03 - ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επ/σεις	0	2021	4,288		
			Μετάβασης			επ/σεις	0	2021	1,212		
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RC R 04	RCR04 - ΜΜΕ που εισάγουν καινοτομίες μάρκετινγκ ή οργάνωσης	επ/σεις	0	2021	1,223		
			Μετάβασης			επ/σεις	0	2021	346		
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RC R 07	RCR07 - Αιτήσεις για εμπορικά σήματα και για σχέδια	Αιτήσεις	0	2021	928		
			Μετάβασης			Αιτήσεις	0	2021	262		

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	3	020	133,216,310
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	3	020	37,650,639
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	3	021	882,850,230
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	3	021	249,518,057
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	3	024	36,717,351
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	3	024	10,377,346
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	3	027	63,540,651
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	3	027	17,958,357

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	3	1	1,116,324,541.88
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	3	1	315,504,398.58

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.1.4 Ειδικός στόχος (iv) Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα

Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η αντιμετώπιση των επερχόμενων μεγάλων προκλήσεων για τις επιχειρήσεις συμπεριλαμβανόμενης της 4η βιομηχανικής επανάστασης απαιτούν την αναζωογόνηση της παραγωγικής βάσης με εξωστρεφή προσανατολισμό. Όμως, η αδυναμία προσέλκυσης / συγκράτησης ανθρώπινου δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης με σύγχρονες δεξιότητες και ικανότητες και οι αντίστοιχες ελλείψεις που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις αυξάνουν τον κίνδυνο εγκλωβισμού της Ελληνικής οικονομίας σε ένα φαύλο κύκλο περιορισμένης παραγωγικής βάσης, χαμηλής προστιθέμενης αξίας, χαμηλών ειδικοτήτων και χαμηλών μισθών.

Μέσω του Ειδικού Στόχου αναμένεται ουσιαστική συνεισφορά στην προσαρμογή των υφιστάμενων και νέων δεξιοτήτων στις παραπάνω προκλήσεις, δημιουργώντας παράλληλα ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες για τη συγκράτηση και προσέλκυση του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού που θα έχει ουσιαστική συνεισφορά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων. Με αυτό τον τρόπο αναμένεται να αυξηθεί η συμμετοχή εξειδικευμένου προσωπικού στη λήψη στρατηγικών αποφάσεων, που θα επιδράσει θετικά στην επαγγελματική εξέλιξή του, άρα και στην ελκυστικότητα της εξειδικευμένης εκπαίδευσης / κατάρτισης ως επιλογή επαγγελματικής επιλογής.

Οι δράσεις στοχεύουν στην ανάπτυξη και αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της ΕΣΕΕ, της βιομηχανικής μετάβασης και της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού, στην ανάπτυξη και εφαρμογή μεθοδολογιών και εργαλείων μάθησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε εργαζόμενους και στελέχη υψηλής εξειδίκευσης για την έξυπνη εξειδίκευση, την τεχνολογική σύγκλιση και τη βιομηχανία 4.0. Η εφαρμογή της ΔΕΑ για την ΠΠ 2021-2027 έχει ήδη αναδείξει πεδία στα οποία θα ήταν χρήσιμη η αναβάθμιση δεξιοτήτων. Ενδεικτικά (καθώς η ΔΕΑ είναι σε εξέλιξη) παραδείγματα αποτελούν:

- Δεξιότητες στον τομέα των χημικών / ηλεκτροχημικών διεργασιών και στον κατασκευαστικό τομέα.
- Στην περίπτωση των Υπεράκτιων Αιολικών πλωτών εγκαταστάσεων θα απαιτηθεί reskilling/ upskilling κυρίως σε ναυτικά επαγγέλματα.
- Ειδικές δεξιότητες στη διαχείριση και συντήρηση μπαταριών νέας γενιάς και αντλιών θερμότητας

Παράλληλα θα αντιμετωπιστεί η έλλειψη δεξιοτήτων σε θέματα επιχειρησιακής ανάπτυξης από στελέχη επιχειρήσεων με εξειδίκευση σε κρίσιμες τεχνολογίες, που εμποδίζει την εκπόνηση μεσο- μακροπρόθεσμου σχεδιασμού τεχνολογικής αναβάθμισης, με ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες για την απορρόφηση νέων τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις.

Η πρόσβαση εξειδικευμένου προσωπικού στις επιχειρήσεις θα διευκολυνθεί είτε μέσω προγραμμάτων συνεργατικής έρευνας και κάθετης κινητικότητας ερευνητών/επιστημόνων μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, είτε με δράσεις απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας νεοεισερχόμενων ISCED 6-8 στην αγορά εργασίας είτε με ενίσχυση δράσεων μαθητείας κατά προτεραιότητα στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης είτε με μόχλευση ενδο-επιχειρησιακών πρωτοβουλιών έρευνας και ανάπτυξης. Τέλος, θα επιδιωχθεί η προσέλκυση επιστημόνων υψηλής εξειδίκευσης από το εξωτερικό σε ελληνικές επιχειρήσεις, με στόχο την μεταφορά τεχνογνωσίας και την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε νέες τεχνολογίες.

Επιπλέον, θα υποστηριχθούν δράσεις κέντρων επαγγελματικής αριστείας ή/και παρατηρητηρίων Δεξιοτήτων που θα περιλαμβάνουν την εδραίωση δυνατών και μακρόχρονων σχέσεων σε τοπικό και διεθνές επίπεδο συνεισφέροντας σε ευρύτερα πλαίσια της ανάπτυξης, της καινοτομίας ή και των έξυπνων στρατηγικών εξειδίκευσης και συμμετοχής στα τρίγωνα της γνώσης, με τη στενή τους συνεργασία με άλλους τομείς της εκπαίδευσης και κατάρτισης, την επιστημονική κοινότητα και το επιχειρείν. Βασικό σημείο διαφοροποίησης με αντίστοιχες πρωτοβουλίες στο παρελθόν θα είναι η έμφαση σε δεξιότητες που σχετίζονται με την ΕΣΕΕ, τη βιομηχανική πολιτική και την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

Ειδικότερα, οι δράσεις περιλαμβάνουν:

- Προγράμματα στοχευμένης κατάρτισης για τα στελέχη των επιχειρήσεων
- Αξιοποίηση/εξέλιξη εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις

Προγράμματα στοχευμένης κατάρτισης για τα στελέχη των επιχειρήσεων

Δράσεις για την ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού στοχευμένα σε δεξιότητες που θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική πολιτική και την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Στόχο αποτελεί η απόκτηση εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων και ικανοτήτων ανάπτυξης επιχειρηματικότητας που συνδέονται άμεσα με τις παραπάνω περιοχές ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Αξιοποίηση/εξέλιξη εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις

Κίνητρα στις επιχειρήσεις για την προσέλκυση / αναβάθμιση / εξέλιξη στελεχών και ερευνητών που συνεισφέρουν στην ανάπτυξη σχεδίων καινοτομίας.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενισχύονται ολοκληρωμένα σχέδια αναβάθμισης ανθρώπινου δυναμικού σε επιχειρήσεις – υφιστάμενες και νεοφυείς - που συμμετέχουν σε δράσεις επιχειρηματικής ανακάλυψης ή/και είναι σε διαδικασία πράσινης /ψηφιακής μετάβασης. Τα σχέδια βασίζονται σε λεπτομερείς αναλύσεις αναγκών που συνδέονται με ευρύτερους στρατηγικούς και επιχειρησιακούς στόχους. Στο πλαίσιο αυτό παρέχεται η δυνατότητα ενίσχυσης της συμμετοχής στη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης, ιδίως αν αυτή οδηγεί στη διαμόρφωση κειμένων στρατηγικής και σχεδίου δράσεων τομεακής εμβέλειας.

Στις δράσεις συμμετέχουν στελέχη επιχειρήσεων και ερευνητικό δυναμικό από άλλους φορείς που (προγραμματίζεται να) συμμετέχει στην ανάπτυξη / διάχυση νέων τεχνολογιών σε σχέση με την επιχειρηματική ανακάλυψη ή/και την πράσινη / ψηφιακή μετάβαση.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» θα σχεδιασθούν ώστε - κατά την προετοιμασία, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αναφορά και την αξιολόγηση του Προγράμματος – να εφαρμόζονται διαδικασίες που:

- σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και είναι σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- διασφαλίζουν ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, και όλων των ανθρώπων ανεξάρτητα από την διάσταση και την ολοκλήρωσή του φύλου τους,
- αποτρέπουν κάθε διάκριση ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί ώστε κατά την εκτέλεση του προγράμματος να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία μέσω της εφαρμογής των αρχών του καθολικού σχεδιασμού σε αγαθά, υποδομές και υπηρεσίες, φυσικές και ηλεκτρονικές.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Οι τύποι των Δράσεων που καθορίστηκαν για τον ΕΣ (iv) της πρώτης Προτεραιότητας, δηλαδή:

- Προγράμματα στοχευμένης κατάρτισης για τα στελέχη των επιχειρήσεων
- Αξιοποίηση/εξέλιξη εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις

θα υλοποιηθούν με την συνεισφορά του ΕΤΠΑ παρέχοντας στήριξη στους δικαιούχους με την μορφή των επιχορηγήσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΚΔ και ιδίως στα άρθρα 53 – 57.

Οι πράξεις που θα υποστηριχθούν στοχεύουν στην ανάπτυξη και αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της ΕΣΕΕ, της βιομηχανικής μετάβασης και της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού, στην ανάπτυξη και εφαρμογή μεθοδολογιών και εργαλείων μάθησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε εργαζόμενους και στελέχη υψηλής εξειδίκευσης.

Καθόσον οι δράσεις αφορούν άμεσα τους εργαζόμενους των επιχειρήσεων στο πλαίσιο των ανωτέρω κρίσιμων στόχων, χωρίς όμως να έχουν άμεση επίπτωση ούτε στα κέρδη ούτε στο κόστος για τις ωφελούμενες επιχειρήσεις, η επιχορήγηση θεωρείται ο καλύτερος τρόπος χρηματοδότησης αυτού του τύπου των δράσεων αφού δίνει σαφές κίνητρο για την συμμετοχή σε αυτές και ευκολία στην διαχείρισή τους από τους ενδιαμέσους φορείς.

Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	ΕΣΙiv ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 01	RCO01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)			2,722
			Μετάβασης					769
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 02	RCO02 - Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις			2,722
			Μετάβασης					769

			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 101	RCO101 - ΜΜΕ που επενδύουν σε δεξιότητες για έξυπνη εξειδίκευση, βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα	επ/σεις	359	3,593
			Μετάβασης			επ/σεις	102	1,015

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης ή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
1	ΕΣ1iv ανάπτυξη δεξιοτήτων για την έξυπνη εξειδίκευση, τη βιομηχανική μετάβαση και την επιχειρηματικότητα	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 25	RCR25 - ΜΜΕ με υψηλότερη Προστιθέμενη αξία ανά εργαζόμενο	επ/σεις	0	2021	61		
			Μετάβασης			επ/σεις	0	2021	17		
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 98	RCR98 - Προσωπικό ΜΜΕ που ολοκληρώνει κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων για έξυπνη εξειδίκευση, για βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα (ανά είδος δεξιοτήτων: τεχνικές, διαχειριστικές, επιχειρηματικές, πράσινες, άλλες)	Πρσ	0	2021	17,348		
			Μετάβασης			Πρσ	0	2021	4,902		

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	4	023	108,856,288
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	4	023	30,765,818

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	4	1	108,856,287.82
1	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	4	1	30,765,817.94

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.2 Προτεραιότητα 2: Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση

☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ ¹
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

¹ Σε περίπτωση που οι πόροι στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.1.2.1 Ειδικός στόχος (i) Ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών

Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ.

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Το ξέσπασμα της πανδημίας δημιούργησε μια νέα πολυεπίπεδη κρίση, οι επιπτώσεις της οποίας έχουν ήδη αφήσει το αποτύπωμα τους στην οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα.

Με βάση την έρευνα του ΙΝΕ ΓΣΒΕΕ¹ δυο στοιχεία επισημάνθηκαν ως πιο σημαντικά σχετικά με την λειτουργία των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων. Η έλλειψη ρευστότητας αναδείχθηκε ως το σημαντικότερο πρόβλημα που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν 8/10 μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων. Το δεύτερο ζήτημα, που συνδέεται και με την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος ρευστότητας, αφορούσε τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων.

Στο τραπεζικό σύστημα της χώρας έχουν σήμερα πραγματική πρόσβαση 15.000-25.000 επιχειρήσεις. Στο κρατικό σύστημα στήριξης, μέσω επιχορηγήσεων και δανείων, έχουν πρόσβαση περίπου 100.000 επιχειρήσεις. Οι αριθμοί αυτοί αντιστοιχούν συνολικά στο 10% των ενεργών ΑΦΜ. Οι υπόλοιπες επιχειρήσεις, μικρές και πολύ μικρές στη συντριπτική πλειονότητά τους, δίνουν τη μάχη, χωρίς χρηματοπιστωτικά εργαλεία². Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα επικαλούνται ότι λόγω της διάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας, δεν υπάρχουν αρκετές αξιόχρεες επιχειρήσεις.

Τα χρηματοδοτικά εργαλεία αποτελούν έναν αποδοτικό τρόπο ανάπτυξης των ευρωπαϊκών πόρων της πολιτικής συνοχής, παρέχοντας υποστήριξη σε επιχειρήσεις, κυρίως ΜμΕ, μέσω παροχής δανείων, εγγυήσεων, κεφαλαίου κίνησης ή άλλων μηχανισμών ανάληψης κινδύνων, σε συνδυασμό πιθανώς με επιδοτήσεις επιτοκίου, εγγυήσεων ή επιχορηγήσεων.

Ιδιαίτερης σημασίας για την προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας -μοχλό για την μετάβαση στο νέο αναπτυξιακό πρότυπο που προκρίνει η χώρα - αποτελεί η υποστήριξη των νεοφυών επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό η ιη ενίσχυσή τους στα πρώτα τους βήματα αλλά και στην περαιτέρω ανάπτυξή τους αποτελεί βασικό άξονα της στρατηγικής του Προγράμματος για την προώθηση της καινοτομικής επιχειρηματικότητας.

Σκοπός του παρόντος ΕΣ είναι η υποστήριξη μέσω Χρηματοδοτικών Μέσων (ΧΜ) της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και ειδικότερα για ίδρυση νέων καινοτόμων και δυναμικών επιχειρήσεων.

Από τα αρχικά στάδια σχεδιασμού σκοπός του Ειδικού στόχου είναι η διευκόλυνση της πρόσβασης ελληνικών επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων με ισχυρό ελληνικό αποτύπωμα στη χρηματοδότηση με κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών.

Με την εμπειρία του EquiFund, που παρουσιάζεται σε πανευρωπαϊκές εκδηλώσεις ως παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής, η πολιτική ενίσχυσης των κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών θα συνεχιστεί και θα ενισχυθεί μέσω του παρόντος ειδικού στόχου και ειδικότερα της δράσης:

¹ ΙΜΕ ΓΣΒΕΕ. (2020), «Άξονες πολιτικής για τη διάσωση των επιχειρήσεων, τη διατήρηση των θέσεων εργασίας και τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής την περίοδο του COVID19», Κείμενα Γνώμης ΙΜΕ ΓΣΒΕΕ 13/2020, Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΒΕΕ, σσ. 68

² EuroCommerce 2021, «Η συμβολή του τραπεζικού συστήματος στην ενίσχυση της ρευστότητας στην πραγματική οικονομία, με έμφαση στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ)» και «Ανάλυση Επιτοκίων Δανεισμού ΜμΕ στην Ευρωζώνη»

2.1.1 Ενίσχυση με κεφάλαιο σποράς επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από ερευνητικά κέντρα, πανεπιστήμια, και επιχειρήσεις και η στήριξη έργων ίδρυσης και αρχικής ανάπτυξης επιχειρήσεων, με τη συνεργασία χρηματοδοτικών οργανισμών, όπως τράπεζες, επιχειρηματικά κεφάλαια και επιχειρηματικοί άγγελοι.

Η δράση θα στηρίξει την επιχειρηματικότητα, αναλαμβάνοντας το υψηλό εγγενές ρίσκο στον τομέα αυτού του είδους των επενδύσεων. Αυτό σημαίνει ότι αναλαμβάνει το ρίσκο που συνεπάγεται η επένδυση σε μια επιχείρηση που μόλις συστάθηκε ή σε μια επιχειρηματική ιδέα που δεν έχει δοκιμαστεί πλήρως στην αγορά ή σε ένα προϊόν που στηρίζεται στην καινοτομία και την έρευνα, όταν η ιδέα, η ομάδα και το όλο εγχείρημα προδιαγράφονται βιώσιμα και προσοδοφόρα.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Υφιστάμενες και νέες, καινοτόμες και νεοφυείς επιχειρήσεις για την υλοποίηση έργων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης επίδειξης μεμονωμένα ή σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις ή ερευνητικούς φορείς
- Πρωτοεμφανιζόμενοι ή έμπειροι επιχειρηματίες που ιδρύουν και αναπτύσσουν επιχειρήσεις έντασης γνώσης με διεθνή ορίζοντα παραγωγικής και εμπορικής δραστηριότητας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» θα σχεδιασθούν ώστε - κατά την προετοιμασία, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αναφορά και την αξιολόγηση του Προγράμματος – να εφαρμόζονται διαδικασίες που:

- σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και είναι σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- διασφαλίζουν ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, και όλων των ανθρώπων ανεξάρτητα από την διάσταση και την ολοκλήρωσή του φύλου τους,
- αποτρέπουν κάθε διάκριση ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί ώστε κατά την εκτέλεση του προγράμματος να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία μέσω της εφαρμογής των αρχών του καθολικού σχεδιασμού σε αγαθά, υποδομές και υπηρεσίες, φυσικές και ηλεκτρονικές.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Χρηματοδότηση μετοχικού κεφαλαίου (Equifund)

Το συγκεκριμένο χρηματοδοτικό μέσο αφορά στην παροχή χρηματοδότησης σε επιχειρήσεις με αντάλλαγμα ενός μέρους του μετοχικού κεφαλαίου τους. Η υλοποίηση του χρηματοδοτικού εργαλείου ξεκίνησε στην Ελλάδα μέσω του Equifund κατά την προηγούμενη ΠΠ και εμφάνισε πολύ θετικά αποτελέσματα. Η υλοποίηση του Equifund προχώρησε με τη συμμετοχή δημόσιων και ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων και μέσω της σύστασης ταμείων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών (venture capital funds).

Η συμμετοχή και ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων στο Equifund κατά την νέα προγραμματική περίοδο θα δημιουργήσει σημαντική μόχλευση των δημοσίων πόρων παράγοντας πολλαπλασιαστικά οφέλη για την αγορά και αυξάνοντας το αποτύπωμα των δημόσιων κεφαλαίων.

Επιπλέον, το Equifund θα καλύψει το σημαντικό χρηματοδοτικό κενό που υπάρχει στην ελληνική αγορά για χρηματοδότηση καινοτόμων επιχειρήσεων, ενισχύοντας μεγάλο εύρος επιχειρήσεων ανάλογα με το κύκλο ζωής τους, καλύπτοντας ανάγκες εκκίνησης (EarlyWindow), έρευνας και καινοτομίας (InnovationWindow) και ανάπτυξης (GrowthWindow, συμβάλλοντας έτσι καθοριστικά στην ανάπτυξη και ωρίμανση του οικοσυστήματος καινοτόμων και νεοφυών επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 01	RCO01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επ/σεις	5	47
			Μετάβασης			επ/σεις	1	13
2	1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 03	RCO03 - Επιχειρήσεις με υποστήριξη χρηματοδοτικών μέσων	επ/σεις	5	47
			Μετάβασης			επ/σεις	1	13

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης ή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
2	1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 02	RCR 02 - Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	επ/σεις		2021	33,246,172		
			Μετάβασης			επ/σεις		2021	9,394,241		

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	1	024	33,244,571
2	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	1	024	9,395,842

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	1	2	33,244,571.44
2	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	1	2	9,395,841.56

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

Ειδικός στόχος (iii) Ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων

Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Ο ΕΣ επιδιώκει τη στήριξη των ΜμΕ για την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού και η βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για την υλοποίηση αναπτυξιακών δράσεων και την επέκταση σε νέες αγορές.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας “urvey on the Access to Finance of Enterprises” (SAFE) της ΕΚΤ, παρότι η πρόσβαση σε χρηματοδότηση αποτελεί πρόβλημα για μόλις το 9% των ΜμΕ στην ευρωζώνη, στην Ελλάδα το ποσοστό ανέρχεται στο διπλάσιο (18%). Το 22% των αιτήσεων για δάνειο που υποβάλλουν οι ελληνικές ΜμΕ απορρίπτεται, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην ευρωζώνη ανέρχεται σε μόλις 8%.

Παράλληλα, στο β' εξάμηνο του 2020, οι ελληνικές επιχειρήσεις που χρειάζονταν περαιτέρω δάνεια έφτασαν το 33%, καταγράφοντας έτσι το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των χωρών της ευρωζώνης. Ως εκ τούτου, η διαφορά μεταξύ ζήτησης και προσφοράς νέων δανείων (financing gap) άγγιξε το 14% -η χειρότερη επίδοση της ευρωζώνης- με το μέσο όρο να κυμαίνεται στο 4%.

Μέσω της ενιαίας προτεραιότητας προβλέπεται η αποτελεσματική αξιοποίηση των Χρηματοδοτικών Μέσων αυτών χωρίς να κατακερματιστούν σε δράσεις πολλών προτεραιοτήτων. Η εμπειρία της ΕΥΔ του Προγράμματος στο σχεδιασμό και τη διαχείρισή τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς μεταξύ των επιχειρήσεων και του χρηματοπιστωτικού συστήματος αποτελεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την παρούσα Προτεραιότητα.

Οι επιχειρήσεις -και λόγω της εμπειρίας τους από την περίοδο της πανδημίας- είναι πλέον εξοικειωμένες στη λειτουργία/ζήτηση των ΧΜ.

Οι βασικές κατηγορίες Χρηματοδοτικών Μέσων είναι οι εγγυήσεις (Guarantees), τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου (Risk sharing loans-όλες οι μορφές δανείου συμπεριλαμβανομένων των μικρό- δανείων) και τα εργαλεία συν-επένδυσης (Equity financing-συμμετοχικά σχήματα επενδύσεων). Τα χρηματοδοτικά εργαλεία μπορούν να λάβουν πολλές μορφές και να χρησιμοποιηθούν συνδυαστικά επεκτείνοντας ακόμη περισσότερα το εύρος χρήσης τους. Οι λεπτομέρειες θα εξειδικευτούν αργότερα από τις υφιστάμενες ή επικαιροποιημένες εκ των προτέρων αξιολογήσεις.

Στη συνέχεια παρατίθενται ενδεικτικές δράσεις του Ειδικού Στόχου στις οποίες προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων:

- 2.2.1 Ταμείο Επιχειρηματικότητας Δανείων και Εγγυήσεων: θα χορηγεί δάνεια σε επιχειρήσεις με ευνοϊκούς όρους (π.χ. μισό κεφάλαιο κάθε δανείου άτοκο) και εγγυήσεις και αντεγγυήσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (π.χ. εταιρείες εγγυήσεων, τράπεζες, εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης), ώστε να μπορούν να παρέχουν στις ΜΜΕ μεγαλύτερα δάνεια και χρηματοδοτικές μισθώσεις
- 2.2.2 Ταμείο (Μηχανισμός) Κεφαλαιακής Συμμετοχής για την Ανάπτυξη: θα παρέχει κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου σε μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια που επενδύουν σε ΜΜΕ κυρίως κατά τα στάδια επέκτασης και ανάπτυξης.

- 2.2.3 Ταμείο Στήριξης για έκτακτες/απρόβλεπτες καταστάσεις: στήριξη των επιχειρήσεων με παροχή κεφαλαίου κίνησης, σε έκτακτες περιπτώσεις σύμφωνα με το άρθρο 20 του Κανονισμού κοινών διατάξεων (CPR): Η προτεινόμενη Δράση της ίδρυσης του Ταμείου Στήριξης για έκτακτες/απρόβλεπτες καταστάσεις, αποτελεί μια αναγκαιότητα διότι είναι αποδεδειγμένο ότι είτε πρόκειται για φυσικές καταστροφές είτε για υγειονομικούς κινδύνους είτε άλλες προκλήσεις, οι αρνητικές επιπτώσεις στις επιχειρήσεις εμφανίζονται πολύ γρήγορα και με μεγάλη ένταση. Συνεπώς η άμεση στήριξή τους αποτελεί κρίσιμο παράγοντα μετριασμού των αρνητικών επιπτώσεων. Υπό αυτές τις περιστάσεις η χρήση του χρηματοδοτικού μέσου των δανείων με ευνοϊκούς όρους θα είναι καθοριστική για την επιβίωση των επιχειρήσεων, την διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς τους και των θέσεων εργασίας.
- 2.2.4 Ταμείο Διεθνοποίησης Επιχειρήσεων: με χαρακτήρα οριζόντιας προσέγγισης ως προς το στόχο (εξωστρέφεια) αλλά έντονα προσανατολισμένη στην οικονομική υποστήριξη ΜΜΕ, τόσο μεταποιητικών όσο και άλλων κλάδων που επιθυμούν την ισχυροποίηση της ανταγωνιστικής τους θέσης στην παγκόσμια αγορά. Το ταμείο θα καλύψει ένα σημαντικό χρηματοδοτικό κενό που υπάρχει στην αγορά, σχετικά με την υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας των ΜμΕ (μέσω Επιστρεπτέας προκαταβολή αγοράς, Ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων, Ασφάλιση συναλλαγματικού κινδύνου)

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Θα υποστηριχθούν ώριμα σχέδια ανάπτυξης και υλοποίησης δράσεων από:

- υφιστάμενες και υπό ίδρυση πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις των επιλέξιμων οικονομικών κλάδων, που αναπτύσσουν βιώσιμη επιχειρηματική δράση στην ελληνική επικράτεια

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Οι δράσεις του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» θα σχεδιασθούν ώστε - κατά την προετοιμασία, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αναφορά και την αξιολόγηση του Προγράμματος – να εφαρμόζονται διαδικασίες που:

- σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και είναι σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- διασφαλίζουν ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, και όλων των ανθρώπων ανεξάρτητα από την διάσταση και την ολοκλήρωσή του φύλου τους,
- αποτρέπουν κάθε διάκριση ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί ώστε κατά την εκτέλεση του προγράμματος να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία μέσω της εφαρμογής των αρχών του καθολικού σχεδιασμού σε αγαθά, υποδομές και υπηρεσίες, φυσικές και ηλεκτρονικές.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο κατεύθυνσης για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας.

Οι προτεινόμενες δράσεις του ειδικού στόχου (iii) μπορούν να χρησιμοποιούν παρακάτω χρηματοδοτικά εργαλεία:

- Δάνεια/εγγυήσεις με ευνοϊκούς όρους (soft loans) (Δράση 2.2.1 και 2.2.3)

Τα δάνεια με ευνοϊκούς όρους είναι ιδιαίτερα χρήσιμα λόγω του πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος που δημιουργούν, ο δε ανακυκλούμενος χαρακτήρας του εν λόγω χρηματοδοτικού μέσου, δηλαδή η αποπληρωμή και η επαναχρησιμοποίηση κεφαλαίων, αυξάνει μακροπρόθεσμα την αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα των δημόσιων πόρων.

- Ταμείο Συνεπένδυσης (Δράση 2.2.2)

Το Ταμείο Συνεπένδυσης, μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην ενίσχυση της έρευνας και καινοτομίας, καθώς και την εν γένει υποστήριξη επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε ανταγωνιστικούς και παραγωγικούς κλάδους.

- Εργαλεία για τη προώθηση των εξαγωγών (Δράση 2.2.4)

Επιστρεπτέα προκαταβολή αγοράς - Ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων - Ασφάλιση συναλλαγματικού κινδύνου

Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 01	RCO01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επ/σεις	1533	15334
			Μετάβασης			επ/σεις	338	3378
		ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 03	RCO03 - Επιχειρήσεις με υποστήριξη χρηματοδοτικών μέσων		1533	15334
			Μετάβασης				338	3378
2	3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCO 05	RCO 05 - Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επ/σεις	35	354

			Μετάβασης			επ/σεις	8	78
--	--	--	-----------	--	--	---------	---	----

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης ή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
2	3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	RCR 02	RCR 02 - Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	επ/σεις		2021	708,146,927		
			Μετάβασης			επ/σεις		2021	200,098,323		

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	3	021	492,690,421
2	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	3	021	139,248,032

2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	3	031	215,422,422
2	ΕΤΠΑ	Μετάβασης	3	031	60,884,375

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	ΕΤΠΑ	<i>Λιγότερο Αναπτυγμένες</i>	3	2	207,068,522.78
2	ΕΤΠΑ	<i>Μετάβασης</i>	3	2	58,523,330.17
2	ΕΤΠΑ	<i>Λιγότερο Αναπτυγμένες</i>	3	3	232,787,714.87
2	ΕΤΠΑ	<i>Μετάβασης</i>	3	3	65,792,289.99
2	ΕΤΠΑ	<i>Λιγότερο Αναπτυγμένες</i>	3	4	166,376,962.12
2	ΕΤΠΑ	<i>Μετάβασης</i>	3	4	47,022,762.11
2	ΕΤΠΑ	<i>Λιγότερο Αναπτυγμένες</i>	3	5	101,879,644.17
2	ΕΤΠΑ	<i>Μετάβασης</i>	3	5	28,794,024.19

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.3 Προτεραιότητα 3: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά την απασχόληση των νέων
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά καινοτόμες δράσεις
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+*
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τη στήριξη των απόρων στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ ¹
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της αστικής κινητικότητας που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο viii) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής
☐ Η προτεραιότητα αυτή αφορά ειδικά τον ειδικό στόχο της συνδεσιμότητας ΤΠΕ που καθορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ν) του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

* Αν σημειωθεί, μεταβείτε στο τμήμα 2.1.1.2.

¹ Σε περίπτωση που οι πόροι στο πλαίσιο του ειδικού στόχου που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο ιβ) του κανονισμού ΕΚΤ+ λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.1.3.1 Ειδικός στόχος 4.(α) βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για την νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας

Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η δραστηριότητα των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων μπορεί να έχει και σημαντική κοινωνική διάσταση. Η μικρή επιχειρηματικότητα αποτελεί σημαντική διέξοδο για την κοινωνική ενσωμάτωση και οικονομική ανέλιξη ανθρώπων.

Σε πολλές περιπτώσεις, όπως και στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης (ΕΣΑ), υπονοείται μία σαφής συσχέτιση, ίσως και συμπληρωματικότητα, μεταξύ των εννοιών της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης. Αυτή η διασύνδεση είναι ορθολογική στις περιπτώσεις που η αυτοαπασχόληση εσωκλείει στη δυναμική της στοιχεία του ίδιου του ορισμού της επιχειρηματικότητας, που αφορά στη διαδικασία εντοπισμού ευκαιριών για τις οποίες υπάρχουν εμπορεύσιμες ανάγκες και ανάληψης του κινδύνου της δημιουργίας μιας επιχείρησης για την ικανοποίηση τους (Timothy S. Hatten, 2012).

Στον εν λόγω ειδικό στόχο θα περιληφθούν παρεμβάσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, οι οποίες δύνανται να αποτελέσουν ρυθμιστικό παράγοντα της ανάπτυξης και των πολιτικών απασχόλησης.

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 3.1 θα υποστηριχθεί η επιχειρηματικότητα (συμπεριλαμβανομένου της αυτοαπασχόλησης) μέσω προσπάθειας ανάπτυξης πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στις καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες, με απώτερο στόχο τη δημιουργία διατηρήσιμων θέσεων απασχόλησης.

Στην προσπάθεια άμβλυνσης των ασύμμετρων και δυσμενών συνεπειών από την υγειονομική και οικονομική κρίση τα εργαλεία ενίσχυσης για τους αυτοαπασχολούμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τις ατομικές επιχειρήσεις θα συνδυαστούν με χρηματοδοτικά προϊόντα (όπως η εγγυοδοσία μικροπιστώσεων (microfinance) ή/και «μαλακή χρηματοδότηση» (soft financing)).

Ενδεικτικές δράσεις που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν τη συγκεκριμένη προτεραιότητα είναι οι εξής:

3.1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (κυρίως της αυτοαπασχόλησης) σε τομείς στρατηγικής στόχευσης:

Η δράση αναφέρεται στη παροχή χρηματοδοτικής και επιχειρηματικής στήριξης κυρίως σε εξειδικευμένους και καταρτισμένους δυνητικούς ή/και υφιστάμενους νέους επιχειρηματίες με επιχειρηματική ικανότητα και νοοτροπία για ανάπτυξη επιχειρηματικότητας σε βιώσιμους και σύγχρονους τομείς (π.χ. ΤΠΕ, Επιστήμη, Τεχνολογία, Μηχανική και Μαθηματικά, Τουρισμός, κ.λπ.) για την έναρξη άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας ή τη στήριξη της νέας.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στις επιχειρηματικές δραστηριότητες που δημιουργούν νέες βιώσιμες θέσεις απασχόλησης. Σκοπός της συγκεκριμένης δράσης είναι η μείωση της ανεργίας μέσω της ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, η διατήρηση και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Σημειώνεται επίσης ότι στο πλαίσιο διαχωρισμού (demarcation) των Προγραμμάτων οι ευάλωτες ομάδες θα ενισχυθούν από το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»¹.

Η εν λόγω δράση δύναται να περιλαμβάνει τόσο χρηματοδοτικές λύσεις στήριξης δαπανών των επιχειρήσεων, όσο και υπηρεσίες επιχειρηματικής ανάπτυξης (π.χ. εκπαίδευση, mentoring, coaching, συμβουλευτική, λογιστική και νομική υποστήριξη, δημιουργία δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας μέσω κατάρτισης και καθοδήγησης, ενίσχυση των επιχειρηματικών δικτύων) κατάλληλα προσαρμοσμένες στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την ετερογένεια της ομάδας στόχου των αυτοαπασχολούμενων.

3.1.2. Υποστήριξη επιχειρηματικότητας με γνώμονα την βιωσιμότητα επιχειρήσεων και θέσεων εργασίας.

Ανάληψη μέτρων παροχής κινήτρων κυρίως σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις για την ενίσχυση της βιωσιμότητάς τους και της ικανότητας να διατηρούν και να δημιουργούν θέσεις εργασίας αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στη δημιουργία δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας.

Στην εν λόγω δράση θα περιλαμβάνονται τόσο ενισχύσεις για νέες θέσεις εργασίας όσο και μικρό-δάνεια για την ενίσχυση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων.

Οι Μικροπιστώσεις θα αποτελούν χαμηλότοκα δάνεια ύψους 3.000€ έως 25.000€ τα οποία θα απευθύνονται σε υφιστάμενες πολύ μικρές επιχειρήσεις και άνεργους που θέλουν να υλοποιήσουν την επιχειρηματική τους ιδέα. Οι μικροπιστώσεις μπορεί να συνοδεύονται από υπηρεσίες επιχειρηματικής ανάπτυξης (π.χ. εκπαίδευση, mentoring, coaching, συμβουλευτική, λογιστική και νομική υποστήριξη), ώστε να επιτυγχάνεται συνεχής και στενή επικοινωνία μεταξύ του φορέα πίστωσης και του δανειολήπτη. Το ποσό του δανείου θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο ως κεφάλαιο κίνησης όσο και για επενδυτικές δαπάνες.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Θα δοθεί προτεραιότητα στη στήριξη των κοινωνικών ομάδων που εμφανίζουν υψηλά ποσοστά εξειδίκευσης, καθώς και των νέων.

Επιπλέον, στις ομάδες στόχου των δράσεων του παρόντος ειδικού στόχου εμπίπτουν οι επιστήμονες και το καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, ενώ θα ληφθεί υπόψη και η συμβολή των επιχειρήσεων στην ενίσχυση της απασχόλησης, μέσω της πρόσληψης υπαλλήλων.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Σε όλες τις δράσεις του παρόντος στόχου θα διαφυλάσσεται η ίση μεταχείριση όσον αφορά την πρόσληψη, τις συνθήκες εργασίας, την πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση, τις συντάξεις εργασίας και την απόλυση.

¹ Επισυνάπτεται συνοδευτικό κείμενο με τον διαχωρισμό δράσεων μεταξύ των 2 προγραμμάτων «Ανταγωνιστικότητα» και «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»

Σε όλες τις δράσεις θα προβλέπονται προσαρμογές στο χώρο εργασίας και κατάρτισης προκειμένου να εξασφαλιστεί η ισότητα σε περιπτώσεις αναπηρίας. Θα εξετάζεται και να διασφαλίζεται ότι κατά τη διάρκεια όλων των διαδικασιών τηρείται και εφαρμόζεται αυστηρά και απαρέγκλιτα η αρχή των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

Θα παρέχεται μέσω των δράσεων πληροφόρηση και εκπαίδευση σε θέματα διαφορετικότητας, διαχείρισης της διαφορετικότητας και ένταξης.

Τέλος θα συμπεριλαμβάνεται η διαχείριση της διαφορετικότητας στη στρατηγική όλων των δράσεων, αναπτύσσοντας πρακτικές προώθησης της διαφορετικότητας και καταπολέμησης των διακρίσεων

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Οι τύποι των Δράσεων που καθορίστηκαν για τον ΕΣ 4.(α) της τρίτης Προτεραιότητας, δηλαδή:

3.1.1 Ανάπτυξη και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (κυρίως της αυτοαπασχόλησης) σε τομείς στρατηγικής στόχευσης

3.1.2 Υποστήριξη επιχειρηματικότητας με γνώμονα την βιωσιμότητα επιχειρήσεων και θέσεων εργασίας

θα υλοποιηθούν με την συνεισφορά του ΕΚΤ+ παρέχοντας στήριξη στους δικαιούχους με την μορφή των επιχορηγήσεων καθώς και με τη χρήση χρηματοδοτικών μέσων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΚΔ και ιδίως στα άρθρα 53 – 62.

- Για τους ανωτέρω τύπους δράσεων ενδείκνυται είτε η χορήγηση μόνο επιχορηγήσεων διότι δεν έχουν άμεση επίπτωση ούτε στα κέρδη ούτε στο κόστος για τους ωφελούμενους και τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις είτε η συνδυασμένη χρήση επιχορηγήσεων και χρηματοδοτικών μέσων (με τη μορφή των μικροπιστώσεων), διότι στοχεύουν στην επιχειρηματικότητα και τα επενδυτικά σχέδια που θα ενισχυθούν θα παράγουν έσοδα.

Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	α	ΕΚΤ+	Λιγότερο Αναπτυγμένες	EECO19	EECO19 - Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών και κοινωνικών επιχειρήσεων)	επ/σεις	1,076	10,763
			Μετάβασης			επ/σεις	304	3,042

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης ή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
3	α	ΕΚΤ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	ΕΙΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	Επιχειρήσεις που βρίσκονται σε λειτουργία 12 μήνες μετά τη λήξη της παρέμβασης	επ/σεις	0	2021	8,610		
			Μετάβασης			επ/σεις	0	2021	2,433		

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	EKT	Λιγότερο Αναπτυγμένες	α	135	271,166,845
3	EKT	Μετάβασης	α	135	73,948,462

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	EKT	Λιγότερο Αναπτυγμένες	α	1	271,166,845
3	EKT	Μετάβασης	α	1	73,948,462

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων EKT+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

2.1.3.2 Ειδικός στόχος 4(δ) Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή της ενεργού και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιεινού και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία

Παρεμβάσεις των Ταμείων

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi), vii) του ΚΚΔ·

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ· Άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στόχος του παρόντος Ειδικού Στόχου είναι η στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων έτσι ώστε να μεταβούν στα νέα δεδομένα της εποχής, μέσω παρεμβάσεων και ενίσχυσης δεξιοτήτων των εργαζομένων που θα συμβάλλουν στην προσαρμογή των επιχειρήσεων στην αλλαγή. Ειδικότερα, η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων, θα υποστηρίξει τον αναπροσανατολισμό των επιχειρήσεων προς νέες αγορές, τη βελτίωση της οργάνωσης της εργασίας και της παραγωγής σε τομείς με αναπτυξιακή προοπτική και υψηλή προστιθέμενη αξία. Επίσης, θα ενεργοποιηθούν δράσεις και εργαλεία που μπορούν να αξιοποιούνται από επιχειρήσεις που αναζητούν κατευθύνσεις σε θέματα, ανάπτυξης καινοτομίας, τεχνολογίας, ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, στρατηγικής πληροφόρησης.

Σε συμπληρωματικότητα με τις Δράσεις του RRF, η παρούσα προτεραιότητα του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» θα ενισχύσει το ενεργό Ανθρώπινο δυναμικό (εργαζόμενους ιδιωτικού τομέα - οι ανεργοί ενισχύονται μέσω του Προγράμματος Ανθρώπινου Δυναμικού) σε εξειδικευμένους τομείς με αναπτυξιακές προοπτικές με στόχο την ενίσχυση της *Ανταγωνιστικότητας* τόσο του Ανθρώπινου Δυναμικού, όσο και των επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό θα ενισχυθούν δράσεις κατάρτισης και πιστοποίησης γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων με γνώμονα σχέδια δράσης που κεφαλαιοποιούν εξελίξεις κυρίως στους στρατηγικούς τομείς της χώρας και σε επαγγέλματα που κρίνονται κρίσιμα για την αγορά σε μεσο – μακροπρόθεσμο ορίζοντα, ή/και σε τομείς που επηρεάζονται άμεσα από τον ψηφιακό μετασχηματισμό της εργασίας, τον προσανατολισμό στην πράσινη οικονομία αλλά και την βιομηχανική μετάβαση (π.χ. συγκεκριμένα / οριοθετημένα προγράμματα (όχι ενδοεπιχειρησιακά) με ενδεικτική τομεακή διάσταση που θα προκρίνει την κάλυψη αναγκών εργαζομένων στον τουρισμό, επαγγελματιών και μισθωτών στον τομέα ενέργειας, κ.ο.κ.)

Κατ' επέκταση, θα προωθηθεί μια ενδογενής σύνδεση των προγραμμάτων κατάρτισης εργαζομένων με προγράμματα εκσυγχρονισμού και τεχνολογικής ή οργανωτικής αναβάθμισης των ίδιων των επιχειρήσεων.

Ειδικότερα, οι δράσεις που θα υποστηρίξουν τη συγκεκριμένη προτεραιότητα εστιάζουν σε:

3.2.1 Αναβάθμιση δεξιοτήτων ή επανεπίδραση επαγγελματιών, κατάρτιση, πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει σύγχρονων αναγνωρισμένων προτύπων: Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της πιστοποίησης γνώσεων / δεξιοτήτων καθώς και των επαγγελματικών προσόντων, βάσει αναγνωρισμένων και εκσυγχρονισμένων προτύπων, ειδικότερα για επαγγέλματα τομέων της οικονομίας με αναπτυξιακές προοπτικές ή/και σε τομείς που επηρεάζονται άμεσα από τη βιομηχανική μετάβαση, και της πιστοποίησής τους είναι κρίσιμος παράγοντας

στην εκπλήρωση των στόχων για την ενίσχυση της κινητικότητας μεταξύ εργασιών – επαγγελματιών αλλά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Παράλληλα, προσεγγίζοντας το επίπεδο των δεξιοτήτων, θα ενισχυθούν δράσεις για την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων που συνδέονται με την κυκλική οικονομία και με νέες διαδικασίες οργάνωσης του επιχειρείν). Επιπλέον θα αξιοποιούν οι δράσεις αυτές τη διάγνωση αναγκών συμπεριλαμβανομένου και εξειδικευμένων μελετών/ εκθέσεων του μηχανισμού διάγνωσης αναγκών αγοράς εργασίας. Μέσω της εξέτασης και της πιστοποίησης των δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων των συμμετεχόντων επιτυγχάνεται η διασφάλιση της αναγνωρισιμότητας, σε εγχώριο και ευρωπαϊκό επίπεδο, των γνώσεων και δεξιοτήτων και υποστηρίζεται η κινητικότητα των εργαζομένων.

Τέλος, θα προωθηθούν πιστοποιητικά ολοκληρωμένης επαγγελματικής κατάρτισης. Τα πιστοποιητικά αυτά θα προσφέρουν τη δυνατότητα στους δικαιούχους να αποκτήσουν την κατάλληλη κατάρτιση και εξειδίκευση για να ενταχθούν στην αγορά εργασίας σε τομείς υψηλής ζήτησης, όπως τεχνική υποστήριξη Η/Υ, διοίκηση έργου (Project Management), σχεδιασμό προϊόντος, ανάλυση δεδομένων, ψηφιακό μάρκετινγκ και οποιαδήποτε άλλο αντικείμενο εμφανίζει υψηλή ζήτηση στην αγορά εργασίας.

3.2.2 Υποστήριξη εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων για την προσαρμογή στις αλλαγές του οικονομικού περιβάλλοντος και την υποστήριξη της κινητικότητάς τους.

Μέσω αυτών των δράσεων, οι ωφελούμενοι αναμένεται να ενισχυθούν με νέες γνώσεις και ικανότητες, ενώ παράλληλα να ενθαρρύνονται και να υποστηρίζονται στην περίπτωση που ενδιαφέρονται για τη μετάβαση σε νέα θέση εργασίας, σε νέα επαγγέλματα, ενδεχομένως και στην αυτοαπασχόληση. Η συστηματική παρακολούθηση των επιχειρηματικών αλλαγών (Παρατηρητήρια Επιχειρήσεων, απασχόλησης, κ.λπ.) και η χαρτογράφηση των τάσεων στην ελληνική οικονομία (επίπτωση στις θέσεις απασχόλησης και διαμορφώνουν ένα νέο τοπίο όσον αφορά στις ανάγκες για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού), που αναπτύχθηκαν κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, διαμορφώνουν ένα νέο τοπίο όσον αφορά στις ανάγκες για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού), και θα αποτελέσουν τη βάση για τον σχεδιασμό και ανάπτυξη παρεμβάσεων οι οποίες θα συνδυάζουν εξατομικευμένη προσέγγιση και γενικά μέτρα κατάρτισης και πιστοποίησης σε εργαζόμενους οι οποίοι βρίσκονται σε επισφαλή θέση εργασίας ή σε κλάδους με φθίνουσα πορεία (ενδέχεται να συνδυαστούν και με συμβουλευτική / διάγνωση αναγκών).

Στο ίδιο πλαίσιο θα υποστηριχθεί η προσαρμογή εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων στη χρήση νέων τεχνολογιών και στην ανάπτυξη των ψηφιακών τους δεξιοτήτων.

3.2.3 Υποστήριξη Διαρθρωτικής Προσαρμογής των Επιχειρήσεων που συνδέεται με προκαθορισμένες κατευθύνσεις και προγραμματισμένες αλλαγές στην οργάνωση κάθε επιχείρησης.

Στο πλαίσιο αυτό θα υποστηριχθούν Σχέδια προσαρμογής επιχειρήσεων και αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων (κυρίως μεσαίες επιχειρήσεις).

Μέσω των σχεδίων αυτών θα επιδιωχθεί να δοθεί κίνητρο σε μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις να επενδύσουν στο ανθρώπινο δυναμικό τους αξιοποιώντας ποικίλες ενέργειες, όπως:

- μέτρα βελτίωσης του οργανωτικού και λειτουργικού μοντέλου της επιχείρησης και λοιπές soft δράσεις αναδιοργάνωσης
- μέτρα ενημέρωσης / εξοικείωσης συνόλου εργατικού δυναμικού ακολούθως αναγκαίων προσαρμογών στην επιχείρηση

- εξοικείωση συνόλου εργατικού δυναμικού με ψηφιακές εξελίξεις
- ατομική και ομαδική συμβουλευτική εργαζομένων για διάγνωση αναγκών προσαρμογής εργαζομένων σε απαιτήσεις υφιστάμενων/ νέων θέσεων εργασίας / εφαρμογή rotation / ανάληψη νέων ρόλων αναβάθμιση ή / απόκτηση νέων δεξιοτήτων
- ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση ή κατά περίπτωση κατάρτιση εξειδικευμένων στελεχών σε παρόχους κατάρτισης (πιστοποίηση όπου ενδείκνυται)
- μεγαλύτερη ασφάλεια, υγεία και εργονομία στην εργασία σε κάθε ηλικία
- ανάπτυξη μοντέλων και πρακτικών κατάλληλης προετοιμασίας του προσωπικού κάθε βαθμίδας και κατηγορίας (εργαζομένων και επιχειρηματιών) για την προστασία των επιχειρήσεων και των απειλούμενων θέσεων εργασίας και για την εξασφάλιση θέσεων εργασίας συγκεκριμένων ομάδων εργαζομένων
- συνδυασμό on the job training με internships για νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας αναλόγως σπουδών τους και σε συνάφεια με αντικείμενα δραστηριότητας της επιχείρησης.

Τα ζητήματα σχεδιασμού υλοποίησης και υποστήριξης της Διαρθρωτικής Προσαρμογής των Επιχειρήσεων και προγραμμάτων ΣΕΚ θα πρέπει να συνδέονται άμεσα με σύγχρονες εξελίξεις σε πολλούς τομείς όπως η αξιοποίηση των αναλυτικών δεδομένων στη διοίκηση ανθρωπίνων πόρων, η ανάπτυξη δεξιοτήτων με βάση ατομικές και συλλογικές ανάγκες σε σχέση με τους στόχους των επιχειρήσεων, η αναγκαιότητα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων κατάρτισης, η διασύνδεση των πολιτικών κατάρτισης με στόχους καινοτομίας και βελτίωσης ανταγωνιστικότητας, κ.λπ..

Επίσης τόσο η ΣΕΚ όσο και η υποστήριξη της διαρθρωτικής προσαρμογής των επιχειρήσεων θεωρείται ισχυρό εργαλείο στη διαμόρφωση επιμέρους πολιτικών απασχόλησης, ίσων ευκαιριών, καταπολέμησης των οικονομικών ανισοτήτων, των διακρίσεων στην επαγγελματική εξέλιξη των ατόμων, του νέου ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, γεγονός που απαιτεί ικανότητες για την κατάλληλη κάθε φορά προσαρμογή του σχεδιασμού και της υλοποίησης των δράσεων αυτών.

3.2.4 Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων:

Φορείς που έχουν αναπτύξει τέτοιες υπηρεσίες (π.χ. Κέντρα στήριξης επιχειρηματικότητας, Κέντρα Ικανοτήτων, κ.λπ.) θα πρέπει να έχουν άμεση επαφή με τις επιχειρήσεις και να παραμένουν επίκαιρες. Επιπλέον οφείλουν να αναπτύξουν ένα δίκτυο δομών για τη στήριξη των επιχειρήσεων της χώρας, αλλά και για νέους επιχειρηματίες. Στο πλαίσιο αυτό θα δοθεί έμφαση στην:

- Ανάπτυξη και λειτουργία νέων σύγχρονων και αποτελεσματικών εργαλείων για την ενημέρωση και διάχυση της πληροφόρησης των επιχειρήσεων και των εργαζομένων σε όλα τα επίπεδα.
- Στήριξη των κρίσιμων επαγγελματιών στις επιχειρήσεις, την προώθηση συμφωνιών ανάπτυξης γνώσεων και δεξιοτήτων, την εκπόνηση τομεακών στρατηγικών για δεξιότητες και αποτελεσματικές υπηρεσίες ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στις επιχειρήσεις.

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ομάδες στόχου απασχολούμενοι, αυτοαπασχολούμενοι και εποχικά εργαζόμενοι.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ

Σε όλες τις δράσεις του παρόντος στόχου θα διαφυλάσσεται η ίση μεταχείριση όσον αφορά την πρόσληψη, τις συνθήκες εργασίας, την πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση, τις συντάξεις εργασίας και την απόλυση.

Σε όλες τις δράσεις θα προβλέπονται προσαρμογές στο χώρο εργασίας και κατάρτισης προκειμένου να εξασφαλιστεί η ισότητα σε περιπτώσεις αναπηρίας.

Θα εξετάζεται και να διασφαλίζεται ότι κατά τη διάρκεια όλων των διαδικασιών τηρείται και εφαρμόζεται αυστηρά και απαρέγκλιτα η αρχή των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φύλου, φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου.

Θα παρέχεται μέσω των δράσεων πληροφόρηση και εκπαίδευση σε θέματα διαφορετικότητας, διαχείρισης της διαφορετικότητας και ένταξης.

Τέλος θα συμπεριλαμβάνεται η διαχείριση της διαφορετικότητας στη στρατηγική όλων των δράσεων, αναπτύσσοντας πρακτικές προώθησης της διαφορετικότητας και καταπολέμησης των διακρίσεων.

Ενδείξεις ως προς τα ιδιαίτερα στοχευόμενα εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν απαιτείται

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Οι τύποι των Δράσεων που καθορίστηκαν για τον ΕΣ 4.(δ) της τρίτης Προτεραιότητας, δηλαδή:

3.2.1 Αναβάθμιση δεξιοτήτων ή επανειδίκευση επαγγελματιών, κατάρτιση, πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει σύγχρονων αναγνωρισμένων προτύπων

3.2.2 Υποστήριξη εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων για την προσαρμογή στις αλλαγές του οικονομικού περιβάλλοντος και την υποστήριξη της κινητικότητάς τους

3.2.3 Υποστήριξη Διαρθρωτικής Προσαρμογής των Επιχειρήσεων που συνδέεται με προκαθορισμένες κατευθύνσεις και προγραμματισμένες αλλαγές στην οργάνωση κάθε επιχείρησης

3.2.4 Εκσυγχρονισμός υπηρεσιών στήριξης επιχειρήσεων

θα υλοποιηθούν με την συνεισφορά του ΕΚΤ+ παρέχοντας στήριξη στους δικαιούχους με την μορφή των επιχορηγήσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΚΔ και ιδίως στα άρθρα 53 – 57.

Για τους ανωτέρω τύπους δράσεων που απευθύνονται σε εργαζόμενους, επιχειρήσεις και επιχειρηματίες προκειμένου να προσαρμοσθούν στις συνθήκες της ενεργού και υγιούς γήρανσης, η επιχορήγηση θεωρείται ο καλύτερος τρόπος χρηματοδότησης τους, αφού δίνει σαφές κίνητρο για την συμμετοχή σε αυτές και ευκολία διαχείρισης από τους ενδιαμέσους φορείς.

Επίσης, η παραδοχή ότι οι προβλεπόμενες δράσεις δεν έχουν άμεση επίπτωση ούτε στα κέρδη ούτε στο κόστος για τους ωφελούμενους και τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις ενισχύει την καταλληλότητα της επιλογής για την χορήγηση επιχορηγήσεων στους δικαιούχους – ωφελούμενους.

Δείκτες

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii), άρθρο 8 του ΕΤΠΑ, άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 1: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	δ	ΕΚΤ+	Λιγότερο Αναπτυγμένες	EECO5	EECO5 - Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	Πρσ	7,046	70,462
			Μετάβασης			Πρσ	1,991	19,915
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	EECO19	EECO19 – Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων		110	1100
			Μετάβασης				30	300
			Λιγότερο Αναπτυγμένες	ΕΙΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	Πλήθος έργων για υπηρεσίες στήριξης επιχειρήσεων	έργα	4	40
			Μετάβασης			έργα	1	10

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 23 παράγραφος 2 του ΕΚΤ+

Πίνακας 2: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης ή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων [200]	Παρατηρήσεις [200]
3	δ	ΕΚΤ+	Λιγότερο Αναπτυγμένες	EECR03	EECR03 - συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Πρσ	0	2021	20,941		
			Μετάβασης			Πρσ	0	2021	5,918		

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii)

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	ΕΚΤ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	δ	146	146,012,918
3	ΕΚΤ	Μετάβασης	δ	146	39,818,403

Πίνακας 2: Διάσταση 2 – μορφή χρηματοδότησης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	ΕΚΤ	Λιγότερο Αναπτυγμένες	δ	1	146,012,918

3	ΕΚΤ	Μετάβασης	δ	1	39,818,403
---	-----	-----------	---	---	------------

Πίνακας 3: Διάσταση 3 – μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 4: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 5: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ειδικός στόχος	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

Ειδικός στόχος «Αντιμετώπιση των υλικών στερήσεων»¹

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ· Άρθρο 18 του ΕΚΤ+

Τύποι στήριξης

Πεδίο κειμένου [2 000] ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ

¹ Το άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) του ΚΚΔ δεν ισχύει για τον ειδικό στόχο που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο ιγ) του κανονισμού ΕΚΤ+.

2.2 Προτεραιότητες τεχνικής βοήθειας

2.2.1 Προτεραιότητα τεχνικής βοήθειας ΕΤΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

Παρέμβαση των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Η παροχή τεχνικής βοήθειας συνίσταται στην τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της προετοιμασίας, του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της διαχείρισης, της παρακολούθησης, της δημοσιότητας, του ελέγχου και της αξιολόγησης των έργων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Το νέο νομικό πλαίσιο προσδιορίζει μέτρα απλούστευσης των διαδικασιών τα οποία προωθούν τον περιορισμό του αριθμού των ρυθμιστικών αλλαγών και θα επηρεάσουν άμεσα την ανάπτυξη των ικανοτήτων που συνδέονται άμεσα με τις επενδύσεις.

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν ενδεικτικά είναι οι εξής:

- Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων
- Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες και υπηρεσίες που αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγών εφαρμογής, σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία και ιδίως νέα θέματα που προκύπτουν στην προγραμματική περίοδο 2021-2024.
- Βελτίωση και αναβάθμιση τεχνολογικού εξοπλισμού, ηλεκτρονικών συστημάτων και λογισμικού, υπηρεσίες για την αναβάθμιση των συστημάτων διοίκησης και των πληροφοριακών συστημάτων, την υποστήριξη των μηχανισμών διαχείρισης για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης,, επεξεργασία και διαχείριση δεδομένων
- Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των ΕΦ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής
- Παρεμβάσεις για την εστιασμένη υποστήριξη δικαιούχων, για την ενίσχυση της διοικητικής τους ικανότητας, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν επίσης να υλοποιούνται μεμονωμένες παρεμβάσεις για την διακρίβωση αναγκών και την ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων.
- Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τον ΚΚΔ.
- Επιμέρους Αξιολογήσεις δράσεων και παρεμβάσεων κατά τη διάρκεια του ΕΠ και εκ των υστέρων
- Εκ των προτέρων αξιολογήσεις Χρηματοδοτικών Μέσων
- Ενέργειες που αφορούν το κλείσιμο και την επιτυχή ολοκλήρωση των έργων της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020
- Ενέργειες που αφορούν την προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου
- Εκπαίδευση των στελεχών της ΕΥΔ και των εμπλεκόμενων στην υλοποίηση του Προγράμματος φορέων, δικαιούχων, κοινωνικών και οικονομικών εταίρων, με διοργάνωση ή συμμετοχή σε σεμινάρια, συνέδρια, διεθνείς και λοιπές συναντήσεις, ημερίδες, δίκτυα, forum κ.λπ.
- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας και των επιμέρους παρεμβάσεων του ΕΤΠΑ που απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κ.λπ.), όσο και στην κοινή γνώμη.
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, την σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης κλπ.

- Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της χώρας και της ΕΕ του ρόλου και των επιτευγμάτων ή/και των επιμέρους παρεμβάσεων του, στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία.
- Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iii) του ΚΚΔ

Σε πρώτο επίπεδο η τεχνική βοήθεια στοχεύει στην ΕΥΔ του Προγράμματος, σε ΕΦ Προγραμμάτων, σε Φορείς προγραμματισμού και σε Φορείς εφαρμογής.

Σε δεύτερο επίπεδο στοχεύει στους Δικαιούχους των δράσεων.

Σε επίπεδο ενημέρωσης, πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας των επιμέρους παρεμβάσεων οι ομάδες στόχου θα είναι: Δυνητικοί δικαιούχοι, ενδιαφερόμενοι φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κ.λπ.), κοινή γνώμη

2.2.2 Προτεραιότητα τεχνικής βοήθειας ΕΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

Παρέμβαση των Ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Η παροχή τεχνικής βοήθειας συνίσταται στην τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της προετοιμασίας, του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της διαχείρισης, της παρακολούθησης, της δημοσιότητας, του ελέγχου και της αξιολόγησης των έργων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

Το νέο νομικό πλαίσιο προσδιορίζει μέτρα απλούστευσης των διαδικασιών τα οποία προωθούν τον περιορισμό του αριθμού των ρυθμιστικών αλλαγών και θα επηρεάσουν άμεσα την ανάπτυξη των ικανοτήτων που συνδέονται άμεσα με τις επενδύσεις.

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν ενδεικτικά είναι οι εξής:

- Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων
- Μελέτες, εμπειρογνώμονες και υπηρεσίες που αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγιών εφαρμογής, σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία και ιδίως νέα θέματα που προκύπτουν στην προγραμματική περίοδο 2021-2024.
- Βελτίωση και αναβάθμιση τεχνολογικού εξοπλισμού, ηλεκτρονικών συστημάτων και λογισμικού, υπηρεσίες για την αναβάθμιση των συστημάτων διοίκησης και των πληροφοριακών συστημάτων, την υποστήριξη των μηχανισμών διαχείρισης για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, επεξεργασία και διαχείριση δεδομένων
- Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των ΕΦ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής
- Παρεμβάσεις για την εστιασμένη υποστήριξη δικαιούχων, για την ενίσχυση της διοικητικής τους ικανότητας, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν επίσης να υλοποιούνται μεμονωμένες παρεμβάσεις για την διακρίβωση αναγκών και την ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων.
- Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τον ΚΚΔ.
- Επιμέρους Αξιολογήσεις δράσεων και παρεμβάσεων κατά τη διάρκεια του ΕΠ και εκ των υστέρων
- Εκ των προτέρων αξιολογήσεις Χρηματοδοτικών Μέσων
- Ενέργειες που αφορούν το κλείσιμο και την επιτυχή ολοκλήρωση των έργων της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020
- Ενέργειες που αφορούν την προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου
- Εκπαίδευση των στελεχών της ΕΥΔ και των εμπλεκόμενων στην υλοποίηση του Προγράμματος φορέων, δικαιούχων, κοινωνικών και οικονομικών εταίρων, με διοργάνωση ή συμμετοχή σε σεμινάρια, συνέδρια, διεθνείς και λοιπές συναντήσεις, ημερίδες, δίκτυα, forum κ.λπ.
- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας και των επιμέρους παρεμβάσεων του ΕΤΠΑ που απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κ.λπ.), όσο και στην κοινή γνώμη.
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, την σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης κλπ.

- Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της χώρας και της ΕΕ του ρόλου και των επιτευγμάτων ή/και των επιμέρους παρεμβάσεων του, στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία.
- Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών

Βασικές ομάδες-στόχοι - άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iii) του ΚΚΔ

1. Σε πρώτο επίπεδο η τεχνική βοήθεια στοχεύει στην ΕΥΔ του Προγράμματος, σε ΕΦ Προγραμμάτων, σε Φορείς προγραμματισμού και σε Φορείς εφαρμογής.
2. Σε δεύτερο επίπεδο στοχεύει στους Δικαιούχους των δράσεων.
3. Σε επίπεδο ενημέρωσης, πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας των επιμέρους παρεμβάσεων οι ομάδες στόχου θα είναι: Δυνητικοί δικαιούχοι, ενδιαφερόμενοι φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κ.λπ.), κοινή γνώμη

2.3 Δείκτες

Δείκτες εκρών με τα αντίστοιχα ορόσημα και στόχους

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 1: Δείκτες εκρών

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	ID [5]	Δείκτης [255]	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 2: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 3: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+*, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

Πίνακας 4 - ΕΤΘΑΥ

Αριθ. προτεραιότητας	Ειδικός στόχος	Τύπος παρέμβασης	Κωδικός	Ποσό (EUR)

2.1.2. Προτεραιότητα τεχνικής βοήθειας σύμφωνα με το άρθρο 37 (επαναλαμβάνεται για κάθε τέτοια προτεραιότητα τεχνικής βοήθειας)

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο στ) του ΚΚΔ

2.1.2.1. Περιγραφή της τεχνικής βοήθειας βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες – άρθρο 37

Πεδίο κειμένου [3 000]

Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά τύπο παρέμβασης

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο στ) του ΚΚΔ

Πίνακας 1: Διάσταση 1 – πεδίο παρέμβασης

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 2: Διάσταση 6 – δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 3: Διάσταση 7 – Διάσταση ισότητας των φύλων ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΤΔΜ

Αριθ. προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του ΕΚΤ+, καθώς και ειδικές δράσεις του προγράμματος για την ισότητα των φύλων.

Πίνακας 4 - ΕΤΘΑΥ

Αριθ. προτεραιότητας	Ειδικός στόχος	Τύπος παρέμβασης	Κωδικός	Ποσό (EUR)

3 ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημεία i)-iii)· άρθρο 112 παράγραφοι 1-3, άρθρο 14· άρθρο 26 του ΚΚΔ

3.1 Μεταφορές και συνεισφορές¹

Παραπομπή: Άρθρο 14· άρθρο 26 του ΚΚΔ και άρθρο 27 του ΚΚΔ

Τροποποίηση του προγράμματος που αφορά	☐ συνεισφορά στο InvestEU
	☐ μεταφορά προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση
	☐ μεταφορά μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο Ταμείο ή Ταμεία

¹ Ισχύει μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 26 του ΚΚΔ, με εξαίρεση τις συμπληρωματικές μεταφορές προς το ΤΔΜ σύμφωνα με το άρθρο 27. Οι μεταφορές δεν επηρεάζουν την ετήσια κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων σε επίπεδο ΠΔΠ για ένα κράτος μέλος.

Πίνακας 1: Συνεισφορά στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)

Συνεισφορά από		Συνεισφορά προς	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σκέλος/σκέλη InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες									
	Μετάβασης									
	Λιγότερο ανεπτυγμένες									
ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες									
	Μετάβασης									
	Λιγότερο ανεπτυγμένες									
ΤΣ	Άνευ αντικειμένου									
ΕΤΘΑΥ	Άνευ αντικειμένου									

* Για κάθε νέα αίτηση συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά Ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Πίνακας 2: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνοπτικά)

	Κατηγορία περιφερειών	Σκέλος 1 Βιώσιμες υποδομές (α)	Σκέλος 2 Καινοτομία και ψηφιοποίηση (β)	Σκέλος 3 ΜΜΕ (γ)	Σκέλος 4 Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες (δ)	Σύνολο (στ)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες					
	Λιγότερο ανεπτυγμένες					
	Μετάβασης					
ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες					
	Λιγότερο ανεπτυγμένες					
	Μετάβασης					

	Κατηγορία περιφερειών	Σκέλος 1 Βιώσιμες υποδομές (α)	Σκέλος 2 Καινοτομία και ψηφιοποίηση (β)	Σκέλος 3 ΜΜΕ (γ)	Σκέλος 4 Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες (δ)	Σύνολο (στ)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
ΤΣ						
ΕΤΘΑΥ						
Σύνολο						

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις συνεισφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέα αίτηση συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά Ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Πεδίο κειμένου [3500] (αιτιολόγηση), λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στην συμφωνία εταιρικής σχέσης σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU

Πίνακας 3: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορά από		Μεταφορά προς	Κατανομή ανά έτος									
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
								Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες											
	Μετάβασης											
	Λιγότερο ανεπτυγμένες											

Μεταφορά από		Μεταφορά προς	Κατανομή ανά έτος									
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
								Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες											
	Μετάβασης											
	Λιγότερο ανεπτυγμένες											
ΤΣ	Άνευ αντικειμένου											
ΕΤΘΑΥ	Άνευ αντικειμένου											

Πίνακας 4: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφερειών	Μέσο 1 (α)	Μέσο 2 (β)	Μέσο 3 (γ)	Μέσο 4 (δ)	Μέσο 5** (ε)	Σύνολο (στ)=(α)+(β)+(γ)+(δ)+(ε)
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες						
	Μετάβασης						
	Λιγότερο ανεπτυγμένες						
ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες						
	Μετάβασης						
	Λιγότερο ανεπτυγμένες						

Ταμείο	Κατηγορία περιφερειών	Μέσο 1 (α)	Μέσο 2 (β)	Μέσο 3 (γ)	Μέσο 4 (δ)	Μέσο 5** (ε)	Σύνολο (στ)=(α)+(β)+(γ)+(δ)+(ε)
ΤΣ							
ΕΤΘΑΥ							
Σύνολο							

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέα αίτηση μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά Ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

** Μεταφορές μπορούν να πραγματοποιούνται προς οποιοδήποτε άλλο μέσο υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, εάν η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στη βασική πράξη. Ο αριθμός και οι ονομασίες των σχετικών μέσων της ΕΕ+ θα προσδιορισθούν αναλόγως.

Πεδίο κειμένου [3 500] (αιτιολόγηση)

Πίνακας 5: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο Ταμείο ή Ταμεία* (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος									
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
									Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες	ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ ή Ταμείο Συνοχής, ΕΤΘΑΥ, ΤΑΜ, ΤΕΑ, ΜΔΣΘ											
	Μετάβασης												
	Λιγότερο ανεπτυγμένες												
ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες												
	Μετάβασης												
	Λιγότερο ανεπτυγμένες												

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος									
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
									Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΤΣ	Άνευ αντικειμένου												
ΕΤΘΑ Υ	Άνευ αντικειμένου												

* Μεταφορά προς άλλα προγράμματα. Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εντός της ίδιας κατηγορίας περιφέρειας.

Πίνακας 6: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο Ταμείο ή Ταμεία* (συνοπτικά)

		ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			Τ Σ	ΕΤΘΑ Υ	ΤΑ Μ	ΤΕ Α	ΜΔΣ Θ	Σύνολο
		Περισσότερο ανεπτυγμέν ες	Μετάβασ ης	Λιγότερο ανεπτυγμέν ες	Περισσότερο ανεπτυγμέν ες	Μετάβασ ης	Λιγότερο ανεπτυγμέν ες						
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμέν ες												
	Μετάβασης												
	Λιγότερο ανεπτυγμέν ες												
ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμέν ες												
	Μετάβασης												
	Λιγότερο ανεπτυγμέν ες												
ΤΣ													
ΕΤΘΑ Υ													
Σύνολο													

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέα αίτηση μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά Ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

3.2 Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές¹

3.2.1 Κονδύλια του ΤΔΜ προς το πρόγραμμα προ μεταφορών ανά προτεραιότητα (κατά περίπτωση)²

Παραπομπή: Άρθρο 27

Πίνακας 1: Κονδύλια του ΤΔΜ προς το πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 3 του ΤΔΜ, προ μεταφορών

Προτεραιότητα ΤΔΜ 1	
Προτεραιότητα ΤΔΜ 2	
	Σύνολο

¹ Οι μεταφορές δεν επηρεάζουν την ετήσια κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων σε επίπεδο ΠΔΠ για ένα κράτος μέλος.

² Ισχύει για την πρώτη έγκριση προγραμμάτων με κονδύλια του ΤΔΜ.

3.2.2 Μεταφορές στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης ως συμπληρωματική στήριξη¹ (κατά περίπτωση)

Μεταφορά στο ΤΔΜ	☐ αφορά εσωτερικές μεταφορές εντός του προγράμματος με κονδύλια του ΤΔΜ	
	☐ αφορά μεταφορές από άλλα προγράμματα προς το πρόγραμμα με κονδύλια του ΤΔΜ	

¹ Το τμήμα αυτό συμπληρώνεται από το λαμβάνον πρόγραμμα. Στην περίπτωση που πρόγραμμα που ενισχύεται από το ΤΔΜ λάβει συμπληρωματική στήριξη (πρβλ. το άρθρο 27) τόσο εντός του προγράμματος όσο και από άλλα προγράμματα, πρέπει να συμπληρώνονται όλοι οι πίνακες του παρόντος τμήματος. Κατά την πρώτη έγκριση με κονδύλια του ΤΔΜ, στο παρόν τμήμα επιβεβαιώνονται ή διορθώνονται οι προκαταρκτικές μεταφορές που προτείνονται στη συμφωνία εταιρικής σχέσης.

Πίνακας 1: Μεταφορές στο ΤΔΜ εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορά από		Μεταφορά προς	Κατανομή ανά έτος									
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Προτεραιότητα ΤΔΜ*	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
								Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες	Προτεραιότητα ΤΔΜ 1										
	Μετάβασης											
	Λιγότερο ανεπτυγμένες											
ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες	Προτεραιότητα ΤΔΜ 2										
	Μετάβασης											
	Λιγότερο ανεπτυγμένες											

* Οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να συμπληρώνονται με πόρους του ΕΤΠΑ ή του ΕΚΤ+ της κατηγορίας περιφέρειας όπου βρίσκεται το οικείο έδαφος.

Πίνακας 2: Μεταφορά πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) εντός του προγράμματος

		Κονδύλια ΤΔΜ στο πρόγραμμα* κατανεμημένα ανά κατηγορία περιφέρειας, όπου βρίσκεται το έδαφος** (ανά προτεραιότητα ΤΔΜ)	
		Προτεραιότητα ΤΔΜ (για κάθε προτεραιότητα ΤΔΜ)	Ποσό
Μεταφορά εντός του προγράμματος* (συμπληρωματική στήριξη) ανά κατηγορία περιφέρειας			
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες		
	Μετάβασης		
	Λιγότερο ανεπτυγμένες		
ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες		
	Μετάβασης		
	Λιγότερο ανεπτυγμένες		
Σύνολο	Περισσότερο ανεπτυγμένες		
	Μετάβασης		
	Λιγότερο ανεπτυγμένες		

* Πρόγραμμα με τα κονδύλια του ΤΔΜ.

** Οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να συμπληρώνονται με πόρους του ΕΤΠΑ ή του ΕΚΤ+ της κατηγορίας περιφέρειας όπου βρίσκεται το οικείο έδαφος.

Πίνακας 3: Μεταφορές στο ΤΔΜ από το άλλο πρόγραμμα/τα άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορά από		Μεταφορά προς	Κατανομή ανά έτος									
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Προτεραιότητα ΤΔΜ*	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
								Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες	Προτεραιότητα ΤΔΜ 1										
	Μετάβασης											
	Λιγότερο ανεπτυγμένες											
ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες	Προτεραιότητα ΤΔΜ 2										
	Μετάβασης											
	Λιγότερο ανεπτυγμένες											

* Οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να συμπληρώνονται με πόρους του ΕΤΠΑ ή του ΕΚΤ+ της κατηγορίας περιφέρειας όπου βρίσκεται το οικείο έδαφος.

Πίνακας 4: Μεταφορά πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ από άλλο πρόγραμμα/άλλα προγράμματα στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) εντός αυτού του προγράμματος

		Συμπληρωματική στήριξη προς το ΤΔΜ στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος* στο έδαφος που βρίσκεται*** σε συγκεκριμένη κατηγορία περιφέρειας (ανά προτεραιότητα):	
		Προτεραιότητα ΤΔΜ	Ποσό
Μεταφορά/μεταφορές από άλλο πρόγραμμα/άλλα προγράμματα** ανά κατηγορία περιφέρειας			
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες		
	Μετάβασης		
	Λιγότερο ανεπτυγμένες		
ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες		
	Μετάβασης		
	Λιγότερο ανεπτυγμένες		
Σύνολο			

* Πρόγραμμα με κονδύλια του ΤΔΜ που λαμβάνει συμπληρωματική στήριξη από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+.

** Πρόγραμμα που προβλέπει τη συμπληρωματική στήριξη από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ (πηγή).

*** Οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να συμπληρώνονται με πόρους του ΕΤΠΑ ή του ΕΚΤ+ της κατηγορίας περιφέρειας όπου βρίσκεται το οικείο έδαφος.

Πεδίο κειμένου [3 000] Αιτιολόγηση της συμπληρωματικής μεταφοράς από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ βάσει των προγραμματισμένων τύπων παρεμβάσεων – άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii)

3.3 Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση

Πίνακας 1: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορά από	Μεταφορά προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας	Κατηγορία περιφέρειας	2025	2026	2027	Σύνολο
Περισσότερο ανεπτυγμένες	Περισσότερο ανεπτυγμένες / Μετάβασης / Λιγότερο ανεπτυγμένες				
Μετάβασης					
Λιγότερο ανεπτυγμένες					

* * Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+.

Πίνακας 2: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορά από	Μεταφορά προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας	Κατηγορία περιφέρειας	2025	2026	2027	Σύνολο
Περισσότερο ανεπτυγμένες	Περισσότερο ανεπτυγμένες / Μετάβασης / Λιγότερο ανεπτυγμένες				
Μετάβασης					
Λιγότερο ανεπτυγμένες					

* * Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+.

3.4 Μεταφορές επιστροφής¹

Πίνακας 1 Μεταφορές επιστροφής (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορά από	Μεταφορά προς		Κατανομή ανά έτος							
	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
InvestEU σκέλος 1 σκέλος 2 σκέλος 3 σκέλος 4 Μέσο 1 της ΕΕ Μέσο 2 της ΕΕ [...]	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες								
		Μετάβασης								
		Λιγότερο ανεπτυγμένες								
	ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες								
		Μετάβασης								
		Λιγότερο ανεπτυγμένες								
	ΤΣ									
	ΕΤΘΑΥ									

¹ Ισχύουν μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος για πόρους που επιστρέφονται από άλλα μέσα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων των ΤΑΜΕ, ΤΕΑ και ΜΔΣΘ, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ή από το InvestEU.

Πίνακας 2 Μεταφορές επιστροφής* (συνοπτικά)

Από / Προς	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			ΤΣ	ΕΤΘΑΥ
	Περισσότερο ανεπτυγμένες	Μετάβασης	Λιγότερο ανεπτυγμένες	Περισσότερο ανεπτυγμένες	Μετάβασης	Λιγότερο ανεπτυγμένες		
InvestEU								
Σκέλος 1								
Σκέλος 2								
Σκέλος 3								
Σκέλος 4								
Μέσο 1								
Μέσο 2								
Μέσο 3								
Μέσο 4**								

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέα αίτηση μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά Ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

** Μεταφορές μπορούν να πραγματοποιούνται προς οποιοδήποτε άλλο μέσο υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, εάν η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στη βασική πράξη. Ο αριθμός και οι ονομασίες των σχετικών μέσων της ΕΕ+ θα προσδιορισθούν αναλόγως.

3.5 Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο ι) του ΚΚΔ και άρθρα 3, 4 και 7 του ΤΔΜ

Πίνακας 1: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος													
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2026 μόνο για το ΕΤΘ ΑΥ	2027		2027 μόνο για το ΕΤΘ ΑΥ	Σύνολο
							Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας		Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας		
ΕΤΠΑ*	Περισσότερο ανεπτυγμένες												
	Μετάβασης	58,185,461	59,860,818	61,680,165	63,180,289	64,737,502	33,169,100.00	33,169,099.00		33,990,184.00	33,990,184.00		441,962,802
	Λιγότερο ανεπτυγμένες	291,717,231	300,116,760	309,238,192	316,759,180	324,566,383	166,295,801.00	166,295,801.00		170,412,370.00	170,412,369.00		2,215,814,087
	Εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες												
Σύνολο		349,902,692	359,977,578	370,918,357	379,939,469	389,303,885	199,464,901	199,464,900		204,402,554	204,402,553		2,657,776,889

Πίνακας 1: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος													
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2026 μόνο για το ΕΤΘ ΑΥ	2027		2027 μόνο για το ΕΤΘ ΑΥ	Σύνολο
							Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας		Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας		
ΕΚΤ+*	Περισσότερο ανεπτυγμένες												
	Μετάβασης	9,178,974	9,443,120	9,730,012	9,966,216	10,211,943	5,232,362.00	5,232,361.00		5,362,474.00	5,362,473.00		69,719,935
	Λιγότερο ανεπτυγμένες	47,609,675	48,979,752	50,467,811	51,692,955	52,967,498	27,139,312.00	27,139,311.00		27,814,177.00	27,814,177.00		361,624,668
	Εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες												
Σύνολο		56,788,649	58,422,872	60,197,823	61,659,171	63,179,441	32,371,674	32,371,672	0	33,176,651	33,176,650		431,344,603.00

Πίνακας 1: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος														
Ταμείο		Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2026 μόνο για το ΕΤΘ ΑΥ	2027		2027 μόνο για το ΕΤΘ ΑΥ	Σύνολο
								Χρηματοδοτ ικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας		Χρηματοδοτ ικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας		
ΤΔΜ*	Πόροι ΤΔΜ του άρθρου 3													
	Πόροι ΤΔΜ του άρθρου 4													
	Πόροι ΤΔΜ του άρθρου 7 (σχετίζον ται με τους πόρους ΤΔΜ του άρθρου 3)													

Πίνακας 1: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος														
Ταμείο		Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2026 μόνο για το ΕΤΘ ΑΥ	2027		2027 μόνο για το ΕΤΘ ΑΥ	Σύνολο
								Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας		Χρηματοδοτικές πιστώσεις χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας		
	Πόροι ΤΔΜ του άρθρου 7 (σχετίζονται με τους πόρους ΤΔΜ του άρθρου 4)													
Σύνολο														
Ταμείο Συνοχής		Άνευ αντικειμένου												
ΕΤΘΑΥ		Άνευ αντικειμένου												
Σύνολο														

* Ποσά μετά τη συμπληρωματική μεταφορά στο ΤΔΜ.

3.6 Συνολικά χρηματοδοτικά κονδύλια ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 σημείο ζ) στοιχείο ii), άρθρο 22 παράγραφος 6 και άρθρο 36 του ΚΚΔ

Για τα προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» όπου επελέγη στη συμφωνία εταιρικής σχέσης τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ.

Πίνακας 1: Συνολικά χρηματοδοτικά κονδύλια ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Αριθ. στόχου πολιτικής/ειδικού στόχου του ΤΔΜ ή TB	Προτεραιότητες	Βάση για τον υπολογισμό της ενωσιακής στήριξης (συνολικό επιλέξιμο κόστος ή δημόσια συνεισφορά)	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Συνεισφορά της Ένωσης (α) = (ζ)+(η)	Ανάλυση της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά	Ενδεικτική ανάλυση της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε)=(α)+(β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ)=(α)/(ε)**
						Συνεισφορά της Ένωσης (ζ)	Ποσό ευελιξίας (η)		δημόσια (γ)	ιδιωτική (δ)		
ΣΠ1	Προτεραιότητα 1	Δ/Σ	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες								
				Μετάβασης	€ 308,310,828.55	€ 260,641,005	€ 47,708,192	€ 205,566,131.00	€ 205,566,131.00		513,915,327	60%
				Λιγότερο ανεπτυγμένες	€ 1,545,632,818.75	€ 1,306,405,805	€ 239,188,646	€ 272,751,962.00	€ 272,751,962.00		1,818,346,412	85%
				Εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες								
	Προτεραιότητα 2		ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες								
				Μετάβασης	€ 125,716,949.00	€ 106,265,858	€ 19,451,091	€ 83,811,299.00	€ 83,811,299.00		209,528,248	60%
				Λιγότερο ανεπτυγμένες	€ 630,153,803.00	€ 532,634,279	€ 97,519,524	€ 111,203,612.00	€ 111,203,612.00		741,357,416	85%

				Εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημ ένες								
				Περισσότερο ανεπτυγμένες								
	Προτεραιότη τα 3		EKT+	Μετάβασης	€ 68,260,118.9 6	€ 57,665,285	€ 10,594,8 34	€ 45,506,745. 00	€ 45,506,745. 00	€ -	113,766,8 66	60%
				Λιγότερο ανεπτυγμένες	€ 354,602,796. 85	€ 299,649,31 1	€ 54,953,4 88	€ 62,576,964. 09	€ 62,576,964. 09	€ -	417,179,7 63	85%
				Εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημ ένες								
TB	Προτεραιότη τα 4 Τεχνική βοήθεια κατ' εφαρμογ ήν του άρθρου 36 παράγραφος 4		ΕΤΠΑ		€ 47,962,486.7 0	€ 47,962,487 .70	€ -	€ 12,334,878. 30	€ 12,334,878. 30	€ -	€ 60,297,365 .00	80%
TB	Προτεραιότη τα 5 Τεχνική βοήθεια κατ' εφαρμογ ήν του άρθρου 37		EKT+		€ 8,481,687.30	€ 8,481,687. 30	0	€ 2,212,364.7 0	€ 2,212,364.7 0		€ 10,694,052 .00	79%
			Σύνολο ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες								
				Μετάβασης	€ 441,962,802	€ 374,803,51 9	€ 67,159,2 83	€ 294,641,86 8	€ 294,641,86 8	€ -	€ 736,604,66 9	

			Λιγότερο ανεπτυγμένες	€ 2,215,814,08 5	€ 1,879,105, 915	€ 336,708, 170	€ 391,026,01 5	€ 391,026,01 5	0	€ 2,606,840, 099	
			Εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημ ένες								
		Σύνολο ΕΚΤ+	Περισσότερο ανεπτυγμένες								
			Μετάβασης	€ 69,719,936	€ 59,125,102	€ 10,594,8 34	€ 46,479,957	€ 46,479,957	0	€ 116,199,89 3	
			Λιγότερο ανεπτυγμένες	€ 361,624,670	€ 306,671,18 2	€ 54,953,4 88	€ 63,816,118	€ 63,816,118	0	€ 425,440,78 8	
			Εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημ ένες								
		ΤΔΜ **	Άρθ ρο 3 Πόρ οι								
			Άρθ ρο 4 Πόρ οι								
		Σύνολο ΤΣ									
		Γενικό σύνολο		€ 3,089,121,49 1.9	€ 2,619,705, 717	€ 469,415, 775	€ 795,963,95 8	€ 795,963,95 8	€ -	€ 3,885,085, 449	

* Για το ΕΤΠΑ: λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες περιοχές. Για το ΕΚΤ+: λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, πρόσθετα κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές. Για το ΤΣ: άνευ αντικειμένου. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφερειών εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

****** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΔΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του ΤΔΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΔΜ, οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με το άρθρο 3 και το άρθρο 4 ΤΔΜ. Για το άρθρο 4 ΤΔΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελιξίας.

Για τον στόχο «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»: προγράμματα που χρησιμοποιούν τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 5 σύμφωνα με την επιλογή που προβλέπεται στη συμφωνία εταιρικής σχέσης.

Πίνακας 2: Σύνολο χρηματοδοτικών κονδυλίων ανά Ταμείο και εθνική συνεισφορά

ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ

* Για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+: λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες περιοχές. Για το ΤΣ: άνευ αντικειμένου. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφερειών εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

****** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΔΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του ΤΔΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΔΜ, οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με το άρθρο 3 και το άρθρο 4 ΤΔΜ. Για το άρθρο 4 ΤΔΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελιξίας.

Για το ΕΤΘΑΥ:

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο iii) του ΚΚΔ

Προγράμματα ΕΤΘΑ που χρησιμοποιούν τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 σύμφωνα με την επιλογή που προβλέπεται στη συμφωνία εταιρικής σχέσης.

Πίνακας 3: Σύνολο χρηματοδοτικών κονδυλίων ανά Ταμείο και εθνική συνεισφορά Προγράμματα ΕΤΘΑ που χρησιμοποιούν τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 5 σύμφωνα με την επιλογή που προβλέπεται στη συμφωνία εταιρικής σχέσης.

ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ

Πίνακας 4: Σύνολο χρηματοδοτικών κονδυλίων ανά Ταμείο και εθνική συνεισφορά

ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ

*** Σύμφωνα με τα ποσοστά που καθορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ.

4. ΑΝΑΓΚΑΙΟΙ ΠΡΟΣΦΟΡΟΙ ΟΡΟΙ

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο θ)

Πίνακας 1: Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι	Ταμείο	Ειδικός στόχος (άνευ αντικειμένου για το ΕΤΘΑΥ)	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
			Ναι/Όχι	Κριτήριο 1	N/O	[500]	[1 000]
				Κριτήριο 2	N/O		

5. ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΡΧΕΣ

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ια)· άρθρο 71, άρθρο 84 του ΚΚΔ

Πίνακας 1: Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	Επωνυμία του φορέα [500]	Όνομα υπεύθυνου επικοινωνίας [200]	Δ/ση ηλ. ταχυδρομείου [200]
Διαχειριστική Αρχή	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων/ Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία»		
Ελεγκτική Αρχή	Υπουργείο Οικονομικών / Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ)		
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων / Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων		
Κατά περίπτωση, φορέας ή φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση ΤΒ κατ' εφαρμογή του άρθρου 30 παράγραφος 5	Δεν προβλέπεται		
Λογιστικός έλεγχος στην περίπτωση που ο έλεγχος ανατίθεται σε άλλο φορέα από τη διαχειριστική αρχή	Δεν απαιτείται		

Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατ' εφαρμογήν του άρθρου 36 παράγραφος 5, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Το μέρος των ποσοστών που καθορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5 στοιχείο β), το οποίο θα επιστρέφεται στους φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 παράγραφος 5 (σε ποσοστιαίες μονάδες)

Φορέας 1	Ποσοστιαίες μονάδες
Φορέας 2*	Ποσοστιαίες μονάδες

* Αριθμός φορέων που προσδιορίζεται από κράτος μέλος.

6. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο η) του ΚΚΔ

Στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» προβλέπεται για την προώθηση του νέου αναπτυξιακού προτύπου της χώρας οι κοινωνικοί εταίροι να έχουν αυξημένες ευθύνες και δυνατότητα να αναλάβουν την εκπόνηση προτάσεων και την υλοποίηση δράσεων με κύρια χαρακτηριστικά την ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου σε όλα τα επίπεδα, την προώθηση πολιτικών για σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά θέματα συστημικού χαρακτήρα καθώς και την προώθηση των συνεργασιών και των δικτυώσεων οικονομικών και κοινωνικών φορέων.

Η έως τώρα πρόοδος στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης έχει ως εξής:

Έχει συσταθεί κατάλογος εταίρων και έχει υλοποιηθεί ο 1ος γύρος διαβούλευσης του εννοιολογικού εγγράφου (concept paper) του Προγράμματος στον οποίο συλλέχθηκαν οι απόψεις (το ερωτηματολόγιο έλαβε 19 απαντήσεις από διαφοροποιημένο σύνολο φορέων) των εμπλεκόμενων εταίρων στη βάση ερωτηματολογίου.

Ειδικότερα, το προσχέδιο του κειμένου (Concept paper) όπως οριστικοποιήθηκε μετά από σχόλια της υπηρεσίας, εστάλη στις 17.12.2020 προς διαβούλευση στους εταίρους. Το προσχέδιο αποτέλεσε βάση διαβούλευσης με:

- τους φορείς που εμπλέκονται στο σχεδιασμό του ΕΣΠΑ και του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με στόχο τη συμπληρωματικότητα με τα λοιπά προγράμματα και τη συνεκτικότητα του τελικού εθνικού σχεδίου δράσης
- τους κοινωνικούς εταίρους στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης που διέπει τον προγραμματισμό και την υλοποίηση παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων
- την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο τη συμφωνία επί της βασικής διάρθρωσης και των στόχων του Προγράμματος, πριν καταρτιστεί στον απαιτούμενο βαθμό λεπτομέρειας.

Κατά την επιλογή των εταίρων έγινε προσπάθεια να συγκεντρωθούν ικανές παρατηρήσεις και διδάγματα από εταίρους σε όλη την αλυσίδα υλοποίησης του προγράμματος, κατά την αρχή της αναλογικότητας και σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Δεοντολογίας. Συνεπώς συμπεριελήφθησαν: Δημόσιες αρχές (Υπουργεία και Γενικές Γραμματείες), Επαγγελματικές Ενώσεις, Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης και Επιτελικές Δομές (Εθνικές και Περιφερειακές), Κοινωνικοί εταίροι, επιχειρήσεις και σύμβουλοι επιχειρήσεων με μακρά εμπειρία στην υλοποίηση δράσεων του Προγράμματος.

Επιπλέον, κατά την κατάρτιση του προγράμματος, για την αποτελεσματική δημόσια διαβούλευση με τους σχετικούς εταίρους πραγματοποιήθηκε και η αποστολή δομημένου ερωτηματολογίου στο οποίο υπήρχε επιπλέον δυνατότητα ανοιχτού κειμένου.

Από τις απαντήσεις προκύπτουν γενικότερα τα εξής συμπεράσματα:

- Το σύνολο των εταίρων και φορέων επισημαίνει την καίρια σημασία του ψηφιακού μετασχηματισμού και την ανάπτυξη των απαιτούμενων δεξιοτήτων.
- Η σημασία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η προσαρμογή των δράσεων υποστήριξης στις ανάγκες τους (μεγάλη δυσχέρεια εύρεσης χρηματοδότησης, ενίσχυση ανταγωνιστικότητας/ προστιθέμενης αξίας).
- Η ανάγκη του πράσινου μετασχηματισμού της οικονομίας και της στροφής σε περισσότερο βιώσιμες περιβαλλοντικά διαδικασίες και προϊόντα δεν έχει γίνει αρκετά αντιληπτή ακόμη.

Μετά την άτυπη υποβολή σχεδίου Προγράμματος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Απρίλιος 2021) διεξήχθη υπό τον συντονισμό της ΟΣΠ Προγράμματος 2ος κύκλος διαβούλευσης με τις Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειών (Μάιος 2021).

Συγκεκριμένα στις 11/5 έγινε παρουσίαση και συζήτηση επί του Σχεδίου του ΕΠΑΝΕΚ (άτυπη υποβολή) με τα ΠΕΠ κατά την οποία μεταξύ άλλων συζητήθηκε και το ζήτημα του διαχωρισμού των δράσεων σε τομεακά και περιφερειακά προγράμματα.

Στις 13/5 έγιναν 2 τηλεδιασκέψεις με τις ΓΓΒ και ΓΓΕΚ, όπου συζητήθηκε το Σχέδιο του ΕΠΑΝΕΚ, η συνεισφορά των 2 Γενικών Γραμματειών και οι μελλοντικές ενέργειες ενόψει της 1ης επίσημης υποβολής.

Συμπληρωματικά των διασκέψεων η επιτροπή παρέλαβε έγγραφα σχόλια από αρκετούς εμπλεκόμενους φορείς όπως οι: ΓΓΕΚ, ΕΑΓΜΕ, ΕΔ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΕΥΔΕ ΒΕΚ, ΙΝΣΕΤΕ, ΓΓ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΜΟΔ, ΕΔ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΥΠΕΞ.

Η ευρεία διαβούλευση με τους σχετικούς εταίρους κατά την κατάρτιση του Προγράμματος θα λάβει μόνιμη μορφή κατά τη φάση υλοποίησης με κορυφαίο όργανο την Επιτροπή Παρακολούθησης (ΕπΠα) με αρμοδιότητα μεταξύ άλλων την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΕΠ, τη λήψη αποφάσεων για τον αποτελεσματικό και αποδοτικό προγραμματισμό και εφαρμογή του, διατυπώνοντας άποψη και εγκρίνοντας την εξειδίκευση δράσεων, τη μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης έργων, τις εκθέσεις υλοποίησης, τις αναθεωρήσεις, το σχέδιο αξιολόγησης κλπ. Η ΕπΠα θα συνεδριάζει ετησίως και εκτάκτως, ενώ μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις και μέσω γραπτής διαδικασίας, που διεξάγεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ΔΙΑΥΛΟΣ. Για τη διάδοση του αποτελέσματος των συνεδριάσεων της ΕπΠα θα γίνεται δημοσιοποίηση των αποφάσεων στο site του Προγράμματος.

Για την ουσιαστική και αποτελεσματική λειτουργία της ΕπΠα θα προβλέπεται η αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση των σχετικών εταίρων στη σύνθεσή της, λαμβάνοντας υπόψη τους εταίρους που συμμετείχαν ενεργά στο στάδιο κατάρτισης, ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής συνέχεια και ανάληψη ευθύνης μεταξύ των σταδίων προγραμματισμού/υλοποίησης.

—

7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ι) του ΚΚΔ

Η ΕΥΔ «Ανταγωνιστικότητα» θα καταρτίσει το σχετικό πρόγραμμα για την Επικοινωνία και Προβολή του Προγράμματος σύμφωνα με τις υποδείξεις και τις οδηγίες που δόθηκαν.

Η Επικοινωνία και η Προβολή του Προγράμματος θα αναφέρεται στα παρακάτω κρίσιμα σημεία:

Κύριος επικοινωνιακός στόχος:

Προβολή του ρόλου του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 και της ΕΕ στην υποστήριξη των παραγωγικών, ανταγωνιστικών και εξωστρεφών τομέων της οικονομίας για τη μετάβασή τους σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης και στην επιτάχυνση της μετάβασης στο νέο πρότυπο, αυξάνοντας τη συμμετοχή διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν.

Ειδικό επικοινωνιακό στόχοι:

- Διασφάλιση της μέγιστης διαφάνειας ως προς τη διαχείριση και υλοποίηση του προγράμματος και αύξηση της ευαισθητοποίησης και της εμπιστοσύνης στις ευκαιρίες που παρέχει η ΕΕ.
- Άμεση και έγκυρη ενημέρωση δυνητικών δικαιούχων, οργανώσεων, εταίρων και άλλων πιθανών ενδιαφερομένων για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που παρέχει το πρόγραμμα και τις διαδικασίες πρόσβασης σε αυτή.
- Ενίσχυση αναγνωρισιμότητας, κατανόησης και θετικής στάσης για το ρόλο και τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην βελτίωση της έρευνας και της καινοτομίας μέσα από τη χρηματοδότηση των παρεμβάσεων του Προγράμματος.
- Υποστήριξη των δικαιούχων κατά την υλοποίηση των έργων ως προς την επικοινωνία και προβολή των αποτελεσμάτων και του αντίκτυπου των πράξεων που υλοποιούν.
- Ανάπτυξη επιχειρηματικής συνείδησης σε όλους τους πολίτες της χώρας ως εγγύηση για τη βιωσιμότητα των έργων που υλοποιούνται.
- Συστηματική ενημέρωση του κοινού στόχου των δράσεων για τη σημασία της καινοτόμου επιχειρηματικότητας ως μέσου ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
- Συστηματική ενημέρωση του κοινού στόχου για την ανάγκη να επιταχυνθούν η ψηφιακή και πράσινη μετάβαση ως βασικές προϋποθέσεις βιωσιμότητας των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της 4ης βιομηχανικής επανάστασης

Κοινά – στόχοι:

- Ευρύ κοινό: Πολίτες σε εθνικό - περιφερειακό επίπεδο που περιλαμβάνει και ειδικές δημογραφικές ομάδες, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, άλλες συγκεκριμένες ομάδες/κοινότητες, θεματικά σχετικές με το κάθε Πρόγραμμα
- Δυνητικοί δικαιούχοι: Δυνητικά επιλέξιμοι δικαιούχοι του Προγράμματος
- Δικαιούχοι: Άμεσοι δικαιούχοι ή κατηγορίες δικαιούχων
- Εθνικές/ευρωπαϊκές διοικητικές αρχές και φορείς: Ευρωπαϊκά Όργανα και Οργανισμοί, Υπουργεία, Περιφέρειες κλπ.
- Οργανισμοί - Φορείς διάχυσης ενημέρωσης: ΜΜΕ, δίκτυα πληροφόρησης, διαμορφωτές κοινής γνώμης κ.α.

Μέσα επικοινωνίας συμπεριλαμβανομένης της προβολής μέσω Social media:

- Η επιλογή των μέσων ενημέρωσης θα λάβει υπόψη το εθνικό/περιφερειακό πλαίσιο
- Τα μέσα/δράσεις επικοινωνίας θα περιλαμβάνουν την ιστοσελίδα του Προγράμματος
- Οι δράσεις επικοινωνίας θα περιλαμβάνουν εκδηλώσεις με συμμετοχή κοινού
- Οι δράσεις θα περιλαμβάνουν εκδόσεις (έντυπες ή ψηφιακές) και οπτικοακουστικές παραγωγές

Παρακολούθηση και αξιολόγηση:

Η αξιολόγηση της επικοινωνίας θα προδιαγράφεται ήδη από το στάδιο σχεδιασμού των επιμέρους επικοινωνιακών ενεργειών και μέσων/εργαλείων, παρακολουθείται κατά την υλοποίηση και αποτιμάται μετά την ολοκλήρωσή τους. Εφόσον καθοριστούν οι στόχοι της εκάστοτε επικοινωνιακής ενέργειας, η αξιολόγηση θα υλοποιείται αξιοποιώντας δείκτες υλοποίησης (outputs), αποτελέσματος (result), επιπτώσεων (impact). Ενδεικτικά:

Δείκτες υλοποίησης: Αριθμός καταχωρίσεων, συχνότητα εκπομπών ραδιοφωνικού σποτ, συχνότητα προβολών τηλεοπτικού σποτ, αριθμός συμμετεχόντων ανά εκδήλωση/συνέδριο/σεμινάριο, ακόλουθοι/impressions/views για τα social media, impressions διαδικτυακής διαφήμισης, επισκεψιμότητα ιστοσελίδας, αριθμός ερωτημάτων Helpdesk, αριθμός συμμετεχόντων σε προσκλήσεις.

Δείκτες αποτελέσματος: Ποσοστό αναγνωρισιμότητας (Προγράμματος, έργων/ ενισχύσεων), audience recall καμπάνιας/ενέργειας, βαθμός ικανοποίησης/χρησιμότητας από event, engagement στα social media (shares, likes, clickthroughs, comments, αναφορές hashtag), conversions ιστοσελίδας (downloads, εγγραφές, bouncing rate, διάρκεια σύνδεσης) και βαθμός ικανοποίησης χρηστών.

Δείκτες επιπτώσεων: Θετική άποψη για το Πρόγραμμα και την συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διάδοση θετικού μηνύματος για το πρόγραμμα ή την ΕΕ λόγω της επικοινωνιακής ενέργειας, βαθμός εμπιστοσύνης στις εθνικές/ευρωπαϊκές αρχές.

Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός για την επικοινωνία θα διαμορφωθεί με βάση τις ανάγκες επικοινωνίας και τον προϋπολογισμό του Προγράμματος. Με την περιγραφή των δράσεων θα παρέχεται ένας ενδεικτικός οικονομικός προγραμματισμός ανά δραστηριότητα/μέσο και ανά έτος.

8. ΧΡΗΣΗ ΜΟΝΑΔΙΑΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ, ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗ ΠΟΣΩΝ, ΕΝΙΑΙΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Παραπομπή: Άρθρα 94 και 95 του ΚΚΔ

Πίνακας 1: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Προβλεπόμενη χρήση των άρθρων 94 και 95	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Από το πρόγραμμα έγκρισης θα γίνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών στο πλαίσιο της προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 94 του ΚΚΔ (στην περίπτωση αυτή να συμπληρωθεί το προσάρτημα 1)	☐	☐
Από το πρόγραμμα έγκρισης θα γίνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΚΔ (στην περίπτωση αυτή να συμπληρωθεί το προσάρτημα 2)	☐	☐

* Πλήρεις πληροφορίες παρέχονται σύμφωνα με τα υποδείγματα που περιέχονται στα παραρτήματα του ΚΚΔ.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 1

Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

Υπόδειγμα για την υποβολή στοιχείων προς εξέταση από την Επιτροπή (άρθρο 94)

Ημερομηνία υποβολής της πρότασης	

Το παρόν προσάρτημα δεν απαιτείται όταν χρησιμοποιούνται απλουστευμένες επιλογές κόστους σε επίπεδο ΕΕ καθοριζόμενες με την κατ' εξουσιοδότηση πράξη που αναφέρεται στο άρθρο 94 παράγραφος 4.

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Εκτιμώμενο ποσοστό του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου στο πλαίσιο της προτεραιότητας στην οποία θα εφαρμοστούν οι ΑΕΚ σε %	Τύπος/τύποι καλυπτόμενων πράξεων		Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών		Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	Τύπος ΑΕΚ (τυποποιημένη κλίμακα μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών)	Ποσό (σε EUR) ή ποσοστό (σε περίπτωση ενιαίων συντελεστών) των ΑΕΚ
					Κωδικός ¹	Περιγραφή	Κωδικός ²	Περιγραφή			

¹ Είναι ο κωδικός για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι του ΚΚΔ και στο παράρτημα ΙV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ.

² Είναι ο κωδικός κοινού δείκτη, εάν υπάρχει.

B. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης (συμπληρώνεται για κάθε τύπο πράξης)

Η διαχειριστική αρχή λαμβάνει υποστήριξη από εξωτερική εταιρεία για τον καθορισμό των παρακάτω απλουστευμένων επιλογών κόστους;

Αν ναι, να αναφέρετε την επωνυμία της εξωτερικής εταιρείας: Ναι/Όχι – Επωνυμία εξωτερικής εταιρείας

1. Περιγραφή του τύπου πράξης, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης ¹	
2. Ειδικός στόχος/ειδικοί στόχοι	
3. Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών ²	
4. Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	
5. Τυποποιημένη κλίμακα μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή	
6. Ποσό ανά μονάδα μέτρησης ή ποσοστό (για ενιαίους συντελεστές) των ΑΕΚ	

¹ Προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης της επιλογής των πράξεων και προβλεπόμενη τελική ημερομηνία ολοκλήρωσής τους (πρβλ. άρθρο 63 παράγραφος 5).

² Για πράξεις που περιλαμβάνουν διάφορες απλουστευμένες επιλογές κόστους που καλύπτουν διαφορετικές κατηγορίες δαπανών, διαφορετικά έργα ή διαδοχικές φάσεις μιας πράξης, τα πεδία 3 έως 11 πρέπει να συμπληρώνονται για κάθε δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών.

7. Κατηγορίες δαπανών που καλύπτονται από το μοναδιαίο κόστος, το κατ' αποκοπή ποσό ή τον ενιαίο συντελεστή	
8. Καλύπτουν οι εν λόγω κατηγορίες δαπανών όλες τις επιλέξιμες δαπάνες της πράξης; (N/O)	
9. Μέθοδος προσαρμογής/-ών ¹	
10. Επαλήθευση της επίτευξης των μονάδων - να περιγραφεί ποιο ή ποια έγγραφα ή ποιο σύστημα θα χρησιμοποιηθεί για την επαλήθευση της επίτευξης των διατεθειμένων μονάδων - να περιγραφεί τι θα ελεγχθεί και από ποιον κατά τη διάρκεια των διαχειριστικών επαληθεύσεων - να περιγραφεί ποιες ρυθμίσεις θα θεσπιστούν για τη συλλογή και την αποθήκευση των σχετικών δεδομένων/εγγράφων	
11. Πιθανά στρεβλά κίνητρα, μέτρα μετριασμού ² και εκτιμώμενο επίπεδο κινδύνου (υψηλό/μεσαίο/χαμηλό)	

¹ Κατά περίπτωση, αναφέρεται η συχνότητα και το χρονοδιάγραμμα της προσαρμογής και γίνεται σαφής αναφορά σε συγκεκριμένο δείκτη (συμπεριλαμβανομένου του συνδέσμου προς τον δικτυακό τόπο στον οποίο δημοσιεύεται ο εν λόγω δείκτης, εάν ισχύει).

² Υπάρχουν πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν στήριξη και, αν ναι, ποια μέτρα (π.χ. διασφάλιση ποιότητας) θα ληφθούν προς αντιστάθμιση αυτού του κινδύνου;

12. Συνολικό ποσό (εθνικό και ενωσιακό) που αναμένεται να επιστραφεί από την Επιτροπή σε αυτή τη βάση	
---	--

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)

--

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυνται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 για τον τύπο πράξης.

--

3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.

--

4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες·

--

5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.

--

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2

Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες

Υπόδειγμα για την υποβολή στοιχείων προς εξέταση από την Επιτροπή (άρθρο 95)

Ημερομηνία υποβολής της πρότασης	

Το παρόν προσάρτημα δεν απαιτείται όταν χρησιμοποιούνται ποσά για χρηματοδότηση σε επίπεδο ΕΕ που δεν συνδέεται με δαπάνες καθοριζόμενες με την κατ' εξουσιοδότηση πράξη που αναφέρεται στο άρθρο 95 παράγραφος 4.

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Ποσό που καλύπτεται από τη μη συνδεδεμένη με τις δαπάνες χρηματοδότηση	Τύπος/τύποι καλυπτόμενων πράξεων		Όροι που πρέπει να εκπληρωθούν/αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	δείκτης		Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν/αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Προβλεπόμενο είδος της μεθόδου επιστροφής που χρησιμοποιείται για την επιστροφή ποσών στον ή στους δικαιούχους
					Κωδικός ¹	Περιγραφή		Κωδικός ²	Περιγραφή		

¹ Είναι ο κωδικός για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον πίνακα 1 του παραρτήματος Ι του ΚΚΔ και στο παράρτημα ΙV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ.

² Είναι ο κωδικός κοινού δείκτη, εάν υπάρχει.

Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης (συμπληρώνεται για κάθε τύπο πράξης)

1. Περιγραφή του τύπου της πράξης			
2. Ειδικός στόχος ή ειδικοί στόχοι			
3. Όροι που πρέπει να πληρούνται ή αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν			
4. Προθεσμία για την εκπλήρωση των όρων ή την επίτευξη των αποτελεσμάτων			
5. Ορισμός του δείκτη			
6. Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν/αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή			
7. Ενδιάμεσα παραδοτέα (αν υπάρχουν) που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή με χρονοδιάγραμμα των επιστροφών	Ενδιάμεσα παραδοτέα	Προβλεπόμενη ημερομηνία	Ποσά (σε EUR)
8. Συνολικό ποσό (συμπεριλαμβανομένης της ενωσιακής και της εθνικής χρηματοδότησης)			
9. Μέθοδος προσαρμογής/-ών			

10. Επαλήθευση της επίτευξης του αποτελέσματος ή της προϋπόθεσης (και, κατά περίπτωση, των ενδιάμεσων παραδοτέων): - να περιγραφεί ποιο ή ποια έγγραφα ή ποιο σύστημα θα χρησιμοποιηθεί για την επαλήθευση της επίτευξης του αποτελέσματος ή της εκπλήρωσης του όρου (και, κατά περίπτωση, καθένα από τα ενδιάμεσα παραδοτέα)· - να περιγραφεί πώς θα διεξαχθούν οι διαχειριστικές επαληθεύσεις (συμπεριλαμβανομένων των επιτόπιων) και από ποιον· - να περιγραφεί ποιες ρυθμίσεις θα θεσπιστούν για τη συλλογή και την αποθήκευση των σχετικών δεδομένων/εγγράφων	
11. Χρήση επιχορηγήσεων υπό μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες Η επιχορήγηση που παρέχεται από κράτος μέλος σε δικαιούχους λαμβάνει τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες; [N/O]	
12. Ρυθμίσεις για την εξασφάλιση της διαδρομής λογιστικού ελέγχου Προσδιορίστε τον φορέα/τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για τις ρυθμίσεις αυτές.	

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 3

Κατάλογος σχεδιαζόμενων πράξεων στρατηγικής σημασίας με χρονοδιάγραμμα (Άρθρο 22 παράγραφος 3)

Πεδίο κειμένου [2 000]

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 4

Σχέδιο δράσης ΕΤΘΑΥ για κάθε εξόχως απόκεντρη περιοχή

Σημ.: να επαναλαμβάνεται για κάθε εξόχως απόκεντρη περιοχή

Υπόδειγμα για την υποβολή στοιχείων προς εξέταση από την Επιτροπή

Ονομασία της εξόχως απόκεντρης περιοχής	
---	--

A. Περιγραφή της στρατηγικής για τη βιώσιμη εκμετάλλευση της αλιείας και την ανάπτυξη της βιώσιμης γαλαζίας οικονομίας

Πεδίο κειμένου [30 000]

Β. Περιγραφή των κυριότερων προβλεπόμενων δράσεων και των αντίστοιχων χρηματοδοτικών μέσων

Περιγραφή των κύριων δράσεων	Ποσό ΕΤΘΑΥ που διατίθεται (EUR)
Διαρθρωτική στήριξη στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ Πεδίο κειμένου [10 000]	
Αποζημίωση για τις πρόσθετες δαπάνες βάσει του άρθρου 21 του κανονισμού ΕΤΘΑΥ Πεδίο κειμένου [10 000]	
Άλλες επενδύσεις στον τομέα της βιώσιμης γαλαζίας οικονομίας που είναι απαραίτητες για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης των παράκτιων περιοχών Πεδίο κειμένου [10 000]	
ΣΥΝΟΛΟ	

Γ. Περιγραφή των συνεργειών με άλλες πηγές ενωσιακής χρηματοδότησης

Πεδίο κειμένου [10 000]

Δ. Πρόσθετη χρηματοδότηση για την εκτέλεση της αποζημίωσης για τις πρόσθετες δαπάνες (κρατική ενίσχυση)

Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται για κάθε προβλεπόμενο καθεστώς/ενίσχυση ad hoc

Περιφέρεια	Ονομασία της περιφέρειας/των περιφερειών (NUTS) ³⁸	...
Χορηγούσα αρχή	Ονομασία	...
	Ταχυδρομική διεύθυνση	...
	Διεύθυνση στο διαδίκτυο	...
Τίτλος του μέτρου ενίσχυσης	...	
Εθνική νομική βάση (παραπομπή στην επίσημη εθνική δημοσίευση)	...	
Ηλεκτρονικός σύνδεσμος στο πλήρες κείμενο του μέτρου ενίσχυσης	...	

³⁸ NUTS — Ονοματολογία Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων. Κατά κανόνα, η περιφέρεια κατατάσσεται στο επίπεδο 2. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, για την καθιέρωση κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (ΕΕ L 154 της 21.6.2003, σ. 1).

Τύπος μέτρου	☐ Καθεστώς	
	☐ Ενίσχυση ad hoc	Επωνυμία του δικαιούχου και του ομίλου ³⁹ στον οποίο ανήκει
Τροποποίηση υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων ή υφιστάμενης ad hoc ενίσχυσης		Στοιχεία αναφοράς της Επιτροπής για την ενίσχυση
	☐ Παράταση	
	☐ Τροποποίηση	
Διάρκεια ⁴⁰	☐ Καθεστώς	Από ηη/μμ/εεεε έως ηη/μμ/εεεε
Ημερομηνία χορήγησης ⁴¹	☐ Ενίσχυση ad hoc	ηη/μμ/εεεε

³⁹ Για τους σκοπούς των κανόνων ανταγωνισμού που ορίζονται στη Συνθήκη και του παρόντος τμήματος, ως «επιχείρηση» νοείται κάθε οντότητα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή και τον τρόπο χρηματοδότησής της. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι οι οντότητες οι οποίες ελέγχονται (σε νομική βάση ή de facto) από την ίδια οντότητα θα πρέπει να θεωρούνται μία επιχείρηση.

⁴⁰ Περίοδος κατά την οποία η χορηγούσα αρχή μπορεί να δεσμευθεί για τη χορήγηση της ενίσχυσης.

⁴¹ «Ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης»: η ημερομηνία της απόδοσης, στον δικαιούχο, του εννόμου δικαιώματος να δεχθεί την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό καθεστώς.

Σχετικός ή σχετικοί οικονομικοί τομείς	☐ Όλοι οι οικονομικοί τομείς που είναι επιλέξιμοι να λάβουν την ενίσχυση	
	☐ Περιορίζεται σε συγκεκριμένους τομείς: Να διευκρινιστεί σε επίπεδο ομάδας NACE ⁴²	
Κατηγορία δικαιούχου	☐ ΜΜΕ	
	☐ Μεγάλες επιχειρήσεις	
Προϋπολογισμός	Ετήσιο συνολικό ποσό του προβλεπόμενου προϋπολογισμού στο πλαίσιο του καθεστώτος ⁴³	Εθνικό νόμισμα ... (σε ακέραιο ποσό) ...
	Συνολικό ποσό της ενίσχυσης ad hoc που χορηγήθηκε στην επιχείρηση ⁴⁴	Εθνικό νόμισμα ... (σε ακέραιο ποσό) ...
	☐ Για εγγυήσεις ⁴⁵	Εθνικό νόμισμα ... (σε ακέραιο ποσό) ...

⁴² NACE αναθ. 2 — Στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά κανόνα, ο τομέας ορίζεται σε επίπεδο ομίλου.

⁴³ Σε περίπτωση καθεστώτος ενισχύσεων: αναφέρεται το ετήσιο συνολικό ύψος του προβλεπόμενου από το καθεστώς προϋπολογισμού ή οι εκτιμώμενες ετήσιες απώλειες φορολογικών εσόδων για όλα τα μέσα ενισχύσεων που προβλέπονται στο καθεστώς.

⁴⁴ Σε περίπτωση χορήγησης ενίσχυσης ad hoc: αναφέρεται το συνολικό ποσό της ενίσχυσης ή η συνολική απώλεια φορολογικών εσόδων.

⁴⁵ Για τις εγγυήσεις, να αναφέρεται το (ανώτατο) ποσό των εγγυημένων δανείων.

Μέσο της ενίσχυσης	☐ Επιχορήγηση/Επιδότηση επιτοκίου ☐ Δάνειο/Επιστρεπτές προκαταβολές ☐ Εγγύηση (κατά περίπτωση, με παραπομπή στην απόφαση της Επιτροπής ⁴⁶) ☐ Φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή ☐ Παροχή χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου ☐ Άλλο (να διευκρινιστεί) ...
Αιτιολογία	Αναφερθείτε στους λόγους για τους οποίους έχει συσταθεί καθεστώς κρατικών ενισχύσεων ή έχουν χορηγηθεί ενισχύσεις ad hoc, αντί ενίσχυσης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ): ☐ μέτρο που δεν καλύπτεται από το εθνικό πρόγραμμα· ☐ ιεράρχηση προτεραιοτήτων κατά την κατανομή των κονδυλίων στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος· ☐ μη διαθέσιμη πλέον χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΤΘΑΥ· ☐ άλλο (να διευκρινιστεί)

⁴⁶ Κατά περίπτωση, παραπομπή στην απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται η μεθοδολογία για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (ΕΣΕΕ) 2021 - 2027

Αθήνα, Αύγουστος 2021

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΣΕΕ

Το παράρτημα αυτό αποτελεί μέρος του σχεδίου κατευθύνσεων για την κατάρτιση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης το οποίο διαμορφώθηκε με την εισροές τις ΓΓ ΔΕ-ΕΣΠΑ.

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» ΚΑΙ ΕΣΕΕ

Η στρατηγική του «Ανταγωνιστικότητα» οργανώνεται σε τρεις βασικές Προτεραιότητες και μια Προτεραιότητα για την Τεχνική Βοήθεια:

1. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας (ΣΠ1)
2. Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση (ΣΠ1)
3. Ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού (ΣΠ4)
4. Τεχνική Βοήθεια

Η ΕΣΕΕ αποτελεί το βασικό οδηγό για την εξειδίκευση και υλοποίηση, κυρίως για τους ειδικούς στόχους i και iv του ΣΠ 1, μέσα στους οποίους αρθρώνονται ενιαίες δράσεις με στόχο τον απόλυτο συντονισμό μεταξύ ΕΣΕΕ και προγράμματος κατά την υλοποίηση. Επισημαίνεται ότι η διαμόρφωση της νέας ΕΣΕΕ είναι παράλληλη διαδικασία με τον σχεδιασμό του νέου ΕΠΑΝΕΚ.

Η ΔΕΑ (διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης) που αποτελεί το κυρίαρχο στοιχείο της ΕΣΕΕ, όπως και τα αποτελέσματα από αυτήν, θα εφαρμοστούν πολύ αποδοτικά, αφού θα περιλαμβάνει όλη τη γκάμα των απαιτούμενων παρεμβάσεων. Αυτό θα ενισχύσει το συντονισμό και με την περιφερειακή διάσταση της ΕΣΕΕ ενώ επιπλέον θα υποστηρίξει την δυνατότητα συντονισμού με τις περιφέρειες σε όλο το φάσμα δράσεων και όχι αποσπασματικά στο πλαίσιο κάποιων παρεμβάσεων.

2. ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΎΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (ΕΣΕΕ)

Η Εθνική Στρατηγική Ύξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) της περιόδου 2021 – 2027 λαμβάνει υπόψη τα διδάγματα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου και αναμένεται να συμβάλει καταλυτικά στην εξειδίκευση και υλοποίηση των επιμέρους δράσεων κυρίως των ειδικών στόχων i και iv του ΑΠ 1 του προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» του ΣΠ 1.

2.1 Εθνική Στρατηγική Ύξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) την ΠΠ 2014 -2021

Η ΠΠ 2014-2020 ήταν η πρώτη κατά την οποία αναπτύχθηκαν και εφαρμόστηκαν Στρατηγικές Ύξυπνης Εξειδίκευσης. Συγκεκριμένα, εκπονήθηκαν μία εθνική και 13 περιφερειακές στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης που αποτέλεσαν τη βάση για τη χρηματοδότηση δράσεων στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας. Η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης (ΔΕΑ) χρησιμοποιήθηκε για την εξειδίκευση των προγραμμάτων και για την ωρίμανση των δράσεων. Η περιπλοκότητα, όμως, της διαχείρισης και διακυβέρνησης, η χαμηλή επιχειρησιακή ικανότητα των εμπλεκόμενων (φορείς διαχείρισης και δικαιούχοι), αλλά και η περιορισμένη συμμετοχή Κοινωνικών Εταίρων (εκπροσώπων επιχειρήσεων) από τη διαδικασία εξειδίκευσης δημιούργησε καθυστερήσεις στην εφαρμογή της Στρατηγικής.

Επίσης, κατά την υλοποίηση της στρατηγικής οι επιχειρηματικές και βιομηχανικές συνεργασίες στην παραγωγή προϊόντων ξεπέρασαν σε πολλές περιπτώσεις την τοπική / περιφερειακή διάσταση, ενώ οι επιχειρήσεις είχαν την τάση να συνεργάζονται με ερευνητικά κέντρα σε όλη την επικράτεια, ανεξάρτητα από τον τόπο της έδρας τους. Ως εκ τούτου, οι ανάγκες των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζονται αφορούν πρωτίστως πολιτικές για μεγέθυνση και συνεργασίες σε όλη την επικράτεια και λαμβάνεται υπόψη στο σχεδιασμό της νέας ΕΣΕΕ.

3. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΣΕΕ 2021 - 2027

Η Εθνική Στρατηγική Ύξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) εξειδικεύει τα θέματα στρατηγικής για την Έρευνα, Τεχνολογία και Καινοτομία και την διασύνδεσή τους με την επιχειρηματικότητα, το ψηφιακό μετασχηματισμό και την διεθνοποίηση. Στο αρχικό στάδιο του προσδιορισμού των προτεραιοτήτων, καθορίστηκαν οι τομείς και τα οικοσυστήματα δραστηριοτήτων στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Η αρχική επιλογή των τομέων προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027, περιλαμβάνει τους παρακάτω τομείς και οικοσυστήματα:

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Βιοεπιστήμες – Υγεία – Φάρμακα
- Ψηφιακές Τεχνολογίες
- Αειφόρος Ενέργεια
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
- Μεταφορές και Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Στο δε επόμενο στάδιο πραγματοποιείται η αξιολόγηση των τομέων και των οικοσυστημάτων. Τα κριτήρια για τον εντοπισμό των στρατηγικών τομέων περιλαμβάνουν ένα σύστημα δεικτών, καθώς και επισκόπηση της βιβλιογραφίας για τους τομείς με προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Στην συνέχεια θα γίνει περαιτέρω διερεύνηση των προτεινόμενων προτεραιοτήτων μέσω κατάλληλων δεικτών - κριτηρίων προκειμένου να προκύψουν οι προτάσεις ανά τομέα που θα συνθέσουν το μίγμα πολιτικής της ΕΣΕΕ 2021 - 2027.

Τα κριτήρια για την περαιτέρω διερεύνηση των στρατηγικών τομέων αφορούν στη συμβολή στην οικονομία, την εξαγωγική δυναμική, την έρευνα και ανάπτυξη, την καινοτομία, τον ψηφιακό μετασχηματισμό (Βιομηχανία 4.0), την κυκλική οικονομία, αλλά και τη διεθνοποίηση.

Η εφαρμογή της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (ΔΕΑ) θα συμβάλλει καθοριστικά στην εξειδίκευση των στρατηγικών τομέων, εις τρόπο ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι και οι επιδιώξεις της ΕΣΕΕ 2021-2027. Στο πλαίσιο αυτό έχουν ήδη πραγματοποιηθεί μία σειρά δράσεων με μελέτες και αναλύσεις, συσκέψεις με φορείς, έχουν συμπληρωθεί ερωτηματολόγια, peer reviews κ.α. σχετικά με το μέλλον της Ελλάδας και τη συσχέτισή του με το διεθνές γίνεσθαι και τον τεχνολογικό και βιομηχανικό μετασχηματισμό της χώρας, με τη συμμετοχή ομάδων εργασίας παγκοσμίου κύρους. (Η ανωτέρω προετοιμασία για την εφαρμογή της ΔΕΑ, αποτελεί μία σημαντική διαφορά σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο 2014 – 2020.)

Η αποστολή της ΔΕΑ έχει σχέση με τον εντοπισμό εστιών ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και την ωρίμανση επενδυτικών σχεδίων καινοτομίας και προσαρμογής στις απαιτήσεις της σύγχρονης ψηφιακής και οικολογικής μετάβασης των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Η δραστηριοποίησή της συνιστά πρωτοβουλία κινητοποίησης του οικοσυστήματος καινοτομίας σε νέες βάσεις. Η έρευνα στη χώρα θα πρέπει να συνεχίσει να παράγει αποτελέσματα υψηλού επιπέδου ποιότητας σε ένα διεθνές περιβάλλον και η επιχειρηματική κοινότητα να διατυπώνει τις ανάγκες της εύκολα και με σαφήνεια «στέλνοντας» τα κατάλληλα μηνύματα προς την ερευνητική κοινότητα.

Ο μηχανισμός της επιχειρηματικής ανακάλυψης στην προγραμματική περίοδο 2021 – 2027 στηρίζεται σε δύο βραχίονες, στη βάση μιας ενιαίας προσέγγισης τόσο σε θέματα μεθοδολογίας, όσο και στον τρόπο με το οποίο διαβουλεύεται ο μηχανισμός με την αγορά και στηρίζει τις επιχειρήσεις προκειμένου να αρθρώσουν διακριτές προτάσεις για τις προτεραιότητες που τις αφορούν άμεσα. Ο ένας βραχίονας συντονίζεται από την ΓΓΕΚ και στηρίζεται στο έργο των «Πλατφορμών Καινοτομίας», με το νέο τους χαρακτήρα που εμπλουτίζεται σημαντικά με μεγαλύτερη συμμετοχή του παραγωγικού τομέα. Ο άλλος βραχίονας συντονίζεται από την ΓΓΒ και στηρίζεται στη δημιουργία του ενός Οργανισμού Στήριξης Καινοτομίας (Innovation Agency – IA), ενός νέου θεσμού που δημιουργείται για να παίξει ουσιαστικό ρόλο στο σύνολο των διεργασιών της Επιχειρηματικής Ανακάλυψης μέσω ολοκληρωμένων υπηρεσιών που συμβάλλουν στη βελτίωση της ικανότητας παραγωγής έρευνας και καινοτομίας από τις επιχειρήσεις, προσαρμογής τους στις απαιτήσεις της σύγχρονης ψηφιακής και οικολογικής μετάβασης της βιομηχανίας, της διεθνοποίησης καθώς και της ανάπτυξης κατάλληλων δεξιοτήτων. Ο Οργανισμός αυτός αναμένεται να ενεργοποιηθεί παράλληλα με τις πλατφόρμες καινοτομίας της ΓΓΕΚ, με μία μικρή διαφορά φάσης και εφόσον έχουν επιλεγεί οι τομείς προτεραιότητας.

Η ΔΕΑ είναι κρίσιμη και για τη διαμόρφωση του περιφερειακού χαρακτήρα της ΕΣΕΕ και μπορεί να λαμβάνει χώρα σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, π.χ. ανάλογα με το σε πόσες περιφέρειες της χώρας υφίσταται δραστηριότητα των επιλεγμένων στρατηγικών τομέων. Η ΔΕΑ σε οικοσυστήματα δραστηριοτήτων που είναι σημαντικά για πολλές περιφέρειες θα διεξαχθεί σε εθνικό επίπεδο, ενώ το αντίθετο θα συμβεί στις περιπτώσεις που οι στρατηγικοί τομείς παρουσιάζουν δραστηριότητα σε λίγες περιφέρειες. Στη δεύτερη περίπτωση, η ΔΕΑ μπορεί να διεξαχθεί με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων

περιφερειών. Στη διαμόρφωση της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ θα συμβάλλουν και περιφερειακοί φορείς, όπως το ΠΣΕΚ και τα αρμόδια περιφερειακά όργανα.

4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΈΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, η οποία είναι εθνική με περιφερειακές απολήξεις, έχει δύο αλληλένδετες και αμοιβαία υποστηριζόμενες διαστάσεις, την εθνική και την περιφερειακή και θα δίνεται η δυνατότητα χρηματοδότησης από τα εθνικά προγράμματα σε περιφερειακά έργα. Ο στόχος είναι να ικανοποιηθούν οι ανάγκες και να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της κάθε Περιφέρειας με τον αποτελεσματικότερο τρόπο.

Σύμφωνα με το υποβληθέν στην Επιτροπή σχέδιο ΕΣΠΑ 2021-2027, οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 1 θα χρηματοδοτούνται κατά κανόνα από τα Τομεακά Προγράμματα. Ενδεχομένως, εφόσον κριθεί σκόπιμο, να χρηματοδοτηθούν τοπικού χαρακτήρα ερευνητικές υποδομές από τα Περιφερειακά Προγράμματα, των οποίων η ανάγκη ενίσχυσης προκύπτει από την εφαρμογή της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και δράσεις ΤΠΕ τοπικής εμβέλειας και σημασίας και δράσεις ενισχύσεις ΜΜΕ, που θα εξυπηρετούν την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, συμπεριλαμβανομένων δράσεων για την Βιώσιμη Γαλάζια Οικονομία και ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των δράσεων ενισχύσεων ΜμΕ οριζόντιου χαρακτήρα, θα γίνεται στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για καλύτερο συντονισμό αυτών και θα προβλεφθεί δέσμευση συγκεκριμένου ποσοστού στο πλαίσιο των κεντρικών προκηρύξεων του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για χρηματοδότηση επενδύσεων μόνο επιχειρήσεων από κάθε Περιφέρεια. Περαιτέρω, οι Περιφέρειες έχουν κληθεί να εξειδικεύσουν τις προτεραιότητές τους με βάση τους 8 τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021 – 2027, ακολουθώντας διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης περιφερειακού επιπέδου. Ενδεικτικά, οι παρεμβάσεις αναμένεται να είναι η ενίσχυση τοπικών συνεργατικών σχηματισμών (clusters) που έχουν εξ ορισμού την έννοια της γεωγραφικής συγκέντρωσης, η ανάπτυξη καινοτόμων πόλεων που λόγω του παράγοντα εγγύτητας αποδίδουν καλύτερα όταν οργανώνουν συνεκτικά οικοσυστήματα και αναγνωρίζονται ως το ιδανικό περιβάλλον για καινοτομία, τα τοπικά οικοσυστήματα και τοπικές αλυσίδες αξίας.

5. ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΕΣΕΕ

Η διακυβέρνηση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και τίθεται υπό την εποπτεία, παρακολούθηση, συντονισμό, υποστήριξη και διαχείριση της ΓΓΔΕ και ΕΣΠΑ.

5.1 Βασικά όργανα Διακυβέρνησης ΕΣΕΕ

Το σύστημα διακυβέρνησης της ΕΣΕΕ περιλαμβάνει:

(α) Το Συμβούλιο της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης το οποίο εισηγείται στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την έγκριση της ΕΣΕΕ και των τυχόν αναθεωρήσεών της. Ο ΓΓ Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ προεδρεύει του Συμβουλίου, στο οποίο συμμετέχουν ο ΓΓ Έρευνας και Καινοτομίας, ο ΓΓ Βιομηχανίας, ο ΓΓ Ανώτατης Εκπαίδευσης, ο ΓΓ Εργασίας, ο ΓΓ Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών, ο ΓΓ Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας και τρία πρόσωπα εγνωσμένου κύρους από το χώρο της επιχειρηματικότητας, της έρευνας και των νέων τεχνολογιών.

(β) Την Τεχνική Γραμματεία ΕΣΕΕ η οποία συστάθηκε τον Μάρτιο του 2021 και εντάχθηκε στην ΓΓΔΕ και ΕΣΠΑ, με αντικείμενο της υποστήριξη του έργου του Συμβουλίου Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και με αρμοδιότητες την διαχείριση και τον συντονισμό της υλοποίησης της ΕΣΕΕ. Στις αρμοδιότητές της περιλαμβάνονται η συνολική παρακολούθηση και εποπτεία της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης σε συνεργασία με το μηχανισμό Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (Πλατφόρμες Καινοτομίας και Innovation Agency) και τα αρμόδια περιφερειακά όργανα, τους φορείς διαχείρισης και τα υπουργεία, για όλες τις δράσεις που άπτονται της ΕΣΕΕ. Η Τεχνική Γραμματεία θα είναι υπεύθυνη για την εκπλήρωση των κριτηρίων του Αναγκαίου Όρου Ορθής Διακυβέρνησης της ΕΣΕΕ καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού και θα ενημερώνει την ΕΥΣΣΑ η οποία είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εκπλήρωσης των αναγκαίων πρόσφορων όρων του ΣΕΣ. Θα συνεργάζεται

επίσης με τους κατάλληλους φορείς συλλογής στοιχείων (π.χ. αρμόδιο περιφερειακό όργανο, ΕΚΤ, ΕΛΣΤΑΤ, κ.λπ.) για την παρακολούθηση και αξιολόγηση υλοποίησης της ΕΣΕΕ (ανάπτυξη, εμπλουτισμός και εφαρμογή του συστήματος δεικτών) καθώς και με τους φορείς διαχείρισης επιχειρησιακών προγραμμάτων και άλλα χρηματοδοτικά ταμεία για τις συναφείς με την ΕΣΕΕ δράσεις σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

(γ) Το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΕΚ) -το οποίο αποτελεί το ανώτατο γνωμοδοτικό όργανο της Πολιτείας για την χάραξη εθνικής στρατηγικής στην Έρευνα, στην Τεχνολογία και στην Ανάπτυξη της Καινοτομίας- θα έχει γνωμοδοτικό ρόλο προς το Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, αναφορικά με τα αποτελέσματα της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης από τις πλατφόρμες καινοτομίας.

(δ) Τα Περιφερειακά Συμβούλια Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ) –τα οποία αποτελούν θεσμοθετημένα όργανα των Περιφερειών και λειτουργούν ως γνωμοδοτικά όργανα υποστήριξης των αναπτυξιακών δράσεων για την έξυπνη εξειδίκευση- θα έχουν συμβουλευτικό ρόλο προς τα αρμόδια περιφερειακά όργανα για την εναρμόνιση των περιφερειακών με τις εθνικές προτεραιότητες σε όλα τα στάδια της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΣΕΕ) καθώς και για την εκπόνηση προτάσεων προς τα εθνικά αρμόδια όργανα αναφορικά με την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.

(ε) Το αρμόδιο Περιφερειακό Όργανο -π.χ. Περιφερειακές Διευθύνσεις Ανάπτυξης και Προγραμματισμού ή άλλοι συντονιστικοί φορείς- θα έχει τον ρόλο της παρακολούθησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και της εναρμόνισης της περιφερειακής διάστασης με την ΕΣΕΕ μέσω της συνεργασίας με την Τεχνική Γραμματεία, καθώς και για την υποβολή προτάσεων προς τα εθνικά αρμόδια όργανα αναφορικά με την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.

(στ) Ο Μηχανισμός Επιχειρηματικής Ανακάλυψης θα απαρτίζεται από δύο συμπληρωματικές οντότητες, με σκοπό την αρτιότερη διεξαγωγή της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης. Τις υφιστάμενες πλατφόρμες καινοτομίας υπό το συντονισμό της ΓΓΕΚ και το υπό σχεδιασμό Innovation Agency υπό το συντονισμό της ΓΓΒ. Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας θα είναι η παρουσίαση προτάσεων προτεραιοτήτων και παρεμβάσεων, ως αποτέλεσμα κοινής επεξεργασίας των δυο Γενικών Γραμματειών. Με αυτό τον τρόπο ο μηχανισμός επιχειρηματικής ανακάλυψης είναι ένας μηχανισμός δύο πλευρών ανατροφοδότησης της ζήτησης και της προσφοράς, προωθώντας κοινές προτάσεις προς την Τεχνική Γραμματεία η οποία θα τις συνθέτει βάσει των τεχνικών δυνατοτήτων, των κανονισμών και της νομοθεσίας προκειμένου να τις εισηγηθεί στο Εθνικό Συμβούλιο Έξυπνης Εξειδίκευσης.

(ζ) Οι Φορείς Διαχείρισης, ήτοι οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης Επιχειρησιακών και Τομεακών Προγραμμάτων, οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης, τα Εθνικά Σημεία Επαφής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.

(η) Οι Φορείς Υλοποίησης στους οποίους περιλαμβάνονται οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των δράσεων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης/δικαιούχοι προγραμμάτων.

5.2 Πλατφόρμες Καινοτομίας

Ο μηχανισμός Επιχειρηματικής Ανακάλυψης υποστηρίζεται από τις Πλατφόρμες Καινοτομίας ανά τομέα Προτεραιότητας, οι οποίες αποτελούν τους βασικούς πυρήνες της διαβούλευσης σε εθνικό επίπεδο για την εφαρμογή της διαδικασίας της επιχειρηματικής ανακάλυψης. Η σύσταση των πλατφορμών εξασφαλίζει την επαρκή εκπροσώπηση όλων των αξόνων της Τετραπλής Έλικας (επιχειρηματικός, δημόσιος τομέας, ερευνητικός/ακαδημαϊκός, κοινωνία των πολιτών) με βασικό στόχο την επικαιροποίηση των τομέων προτεραιότητας της ΕΣΕΕ και τον εντοπισμό των εστιών ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Οι Πλατφόρμες Καινοτομίας υποστηρίζουν τη διαδικασία της διαβούλευσης, συγκεντρώνοντας στελέχη επιχειρήσεων του εκάστοτε τομέα, ερευνητές, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς, καθώς και εκπροσώπους από συναρμόδιες υπηρεσίες, Υπουργεία, Οργανισμούς και Περιφέρειες. Συνεδριάζουν σε τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια της διαδικασίας και εμπλουτίστηκαν ώστε να αντιμετωπίζουν και τα θέματα εκτός ΕΤΑΚ που άπτονται των Ειδικών Στόχων του Στόχου Πολιτικής 1 που αφορούν στην ΕΣΕΕ.

Η ΓΓΕΚ προχώρησε κατ' αρχήν στην επανενεργοποίηση των 8 Πλατφορμών Καινοτομίας στους αντίστοιχους τομείς προτεραιότητας της υφιστάμενης Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση της περιόδου 2014-2020. Για κάθε Πλατφόρμα Καινοτομίας ορίσθηκε

ολιγομελής Συμβουλευτική Ομάδα η οποία αποτελείται από εμπειρογνώμονες με σημαντική δραστηριότητα στον τομέα, προερχόμενους τόσο από τον παραγωγικό, όσο και από τον ερευνητικό χώρο. Στα μέλη της συμβουλευτικής ομάδας συμπεριλαμβάνονται στελέχη δραστηρίων επιχειρήσεων του εκάστοτε τομέα, σημαντικοί ερευνητές, εθνικοί εκπρόσωποι στις επιτροπές του Ορίζοντα 2020 και γενικότερα άτομα που έχουν επιδείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και προσφορά στην λειτουργία των πλατφορμών. Η κύρια δραστηριότητα των Συμβουλευτικών Ομάδων είναι η διαμόρφωση εισηγήσεων προς την αντίστοιχη πλατφόρμα στοχεύοντας στην ανάδειξη των προτεραιοτήτων που θα συμπεριληφθούν σε κατάλληλες παρεμβάσεις με συγκεκριμένους στόχους, δείκτες χρονοδιάγραμμα, μέσα εφαρμογής και προϋπολογισμό.

Για τη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027 οι συναντήσεις των συμβουλευτικών ομάδων έχουν ήδη ξεκινήσει. Τον Ιανουάριο του 2021, πραγματοποιήθηκε η 1η διαδικτυακή συνάντηση της συμβουλευτικής ομάδας εργασίας για κάθε πλατφόρμα, στο πλαίσιο διαμόρφωσης της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΑΚ) για την περίοδο 2021 – 2027. Στην συνάντηση παρευρέθηκαν Γενικοί Γραμματείς, στελέχη σημαντικών επιχειρήσεων, ερευνητές από πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, θεσμικοί εκπρόσωποι συλλογικών οργάνων παραγωγικών φορέων, εκπρόσωποι της ΓΓΒ και της ΓΓΔΕ/ΕΣΠΑ, καθώς και εκπρόσωποι συναρμόδιων Υπουργείων και Οργανισμών. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό που είχε παρουσιαστεί στην 1η συνάντηση της συμβουλευτικής σχεδιάστηκε και στάλθηκε σχετικό δομημένο ερωτηματολόγιο προς απάντηση από τους συμμετέχοντες φορείς.

Τον Απρίλιο του 2021 πραγματοποιήθηκε η 2η διαδικτυακή συνάντηση της συμβουλευτικής ομάδας εργασίας της πλατφόρμας με αντικείμενο τη παρουσίαση των βασικών συμπερασμάτων που προέκυψαν από την επεξεργασία των απαντήσεων που απέστειλαν στην ΓΓΕΚ τα μέλη αυτής. Στην τρίτη συνάντηση διαμορφώθηκαν οι προτεραιότητες του τομέα, μετά την οριστικοποίηση των περιοχών παρέμβασης. Η θεματολογία αυτών, αφορά στην ομαδοποίηση των ενδεικτικών προτεραιοτήτων (3ο επίπεδο). Οι εκθέσεις των συμβουλευτικών ομάδων εργασίας ολοκληρώθηκαν στα μέσα Ιουνίου 2021 στη συνέχεια τα διαμορφωμένα συμπεράσματα θα τεθούν σε διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης.

Σε πρώτη φάση οι ανωτέρω εργασίες –οι οποίες οδήγησαν στην εξειδίκευση των τομέων σε υποτομείς- συμβάλλουν σημαντικά στα βασικά στάδια του σχεδιασμού των παρεμβάσεων του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ», που είναι συνυφασμένος με την εφαρμογή της ΕΣΕΕ 2014 – 2027. Σε επόμενη φάση και με την εφαρμογή της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, οι παρεμβάσεις του ΑΠ 1 θα εξειδικευτούν σε επιμέρους Δράσεις.

5.3 Innovation Agency (IA)

Το Innovation Agency (IA), στο πρώτο επίπεδο ανάλυσης των προτεραιοτήτων θα εισφέρει ολοκληρωμένες προτάσεις Βιομηχανικής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού για κάθε τομέα προτεραιότητας ή επιμέρους τμήματα ή αλυσίδες αξίας. Σε αυτό το επίπεδο, μπαίνει στο «μικροσκόπιο» το υφιστάμενο παραγωγικό μοντέλο βασικών τομέων της οικονομίας και εξετάζονται τα περιθώρια συναντίληψης για ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο. Στο επόμενο επίπεδο ανάλυσης, αυτό των επενδυτικών προτεραιοτήτων, το ΙΑ αναμένεται να συμβάλλει στον επιτυχή μετασχηματισμό των προτάσεων Βιομηχανικής Στρατηγικής σε όρους Οδικού Χάρτη και Σχεδίων Δράσης με δράσεις, ρόλους, δεσμεύσεις από τους εμπλεκόμενους και επιδιωκόμενους στόχους. Με την στήριξη του ΙΑ η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης θα ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να επιχειρούν πειραματικά χωρίς να δεσμεύουν πόρους μακροπρόθεσμα με πρακτικές pilot projects. Τέλος, θα αναλαμβάνει την ωρίμανση σχεδίων δράσης, ομάδων δράσεων ή/και κατηγοριών παρεμβάσεων, συνεργασιών επιχειρήσεων-έρευνας και διεθνών δικτύσεων σε κρίσιμες περιοχές που συνιστούν «εστίες ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος», συνεισφέροντας στην υλοποίηση των στόχων της ΕΣΕΕ. Ο σχεδιασμός του μηχανισμού έχει δομηολογηθεί μέσω προκήρυξης μελέτης “Εμπειρογγνωμοσύνη για τη σύσταση και τη λειτουργία «Μηχανισμού Στήριξης της Επιχειρηματικής Καινοτομίας» – “Innovation Agency” από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέων Βιομηχανίας, Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, η οποία έχει σαν σκοπό την ανάλυση και τον προσδιορισμό των στοιχείων εκείνων που είναι απαραίτητα για τη σύσταση, την οργάνωση, την ανάπτυξη και τη χρηματοδότηση του.

5.4 Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της ΕΣΕΕ

Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση είναι βασικές λειτουργίες της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για την λήψη αποφάσεων από τον μηχανισμό διακυβέρνησής της (συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων ειδικών και γενικών γραμματέων). Στο αρχικό στάδιο σχεδιασμού της Στρατηγικής, η παρακολούθηση

καθοδηγεί την ΔΕΑ παρέχοντας νέες σημαντικές γνώσεις για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων αλλά συμβάλλει και σε ευρύτερη συναίνεση σχετικά με τις επιλεγμένες επενδυτικές προτεραιότητες. Σημαντική πρόκληση για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι ο μηχανισμός παρακολούθησης που καθοδηγεί την προσαρμογή και υλοποίηση διορθωτικών δράσεων τόσο σε επίπεδο στόχου όσο και σε επίπεδο διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.

Αρμόδιος φορέας για την παρακολούθηση της ΕΣΕΕ είναι η Τεχνική Γραμματεία η οποία σχεδιάζει και εφαρμόζει ένα σύστημα παρακολούθησης της ΕΣΣΕ, συλλέγει όλα τα απαραίτητα δεδομένα παρακολούθησης και υποστηρίζεται για την ανάπτυξη σχετικής τεχνογνωσίας και διοικητικής ικανότητας (administrative capacity) από πόρους του ΕΠΑΝΕΚ 2021-27.

Η Τεχνική Γραμματεία προωθεί και συντονίζει τη δημιουργία ενός συστήματος παρακολούθησης (συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού αρμοδιοτήτων -'ποιος κάνει τι' , του μεθοδολογικού και εννοιολογικού πλαισίου και των εργαλείων παρακολούθησης) που μπορεί να εκτιμήσει αποτελέσματα ανά τομέα προτεραιότητας.

Για την περίοδο 2021-27 η αξιολόγηση της αναθεωρημένης ΕΣΕΕ εντάσσεται στο Πλάνο Αξιολόγησης του ΕΠΑΝΕΚ 2021-27, ανατίθεται με ευθύνη της Τεχνικής Γραμματείας σε ανεξάρτητο Σύμβουλο Αξιολόγησης με αποδεδειγμένη τεχνογνωσία. Θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την αξιολόγηση του συστήματος και μηχανισμών διακυβέρνησης, αξιολόγηση της ωρίμανσης και εκπλήρωσης του αναγκαίου όρου, αξιολόγηση της διαδικασίας της επιχειρηματικής ανακάλυψης και διακριτές ενότητες αξιολόγησης επιπτώσεων και αποτελεσματικότητας για κάθε προτεραιότητα/τομέα της ΕΣΕΕ, καθώς και σαφή αξιολόγηση του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους της ΕΣΕΕ.

5.6 Λογική Παρέμβασης

Όραμα της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελεί η μετάβαση σε ένα ανανεωμένο αναπτυξιακό πρότυπο κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμο, στηριζόμενο στην γνώση και στην αξιοποίησή της μέσα από την παραγωγή υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, με προοπτική ενσωμάτωσης σε διεθνείς αλυσίδες αξίας. Η επένδυση στην έρευνα και στην καινοτομία υποστηρίζει τις κεντρικές επιλογές της αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας, προσφέροντας το απαραίτητο καινοτομικό υπόβαθρο για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και την επίλυση σημαντικών κοινωνικών προκλήσεων. Οι σημαντικότεροι παράγοντες ανάπτυξης που διακρίνονται είναι:

- η αυξημένη σημασία της γνώσης, καθώς και της διαχείρισής της,
- η επιτυχής αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης,
- η ανάγκη για συστημική προσέγγιση στην ενσωμάτωση της καινοτομίας (προϊόντος/διαδικασίας, κτλ.) και ενίσχυση του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων καθώς και οι αλλαγές στις σχέσεις τόσο εντός επιχείρησης όσο και μεταξύ επιχειρήσεων.
- η ανάγκη και ευκαιρία για διεθνοποίηση μέσα από τον εντεινόμενο διεθνή ανταγωνισμό και τις αναδυόμενες τεχνολογίες
- οι ευκαιρίες συμμετοχής σε Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας.

Η υποστήριξη των παραπάνω παραγόντων ανάπτυξης πρέπει να αντιμετωπιστεί ως μία συνεχής διαδικασία εκσυγχρονισμού και εξέλιξης, ενός «ταξιδιού καινοτομίας» που περιλαμβάνει τα διάφορα στάδια καινοτομικών διαδικασιών, μεθόδων, νέων προϊόντων ή διαδικασιών καθώς και επιχειρηματικών πρακτικών τα οποία αποτελούν βασικές παραμέτρους και προϋποθέσεις για την ανάπτυξη βιώσιμων και ανταγωνιστικών επιχειρημάτων με αφετηρία την Ελλάδα και με διεθνή προσανατολισμό. Η λογική παρέμβασης αναγνωρίζει διακριτές ευκαιρίες και ανάγκες για υποστήριξη σε κάθε μία από τις φάσεις αυτής της διαδικασίας:

- Παραγωγή Νέας Γνώσης: Το σημαντικότερο κεφάλαιο που διαθέτει η χώρα και στο οποίο στηρίζεται η καινοτομία, είναι οι άνθρωποι, το ερευνητικό δυναμικό και ιδιαίτερα οι νέοι επιστήμονες. Με την αξιοποίηση του νέου επιστημονικού δυναμικού επιδιώκεται η ενίσχυση της

καινοτομικής προσπάθειας, με αναβαθμισμένη την αντίστοιχη επένδυση του ιδιωτικού τομέα, ώστε να λειτουργήσει ως «ατμομηχανή της ανάπτυξης». Προς την κατεύθυνση αυτή σχεδιάζεται ένα απλό πλέγμα μηχανισμών υποστήριξης της καινοτομίας μέσα από την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και ερευνητικών αποτελεσμάτων ιδιαίτερα από νέους ερευνητές και επιστήμονες απελευθερώνοντας έτσι μία σειρά από σημεία συμφόρησης (bottlenecks) της καινοτομίας (Κριτήριο 1) .

- **Αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης:** Το κλασικό γραμμικό μοντέλο μεταφοράς τεχνολογίας (όπου τα αποτελέσματα της έρευνας μεταφέρονται από το ερευνητικό εργαστήριο στα τμήματα RκαιD των επιχειρήσεων προκειμένου να παραχθούν νέα προϊόντα και υπηρεσίες) έχει πλέον αντικατασταθεί από ένα αμφίδρομο πρότυπο συνεργασίας, σύμφωνα με το οποίο οι ερευνητικοί φορείς και οι επιχειρήσεις αλληλοεπιδρούν ποικιλοτρόπως, με στόχο την συν-δημιουργία (co-creation) νέας γνώσης και τεχνολογίας. Στην Ελλάδα, ο παραγωγικός ιστός της χώρας και το σύστημα ΕκαιΤ δεν συναντώνται πάντα από άποψη στόχων, γεγονόσ που οδηγεί σε αρκετές περιστασιακές συνεργασίες και περιορισμένη αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων. Απαιτείται ο σχεδιασμός αναβαθμισμένων μορφών συνεργασίας που περιλαμβάνουν όχι μόνο συνεργατικά έργα μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων στη βάση της ζήτησης (όπως προκύπτει μέσα από τους νέους κύκλους επιχειρηματικής ανακάλυψης) αλλά και δομές συν-δημιουργίας και μεσο-μακροπρόθεσμης στρατηγικής συνεργασίας.
- **Καινοτομία και Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων:** Οι επιδόσεις της Ελλάδας στην βασισμένη στη γνώση καινοτομία παραμένουν χαμηλές, παρά τη βελτίωση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια. Η υποστήριξη της παραγωγής καινοτομιών από τις υφιστάμενες επιχειρήσεις επιδιώκεται με την ενίσχυση της δημιουργίας τμημάτων έρευνας και ανάπτυξης σε αυτές μέσα από την χρηματοδότηση έργων βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης στις συγκεκριμένες θεματικές προτεραιότητες που ενδιαφέρουν τον παραγωγικό ιστό της χώρας, τα οποία συμβάλουν στην παραγωγή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/ υπηρεσιών και βοηθούν τη διείσδυση σε νέες αγορές ή οδηγούν σε παραγωγή νέας γνώσης που μπορεί να αξιοποιηθεί (Κ1, Κ5). Η βιομηχανική και επιχειρηματική καινοτομία, υποστηριζόμενη από την επιστημονική και τεχνολογική καινοτομία βρίσκεται στον πυρήνα αυτών των προσπαθειών. Οι επιλογές που προτείνονται αποτελούν την έναρξη μίας διαδικασίας 'επέκτασης' των τεχνολογικών «συνόρων» της εγχώριας παραγωγικής / επιχειρηματικής βάσης ώστε να ανταποκρίνεται στις νέες συνθήκες (Κ5, Κ6).
- **Ανάπτυξη, Δικτύωση και Διεθνοποίηση:** Στο επίπεδο της υποστήριξης, έχει ήδη διαπιστωθεί ότι υπάρχει ένα κενό στη στήριξη καινοτόμων εγχειρημάτων που να αντιστοιχούν σε στάδια προχωρημένης τεχνολογικής ωριμότητας καθώς και στη διαδικασία μεγέθυνσης ή/και δικτύωσης των επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών ώστε να αποκτήσουν την απαραίτητη κρίσιμη μάζα που τις καθιστά ανταγωνιστικούς σε διεθνές επίπεδο (Κ7).
- **Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας:** Η σημασία των παγκόσμιων δικτύων καινοτομίας απαιτεί μια πολιτική καινοτομίας που υπερβαίνει τα περιφερειακά και εθνικά σύνορα. Η διεθνής συνεργασία αποτελεί βασικό στοιχείο των ΕΣΕΕ και περιλαμβάνει ανταλλαγή γνώσεων, συντονισμό και εκμετάλλευση συνεργιών με πρωτοβουλίες ΕΣΕΕ σε άλλες χώρες και περιφέρειες. Η συνεργασία και η εξωστρεφής διάθεση προωθούν την κατανόηση της ανταγωνιστικής θέσης της χώρας / περιφέρειας έναντι των άλλων και ειδικότερα σε σχέση με τις Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας (GVCs) ώστε οι επιχειρήσεις και οι ερευνητικοί οργανισμοί να αποκτήσουν πρόσβαση σε ευρύτερα δίκτυα επιχειρήσεων και γνώσης, να αποκτήσουν την απαραίτητη ερευνητική ικανότητα, να εισχωρήσουν σε νέες αγορές, να επεκτείνουν τις επιχειρηματικές ευκαιρίες, να συνδυάσουν συμπληρωματικά πλεονεκτήματα και να ενταχθούν σε διεθνή συστήματα (Κ6, Κ7)

Η ΕΣΕΕ 2014-2020 αποτέλεσε μία σημαντική προσπάθεια οικονομικού μετασχηματισμού της χώρας σε τεχνολογικό και ερευνητικό επίπεδο και επηρέασε σημαντικά στην άνοδο των δαπανών των επιχειρήσεων σε ΕκαιΑ. Αυτή η ανοδική τάση είναι αναγκαίο να συγκρατηθεί και να αυξηθεί περαιτέρω από το 1,18% το 2019 στο 1,81 που αποτελεί εθνικό στόχο για το 2030. Η λογική παρέμβασης που προτείνεται να ακολουθηθεί στην περίοδο 2021-2027 πρέπει να «χτίσει» πάνω στα θετικά στοιχεία της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, να επηρεάσει εστιασμένα την έρευνα, την επιχειρηματικότητα

και τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και να συμβάλλει σημαντικά στην επανεκπαίδευση όλων των επιπέδων του ανθρώπινου δυναμικού και την ανατροπή του Brain Drain.

Η νέα λογική παρέμβασης της ΕΣΕΕ 2021-2027, ενισχύει ακόμα περισσότερο την εστιασμένη δημιουργία νέας γνώσης πάνω στους 8 τομείς προτεραιότητας, τους αναδυόμενους τομείς και τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Αναδεικνύει τη σημαντικότητα των Εθνικών Ερευνητικών Υποδομών και των Υποδομών Έρευνας γενικότερα (συμπεριλαμβανομένων των Πανεπιστημίων) τόσο όσον αφορά την προσέλκυση επενδύσεων σε ΕκαιΑ όσο και την ανάπτυξη κρίσιμων ανταγωνιστικών μαζών. Οι Ερευνητικές Υποδομές καλούνται από 'χρόνο μηδέν' να εκσυγχρονιστούν και να διεθνοποιηθούν με σκοπό να συνεργάζονται συστηματικά τόσο με τον εθνικό επιχειρηματικό ιστό όσο και με τις Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας. Καλούνται να παράγουν πιο διεθνοποιημένη, ανταγωνιστική και εστιασμένη στρατηγικά Νέα Γνώση.

Το ίδιο ισχύει για τους Ενδιάμεσους Μηχανισμούς και Φορείς και τις αντίστοιχες υπηρεσίες που προσφέρουν. Στην ΕΣΕΕ 2014-2020 οι μηχανισμοί αυτοί άργησαν πολύ να εφαρμοστούν. Ως αποτέλεσμα αυτοί οι Μηχανισμοί «διευκολυντές» ή «καταλύτες» άρχισαν να συμμετέχουν πολύ αργά στην ανάπτυξη και επιτάχυνση της μεταφοράς τεχνολογίας και γνώσης γενικότερα. Κατά τη Νέα Προγραμματική Περίοδο, οι μηχανισμοί αυτοί θα συνεχίσουν να λειτουργούν, όπως επίσης θα υποβοηθηθεί η δημιουργία νέων, όπου αυτό χρειαστεί, ή η κατάργηση κάποιων μετά από σχετική αξιολόγηση (K5, K1).

Βασικός στόχος του άξονα παρέμβασης 'Σύνδεση Έρευνας και Παραγωγής (κρατικές ενισχύσεις και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία)' είναι η περαιτέρω διασύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων προς διεθνείς αγορές, με σκοπό τη μετάβαση στην ποιοτική καινοτομία επιχειρηματικότητα και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας με στόχους την οικονομική ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση και τη βιώσιμη εξειδίκευση, την ενσωμάτωση της νέας γνώσης και της καινοτομίας στα υπάρχοντα αλλά και σε νέα προϊόντα, υπηρεσίες, παραγωγικά συστήματα και αλυσίδες αξίας, και την σύνδεση της ακαδημαϊκής έρευνας με τις ανάγκες της αγοράς και την οικονομία. Προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων της δράσης είναι η επικέντρωση των πόρων και των προσπάθειών στους επιλεγμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας και σε πεδία παρέμβασης, όπου ανιχνεύεται δυναμικό ερευνητικής αριστείας και επιχειρηματικότητας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για την έξυπνη εξειδίκευση (RIS3) σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό, τη διαφοροποίηση και την εκμετάλλευση νέων ευκαιριών στην ελληνική οικονομία.

Ως σημαντική συνιστώσα των αξόνων παρέμβασης αναγνωρίζεται ο ψηφιακός μετασχηματισμός, ο οποίος αποτελεί βασικό στόχο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 τόσο σε Εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός εστιάζει μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση επιχειρήσεων και άλλων φορέων, με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας από την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των τεχνολογιών ψηφιακού μετασχηματισμού και αποτελεί οριζόντιο όχημα σε όλα τα στάδια της διαδρομής καινοτομίας που προβλέπει η λογική παρέμβασης της ΕΣΕΕ 21-27, σε συνάρτηση και με τον ειδικό στόχο β του στόχου πολιτικής 1 της Πολιτικής Συνοχής 2021-2027, τον οποίο η ΕΣΕΕ εξυπηρετεί (K1-K6).

Το κανονιστικό πλαίσιο χαρακτηρίστηκε από σημαντικές μεταρρυθμίσεις και νομοθετικές πράξεις κατά την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο, πολλές εκ των οποίων αποτέλεσαν έναυσμα για την υποβοήθηση νέων τεχνολογικών εταιρειών (τεχνοβλαστών) όπως και την υποβοήθηση της πιο απλουστευμένης αξιοποίησης της νέας γνώσης που παράγεται στον εθνικό ερευνητικό ιστό. Ταυτόχρονα αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο υποβοήθησαν την είσοδο στην Ελλάδα σημαντικών ξένων επενδύσεων σε ΕκαιΑ όπως είναι αυτές τις TESLA, Pfizer, Microsoft, ΕΥ κα. Σημαντικές περαιτέρω αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο προτείνονται και θα γίνουν με σκοπό την ομογενοποίηση του ανανεωμένου συστήματος έρευνας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας που αναδεικνύεται. Η δημιουργία της Τεχνικής Γραμματείας για την υποβοήθηση της εφαρμογής της ΕΣΕΕ 2021-27 θα διαδραματίσει σημαντικότατο

ρόλο τόσο όσον αφορά την εφαρμογή της ΔΕΑ όσο και του μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης αλλά και την συσχέτιση με τους σχετικούς φορείς σε περιφερειακό επίπεδο (Κ4, Κ3).

Μέσα από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το Ταμείο Ανάκαμψης και το Πρόγραμμα Δημοσίων Δαπανών, οι Δημόσιες Προμήθειες θα παίξουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της καινοτομίας και του εκσυγχρονισμού και θα εκτείνονται από την εφαρμογή νέων τεχνολογιών μέχρι τον χώρο των τεχνολογιών σε θέματα άμυνας. Οι Δημόσιες Προμήθειες ή έστω μέρος τους θα προσανατολιστούν στην προώθηση νέων τεχνολογιών και καινοτομιών, στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αλλά και στην υποβοήθηση συμμετοχής τους στη Διεθνοποίηση και στις Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας.

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει όλα τα προτεινόμενα μέτρα και δράσεις της λογικής παρέμβασης. Γίνονται συγκεκριμένες αναφορές στα μέτρα του ΕΠΑΝΕΚ (με τους σχετικούς κωδικούς από το Προσχέδιο του Προγράμματος, Απρίλιος 2021) όπου αυτά παραμένουν αυτούσια ως λεκτικό. Οι υπόλοιπες δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ είτε έχουν εξειδικευτεί σε επιμέρους δράσεις όπως τα μέτρα «1.3.1.4 Ενίσχυση της νέας/νεοφυούς επιχειρηματικότητας υψηλής προστιθέμενης αξίας» σε «Ενίσχυση ίδρυσης και υποστήριξη Νεοφυών Επιχειρήσεων» και «1.1.2.2 Ανάπτυξη δομών σύνδεσης επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά/ερευνητικά κέντρα» σε «Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας (ΤΤΟ)», είτε περιλαμβάνονται κάτω από οικογένειες δράσεων όπως πχ. τα μέτρα «1.1.2.1 Συνεργασίες επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς» και «1.1.1.1 Παραγωγή νέων/βελτιωμένων προϊόντων και διεργασιών σύμφωνα με την ΕΣΕΕ» που περιλαμβάνονται κάτω από τη δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ». Επιπλέον, δράσεις που περιλαμβάνονται στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανασυγκρότησης αναφέρονται ρητά. Η λογική παρέμβασης συνδέει (με διαφορετικό χρώμα) και τους ειδικούς στόχους 1.β και 1.γ με σκοπό μία συνολικότερη απεικόνιση της ΕΣΕΕ σε σχέση με τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.

'Innovation Journey' Λογική Παρέμβασης του 'Ελληνικού Ταξιδιού προς την Καινοτομία 2021-2027' (ενδεικτικός πίνακας μέτρων και παρεμβάσεων)					
Στρατηγικοί Άξονες / Πεδία Παρέμβασης	Παραγωγή Νέας Γνώσης	Αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης	Καινοτομία και Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων (συσχέτιση με ΕΣ 1γ)	Ανάπτυξη, Δικτύωση και Διεθνοποίηση	Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας
Ανθρώπινο Δυναμικό (Έρευνα και Παραγωγή) Ενίσχυση Στρατηγικής Στοχευμένης Έρευνας	Ενίσχυση νεανικής επιχειρηματικότητας Ενίσχυση Επιχειρηματικών Δεξιοτήτων στον ερευνητικό χώρο Στήριξη στην ανάπτυξη ελληνικών πρωτοβουλιών στο πρόγραμμα Horizon Europe / Widening Participation and Strengthening the European	Ενίσχυση νεανικής επιχειρηματικότητας Ενίσχυση Επιχειρηματικών Δεξιοτήτων στον ερευνητικό χώρο Αξιοποίηση/εξέλιξη εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις (1.4.2) Ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα διανοητικής ιδιοκτησίας Ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα	Προγράμματα Στοχευμένης Κατάρτισης για τα στελέχη των επιχειρήσεων (1.4.1) Αξιοποίηση/εξέλιξη εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις (1.4.2) Ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα διανοητικής ιδιοκτησίας	Προγράμματα Στοχευμένης Κατάρτισης για τα στελέχη των επιχειρήσεων (1.4.1) Αξιοποίηση/εξέλιξη εξειδικευμένου προσωπικού από τις επιχειρήσεις (1.4.2) Ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα διανοητικής ιδιοκτησίας Πανεπιστήμια RRF Ενίσχυση συμμετοχής σε	Στήριξη στην ανάπτυξη ελληνικών πρωτοβουλιών στο πρόγραμμα Horizon Europe / Widening Participation and Strengthening the European Research Area (1.1.4.1) Ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα διανοητικής ιδιοκτησίας

'Innovation Journey' Λογική Παρέμβασης του 'Ελληνικού Ταξιδιού προς την Καινοτομία 2021-2027' (ενδεικτικός πίνακας μέτρων και παρεμβάσεων)					
Στρατηγικοί Άξονες / Πεδία Παρέμβασης	Παραγωγή Νέας Γνώσης	Αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης	Καινοτομία και Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων (συσχέτιση με ΕΣ 1γ)	Ανάπτυξη, Δικτύωση και Διεθνοποίηση	Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας
	Research Area (1.1.4.1) Ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων σε θέματα διανοητικής ιδιοκτησίας Ενίσχυση του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού μέσω της υλοποίησης διδακτορικής έρευνας σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις Ταμείο Ανάκαμψης και Ανασυγκρότηση ς (άξονας 3.2) ενίσχυση της ποιότητας και της εξωστρέφειας των ελληνικών πανεπιστημίων και την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας , στο πλαίσιο των σύγχρονων αναγκών των επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας. Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ Ενίσχυση της έρευνας (βιομηχανική /εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη) με την υλοποίηση στρατηγικά	διανοητικής ιδιοκτησίας Ενίσχυση δράσεων PoC (proof of concept) Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ Ενίσχυση της έρευνας (βιομηχανική /εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη) με την υλοποίηση στρατηγικά στοχευμένων έργων υψηλής ερευνητικής και επιστημονικής στάθμης	Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ	διεθνείς επιστημονικές διοργανώσεις, διαγωνισμούς κτλ.	

'Innovation Journey' Λογική Παρέμβασης του 'Ελληνικού Ταξιδιού προς την Καινοτομία 2021-2027' (ενδεικτικός πίνακας μέτρων και παρεμβάσεων)					
Στρατηγικοί Άξονες / Πεδία Παρέμβασης	Παραγωγή Νέας Γνώσης	Αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης	Καινοτομία και Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων (συσχέτιση με ΕΣ 1γ)	Ανάπτυξη, Δικτύωση και Διεθνοποίηση	Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας
	στοχευμένων έργων υψηλής ερευνητικής και επιστημονικής στάθμης				
Ερευνητικές Υποδομές / Υποδομές Υποστήριξης Καινοτομίας Ενίσχυση Στρατηγικής Στοχευμένης Έρευνας	Εκσυγχρονισμός / αναβάθμιση / προώθηση ερευνητικών υποδομών - Ενίσχυση εθνικών ερευνητικών υποδομών (1.1.3.1) Ταμείο Ανάκαμψης και Ανασυγκρότησης (άξονας 4.5) Δημιουργία δομών για την υποστήριξη της βασικής και της εφαρμοσμένης έρευνας. Περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: (1) Χρηματοδότηση της βασικής έρευνας με οριζόντια υποστήριξη για όλες τις επιστήμες, (2) Βιοϊατρική έρευνα σε διεθνώς ανταγωνιστικά επίπεδα, (3) Εφαρμοσμένη έρευνα για ιατρική ακριβείας, (4) Εφαρμοσμένη έρευνα για την ανάπτυξη Drones με χρηματοδότηση για Κέντρο Έρευνας και	Ενίσχυση της έρευνας (βιομηχανική /εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη) με την υλοποίηση στρατηγικά στοχευμένων έργων υψηλής ερευνητικής και επιστημονικής στάθμης Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας (ΤΤΟ) Ενίσχυση δράσεων PoC (proof of concept) Στρατηγικά Σχέδια Ερευνητικών Φορέων Ολοκληρωμένες Στρατηγικές Έρευνας AEI (RRF) Ανάπτυξη έργων επίδειξης και πιλοτικών έργων – εφαρμογής αποτελεσμάτων έρευνας, σύνδεση με ανοικτή καινοτομία Ανάπτυξη και εφαρμογή	Αναβάθμιση και αξιοποίηση υποδομών υποβαθμισμένων βιομηχανικών περιοχών και εγκαταλεειμένων βιομηχανικών κτηρίων (1.3.3.2)	Ενίσχυση συμμετοχής σε διεθνείς επιστημονικές διοργανώσεις, διαγωνισμούς κτλ	Στήριξη στην ανάπτυξη ελληνικών πρωτοβουλιών στο πρόγραμμα Horizon Europe / Widening Participation and Strengthening the European Research Area (1.1.4.1)

‘Innovation Journey’ Λογική Παρέμβασης του ‘Ελληνικού Ταξιδιού προς την Καινοτομία 2021-2027’ (ενδεικτικός πίνακας μέτρων και παρεμβάσεων)					
Στρατηγικοί Άξονες / Πεδία Παρέμβασης	Παραγωγή Νέας Γνώσης	Αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης	Καινοτομία και Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων (συσχέτιση με ΕΣ 1γ)	Ανάπτυξη, Δικτύωση και Διεθνοποίηση	Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας
	Ανάπτυξης Μη Επανδρωμένων Συστημάτων, (5) Ίδρυση Ινστιτούτου Ε και Α για εφαρμογές τεχνητής νοημοσύνης, επεξεργασίας δεδομένων και ανάπτυξης αλγορίθμων, (6) Μεταφραστική Έρευνα σε τεχνολογίες βιώσιμων υλικών (σε συνεργασία με το MIT). Ταμείο Ανάκαμψης και Ανασυγκρότησης (άξονας 4.5) Αναβάθμιση υποδομών Ερευνητικών Κέντρων εποπτείας ΓΓΕΚ Ανάπτυξη και εφαρμογή «πρωτοκόλλων» ή σημάτων Ενίσχυση της έρευνας (βιομηχανική /εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη) με την υλοποίηση στρατηγικά στοχευμένων έργων υψηλής ερευνητικής και επιστημονικής στάθμης και αναδυόμενων τεχνολογιών Ενίσχυση της περιφερειακής	«πρωτοκόλλων» ή σημάτων			

‘Innovation Journey’ Λογική Παρέμβασης του ‘Ελληνικού Ταξιδιού προς την Καινοτομία 2021-2027’ (ενδεικτικός πίνακας μέτρων και παρεμβάσεων)					
Στρατηγικοί Άξονες / Πεδία Παρέμβασης	Παραγωγή Νέας Γνώσης	Αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης	Καινοτομία και Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων (συσχέτιση με ΕΣ 1γ)	Ανάπτυξη, Δικτύωση και Διεθνοποίηση	Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας
	αριστείας – Συμβολή στην υλοποίηση των περιφερειακών εξειδικεύσεων Ταμείο Ανάκαμψης και Ανασυγκρότησης (άξονας 4.5) TH2ORAX - ΕΞΕΛΙΞΙΜΟ ΟΛΙΣΤΙΚΟ ΥΒΡΙΔΙΚΟ ΕΠΕΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΑΥΤΟΝΟΜΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (ΑΜΥΝΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ)				
Μηχανισμοί, Υπηρεσίες και Δομές Υποστήριξης/ Ενδιάμεσοι φορείς και μηχανισμοί (συν- περιλαμβανομένων των συνεργατικών μηχανισμών)	Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας (ΤΤΟ)	Συνεργατικοί σχηματισμοί (Clusters) (1.1.2.4) Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας (ΤΤΟ) Υπηρεσίες στήριξης της επιχειρηματικότητας (μέσω θερμοκοιτίδων, μεντόρων, κοινωνικών εταίρων κ.λπ.) και δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος (1.3.1.7) Ενίσχυση δραστηριοτήτων Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ακαδημία, Μητρώο κτλ) Υποστήριξη Διεθνοποίησης	Συνεργατικοί σχηματισμοί (Clusters) (1.1.2.4) Κέντρα Ικανοτήτων (Competence Centers) (1.1.2.3) Υπηρεσίες στήριξης της επιχειρηματικότητας (μέσω θερμοκοιτίδων, μεντόρων, κοινωνικών εταίρων κ.λπ.) και δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος (1.3.1.7) Ανάπτυξη/ αναβάθμιση δομών / μηχανισμών στήριξης επιχειρηματικότητας και άλλων υποδομών ποιότητας και διαχείρισης διανοητικής	Innovation Hubs Υπηρεσίες στήριξης της επιχειρηματικότητας (μέσω θερμοκοιτίδων, μεντόρων, κοινωνικών εταίρων κ.λπ.) και δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος (1.3.1.7)	Συνεργατικοί σχηματισμοί (Clusters) (1.1.2.4)

‘Innovation Journey’ Λογική Παρέμβασης του ‘Ελληνικού Ταξιδιού προς την Καινοτομία 2021-2027’ (ενδεικτικός πίνακας μέτρων και παρεμβάσεων)					
Στρατηγικοί Άξονες / Πεδία Παρέμβασης	Παραγωγή Νέας Γνώσης	Αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης	Καινοτομία και Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων (συσχέτιση με ΕΣ 1γ)	Ανάπτυξη, Δικτύωση και Διεθνοποίηση	Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας
		Τεχνολογικών και Επιστημονικών Πάρκων	ιδιοκτησίας (1.3.3.1) Ενίσχυση της ανάπτυξης ψηφιακών πλατφορμών επιχειρηματικών συναλλαγών και συνεργασίας		
Σύνδεση Έρευνας και Παραγωγής (κρατικές ενισχύσεις και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία)	Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ Ταμείο Ανάκαμψης και Ανασυγκρότησης (άξονας 4.5) Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ Χρηματοδότηση προτάσεων που αξιολογήθηκαν θετικά στα ERC Grant Schemes αλλά δε χρηματοδοτήθηκαν	Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ EquiFund Innovation Window EquiFund Early Stage Ενίσχυση ίδρυσης και υποστήριξη Νεοφυών Επιχειρήσεων Ταμείο Ανάκαμψης και Ανασυγκρότησης (άξονας 4.5) Elevate Greece Ταμείο Ανάκαμψης και Ανασυγκρότησης (άξονας 4.5) Χρηματοδότηση έργων του HORIZON 2020 με τη "Σφραγίδα Αριστείας" με στόχο να ενισχυθούν κορυφαίες καινοτόμες εταιρείες για την παραγωγή εξαιρετικά προηγμένων προϊόντων ή/και υπηρεσιών.	Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ Στήριξη παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στην καινοτομία, τεχνολογική προσαρμογή, τον ψηφιακό μετασχηματισμό (1.3.1.1) Παροχή κινήτρων για την εφαρμογή συστημάτων και σημάτων ποιότητας και τη δημιουργία ενιαίου πλαισίου βιομηχανικών προτύπων και τυποποίησης με πιστοποίηση (1.3.1.2) Υποστήριξη οργανωτικής καινοτομίας (1.3.1.6) EquiFund: Growth	EquiFund Growth Υποστήριξη Νεοφυών Επιχειρήσεων Elevate Greece Στήριξη παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στην καινοτομία, τεχνολογική προσαρμογή, τον ψηφιακό μετασχηματισμό (1.3.1.1) Παροχή κινήτρων για την εφαρμογή συστημάτων και σημάτων ποιότητας και τη δημιουργία ενιαίου πλαισίου βιομηχανικών προτύπων και τυποποίησης με πιστοποίηση (1.3.1.2) Ανάπτυξη της παραγωγής διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών και συμμετοχή των επιχειρήσεων σε διεθνείς αλυσίδες αξίας και B2B αγορές (1.3.1.3)	Στήριξη στην ανάπτυξη ελληνικών πρωτοβουλιών στο πρόγραμμα Horizon Europe / Widening Participation and Strengthening the European Research Area (1.1.4.1) Ενίσχυση συμμετοχής σε διακρατικά/ διευρωπαϊκά δίκτυα, προγράμματα και πρωτοβουλίες ERANETS- FETs Δράσεις διμερών και διακρατικών συνεργασιών Δράσεις πολυμερών διακρατικών συνεργασιών Συμμετοχή στα European partnerships 2021-2030 Συμμετοχή στα EU Joint Undertakings EquiFund Growth Elevate Greece Ανάπτυξη της παραγωγής διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών και συμμετοχή των επιχειρήσεων σε διεθνείς αλυσίδες αξίας και B2B αγορές (1.3.1.3)

'Innovation Journey' Λογική Παρέμβασης του 'Ελληνικού Ταξιδιού προς την Καινοτομία 2021-2027' (ενδεικτικός πίνακας μέτρων και παρεμβάσεων)					
Στρατηγικοί Άξονες / Πεδία Παρέμβασης	Παραγωγή Νέας Γνώσης	Αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης	Καινοτομία και Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων (συσχέτιση με ΕΣ 1γ)	Ανάπτυξη, Δικτύωση και Διεθνοποίηση	Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας
		Ενίσχυση δράσεων PoC (proof of concept) Χρηματοδότηση προτάσεων που αξιολογήθηκαν θετικά στα ERC Grant Schemes αλλά δε χρηματοδοτήθηκαν Ενίσχυση για την πραγματοποίηση δοκιμών προϊόντων και υπηρεσιών Ανάπτυξη έργων επίδειξης και πιλοτικών έργων – εφαρμογής αποτελεσμάτων έρευνας, σύνδεση με ανοικτή καινοτομία		Ενίσχυση συμμετοχής σε διακρατικά/διευρωπαϊκά δίκτυα, προγράμματα και πρωτοβουλίες ERANETS- FETs Δράσεις διμερών και διακρατικών συνεργασιών Δράσεις πολυμερών διακρατικών συνεργασιών	
Ψηφιακός Μετασχηματισμός (συσχέτιση με ΕΣ 1.β)	Εκσυγχρονισμός των εσωτερικών δικτυακών υποδομών όλων των ΑΕΙ και των ΕΚ της χώρας Ταμείο Ανάκαμψης: Ψηφιακός μετασχηματισμός	Επιχειρηματικά σχέδια ανάπτυξης και εμπορικής διάθεσης προϊόντων/υπηρεσιών που βασίζονται σε ΤΠΕ (1.2.2.1) Ταμείο Ανάκαμψης: Ψηφιακός μετασχηματισμός	Αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στις ΜΜΕ και επέκταση και ολοκλήρωση του φάσματος της παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών (1.2.1.1) Τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρήσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους, περιλαμβάνοντας νέες μηχανολογικές εγκαταστάσεις, εξοπλισμό,	Digital Innovation Hubs Ταμείο Ανάκαμψης: Ψηφιακός μετασχηματισμός	Ταμείο Ανάκαμψης: Ψηφιακός μετασχηματισμός

'Innovation Journey' Λογική Παρέμβασης του 'Ελληνικού Ταξιδιού προς την Καινοτομία 2021-2027' (ενδεικτικός πίνακας μέτρων και παρεμβάσεων)					
Στρατηγικοί Άξονες / Πεδία Παρέμβασης	Παραγωγή Νέας Γνώσης	Αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης	Καινοτομία και Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων (συσχέτιση με ΕΣ 1γ)	Ανάπτυξη, Δικτύωση και Διεθνοποίηση	Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας
			λογισμικό και διασυνδέσεις (1.2.1.2) Ταμείο Ανάκαμψης: Ψηφιακός μετασχηματισμός		
Κανονιστικό Πλαίσιο (Νομοθεσία, Διοίκηση, Φορολογία)	Νομοθεσία για Διανοητική Ιδιοκτησία Ευνοϊκό φορολογικό πλαίσιο για την ΕκαιΑ Μηχανισμός Παρακολούθησ ης ΕΣΕΕ (1.1.5.1) Διαδικασία Επιχειρηματική ς Ανακάλυψης Προβολή κοινωνικής σημασίας έργου ΕΤΑΚ Νομοθεσία για την χρήσεις γής των τεχνολογικών πάρκων Προβολή κοινωνικής σημασίας έργου ΕΤΑΚ Βελτίωση κύκλου διαχείρισης προγραμμάτων ΕΤΑΚ και των διαδικασιών χρηματοδότηση ς για την κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων	Μηχανισμός Παρακολούθησ ης ΕΣΕΕ (1.1.5.1) Διαδικασία Επιχειρηματική ς Ανακάλυψης Προβολή κοινωνικής σημασίας έργου ΕΤΑΚ Νομοθεσία για την χρήσεις γής των τεχνολογικών πάρκων	Μηχανισμός Παρακολούθησ ης ΕΣΕΕ (1.1.5.1) Διαδικασία Επιχειρηματική ς Ανακάλυψης Προβολή κοινωνικής σημασίας έργου ΕΤΑΚ	Μηχανισμός Παρακολούθησ ης ΕΣΕΕ (1.1.5.1) Διαδικασία Επιχειρηματική ς Ανακάλυψης Προβολή κοινωνικής σημασίας έργου ΕΤΑΚ	Μηχανισμός Παρακολούθησ ης ΕΣΕΕ (1.1.5.1) Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης Προβολή κοινωνικής σημασίας έργου ΕΤΑΚ
Δημόσιες Προμήθειες	Αποτίμηση Αναγκών Δημοσίου Τομέα για Καινοτομία	Προ- εμπορευματικέ ς δημόσιες προμήθειες (PCP)	Δημόσιες Προμήθειες Καινοτόμων Λύσεων (PPI)	Δημόσιες Προμήθειες Καινοτόμων Λύσεων σε θεματικές Στόχους (πχ. Υγεία/Ενέργεια, Άμυνα)	Δημόσιες Προμήθειες για την συμμετοχή σε διεθνείς αλυσίδες αξίας
Προβολή Δημοσιότητα	– Συστηματική προβολή – δημοσιότητα	Συστηματική προβολή – δημοσιότητα	– προβολή – δημοσιότητα προς τις ΜΜΕ	Δράσεις επικοινωνίας και διάχυσης των	Δράσεις επικοινωνίας και διάχυσης των ελληνικών

'Innovation Journey' Λογική Παρέμβασης του 'Ελληνικού Ταξιδιού προς την Καινοτομία 2021-2027' (ενδεικτικός πίνακας μέτρων και παρεμβάσεων)					
Στρατηγικοί Άξονες / Πεδία Παρέμβασης	Παραγωγή Νέας Γνώσης	Αξιοποίηση και Διάχυση Νέας Γνώσης	Καινοτομία και Τεχνολογικός Εκσυγχρονισμός των Επιχειρήσεων (συσχέτιση με ΕΣ 1γ)	Ανάπτυξη, Δικτύωση και Διεθνοποίηση	Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας
	αποτελεσμάτων ερευνητικών έργων	αποτελεσμάτων ερευνητικών έργων		ελληνικών δράσεων καινοτομίας στην παγκόσμια αγορά	δράσεων καινοτομίας στην παγκόσμια αγορά

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΔΡΑΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΣΕΣ 2021-27 ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ)

	Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των δράσεων ενισχύσεων ΜμΕ οριζόντιου χαρακτήρα, θα γίνεται στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για καλύτερο συντονισμό αυτών. Θα εξεταστεί δε περαιτέρω κατά την υλοποίηση και πρόβλεψη δέσμευσης συγκεκριμένου ποσοστού στο πλαίσιο των κεντρικών προκηρύξεων του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για χρηματοδότηση επενδύσεων μόνο από επιχειρήσεις κάθε Περιφέρειας σύμφωνα με την περιφερειακή διάσταση της Εθνικής S3 και με βάση κλείδα κατανομής.	Δεν υπάρχουν επικαλύψεις	Μέσα από τα Περιφερειακά προγράμματα οι δράσεις των αντίστοιχων ΕΣ αποσκοπούν, παράλληλα με την υλοποίηση στρατηγικών ΟΧΕ / ΒΑΑ για την αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των Περιφερειών, να ενισχυθεί η απασχόληση με την στήριξη της τοπικής οικονομίας. Στόχος είναι να παρασχεθεί στις τοπικές στρατηγικές (στο πλαίσιο του ΣΠ5) η δυνατότητα πλήρους ολοκλήρωσης πολιτικών και τομέων σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους.
	Το ΔΑΜ καλύπτει χρηματοδοτικές ανάγκες των ΜμΕ και για υλοποίηση δράσεων προσαρμογής και αναβάθμισης των δεξιοτήτων και βιομηχανικής μετάβασης. Κατά κανόνα ό,τι ενισχύεται στο πλαίσιο του ΔΑΜ για ΜμΕ, δεν θα καλύπτεται από άλλα Προγράμματα.	Δεν υπάρχουν επικαλύψεις μόνο συμπληρωματικότητα	Κατά κανόνα ό,τι ενισχύεται στο πλαίσιο του ΔΑΜ για ΜμΕ, δεν θα καλύπτεται από άλλα Προγράμματα.
	Δράσεις που προωθούν την καινοτομία μέσω της ψηφιοποίησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).	Δεν υπάρχουν επικαλύψεις μόνο συμπληρωματικότητα	Οι δράσεις κατάρτισης του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» δεν αναφέρονται σε Οριζόντιες δεξιότητες ή/και Βασικές δεξιότητες ΤΠΕ. Αντιθέτως μέσω του Προγράμματος Ανταγωνισμού θα παρέχονται προγράμματα κατάρτισης εξειδικευμένων δεξιοτήτων με στόχο την ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας τόσο του Ανθρώπινου Δυναμικού, όσο και των επιχειρήσεων.
	Στο Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα θα ενισχυθούν Σχέδια επιχειρήσεων για ανάπτυξη δεξιοτήτων στο πλαίσιο της RIS, της βιομηχανικής μετάβασης και της επιχειρηματικότητας. Δράσεις που υποστηρίζουν την έρευνα και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος Ανθρώπινου Δυναμικού	Δεν υπάρχουν επικαλύψεις	Το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» θα περιλαμβάνει δράσεις εντός του ΣΠ4 (ΕΚΤ) των δύο κύριων τομέων πολιτικής (Απασχόληση και Εκπαίδευση), με στόχο να ενισχυθεί η πρόσβαση στην απασχόληση και να αντιμετωπιστεί η αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης σε επίπεδο δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους, τις γυναίκες, τους ανέργους και ιδιαίτερα τους μακροχρόνια και γενικότερα όσους ανήκουν στις περισσότερο απομακρυσμένες από την αγορά εργασίας ομάδες του πληθυσμού καθώς και να βελτιωθεί η

			ποιότητα και η αποτελεσματικότητα των συστημάτων Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης.
	Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» μέσω των δράσεων του ΕΣΙ θα ενισχύσει εφαρμοσμένη έρευνα και στους τομείς Αειφόρος Ενέργεια και Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία (οικοσυστήματα της ΕΣΕΕ) που θα συμπληρώνουν το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» Επιπλέον, μέσω των δράσεων του ΕΣΙΙΙ οι ΜΜΕ θα αναδιαρθρωθούν με τρόπο που θα στηρίζει μια νέα και βιώσιμη οικονομία (συμπεριλαμβανομένης της αντίδρασής τους στην κλιματική αλλαγή)	Δεν υπάρχουν επικαλύψεις	Δεν υπάρχουν επικαλύψεις παρά μόνο συμπληρωματικότητα. Μέσω του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» θα παρέχονται προγράμματα κατάρτισης που αποσκοπούν στην εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της Ε.Ε. για προστασία του περιβάλλοντος από τις επιχειρήσεις.
	Η προτεραιότητα 1 του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα είναι σε άμεση σύνδεση με τις προτεραιότητες του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για τον «Ψηφιακό Μετασχηματισμό» και τις «Ιδιωτικές Επενδύσεις», με στόχο τη συστηματική ενίσχυση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας της εθνικής οικονομίας, καθώς και τη στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία. Οι σχετικοί με την Ψηφιακή Μετάβαση Άξονες 2.1 και 2.3 του ΕΛΛΑΔΑ 2.0, προωθούν μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για τη διεύρυνση της συνδεσιμότητας των επιχειρήσεων στο διαδίκτυο μέσω ευρυζωνικών υποδομών, για την ανάπτυξη δικτύων νέας γενιάς, αλλά και για τον τεχνολογικό και ψηφιακό εκσυγχρονισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, και την αναβάθμιση των ψηφιακών δεξιοτήτων τους, που αποτελούν προτεραιότητες και για το Στόχο ΣΠ1 του Προγράμματος «Ανταγωνισμού». Στον τομέα για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό, τα έργα του ΕΛΛΑΔΑ 2.0 είναι σχεδόν στο σύνολό τους «ονοματισμένα» διασφαλίζοντας πλήρως τον απόλυτο διαχωρισμό με έργα που προγραμματίζεται να ενταχθούν στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα».. Επιπροσθέτως, οι Άξονες 4.5 και 4.6 του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, οι οποίοι στοχεύουν στην ενίσχυση της σύνδεσης της παραγωγής με την έρευνα και την καινοτομία, και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας κρίσιμων κλάδων της εθνικής οικονομίας, μέσα από κατάλληλα στοχευμένες	Δεν υπάρχουν επικαλύψεις Συμπληρωματικά στο ΕΣΙΙΙ του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» το RRF προβλέπει “Εξοικονομώ επιχειρώντας” για την ενίσχυση ενεργειών βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας της λειτουργίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.	Σε συμπληρωματικότητα με τις Δράσεις του RRF, η παρούσα προτεραιότητα του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» θα ενισχύσει το ενεργό Ανθρώπινο δυναμικό σε εξειδικευμένους τομείς με αναπτυξιακές προοπτικές συμπεριλαμβανομένου των τομέων της ΕΣΕΕ με στόχο την ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας τόσο του Ανθρώπινου Δυναμικού, όσο και των επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό θα ενισχυθούν δράσεις κατάρτισης και πιστοποίησης γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων με γνώμονα σχέδια δράσης που κεφαλαιοποιούν εξελίξεις κυρίως στους στρατηγικούς τομείς της χώρας και σε επαγγέλματα που κρίνονται κρίσιμα για την αγορά σε μεσο – μακροπρόθεσμο ορίζοντα, ή/και σε τομείς που επηρεάζονται άμεσα από τον ψηφιακό μετασχηματισμό της εργασίας, τον προσανατολισμό στην πράσινη οικονομία αλλά και την βιομηχανική μετάβαση.

	μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, βρίσκονται σε άμεση συνάφεια με τον ΣΠ1. Στον τομέα αυτόν η δυνατότητα «διαχωρισμού» εντοπίζεται τόσο στις προδιαγραφές των προσκλήσεων και την εξ αυτών διαφοροποίηση στη στόχευση και την εφαρμογή πολιτικών για τομείς και επιχειρήσεις, όσο και από τους διακριτούς χρονικά κύκλους		

ΠΛΑΣΙΟ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΟΜΟΕΙΔΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΥΛΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

Σε συνέχεια της τεχνικής σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε, μέσω τηλεδιάσκεψης, τη Δευτέρα 8 Φεβρουαρίου 2021 μεταξύ της ΕΓ Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ & ΤΣ, της ΕΓ Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΚΤ και των ΔΑ του ΕΠΑνΕΚ και του ΕΠΑΝΑΔ_ΕΔΒΜ, ακολουθεί μία πρώτη αποτύπωση κριτηρίων διαχωρισμού μεταξύ ομοειδών δράσεων ΕΚΤ που δύναται να συμπεριληφθούν στα δύο νέα Προγράμματα της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 για να καταστεί πιο ευδιάκριτη η κατανομή των αρμοδιοτήτων / καθηκόντων που ανατίθενται σε κάθε ΕΠ / ΕΥΔ καθώς και η αντιστοιχία των σχετικών κατηγοριών δράσεων. Αναφορικά με τη στόχευση για τη νέα Προγραμματική Περίοδο:

A) Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» σχεδιάζεται σαν μια ολοκληρωμένη παρέμβαση του ΕΣΠΑ 2021 – 2027, εντός των ΣΠ1 (ΕΤΠΑ) και ΣΠ4 (ΕΚΤ), που θα υποστηρίξει τους παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας στη μετάβασή τους σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης και θα αποτελέσει το εργαλείο υλοποίησης της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης που συνδέει την έρευνα και την καινοτομία με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων.

B) Το Πρόγραμμα «Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027 θα περιλαμβάνει δράσεις εντός του ΣΠ4 (ΕΚΤ) των δύο κύριων τομέων πολιτικής (Απασχόληση και Εκπαίδευση), με στόχο να ενισχυθεί η πρόσβαση στην απασχόληση και να αντιμετωπιστεί η αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης σε επίπεδο δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους, τις γυναίκες, τους ανέργους και ιδιαίτερα τους μακροχρόνια και γενικότερα όσους ανήκουν στις περισσότερο απομακρυσμένες από την αγορά εργασίας ομάδες του πληθυσμού καθώς και να βελτιωθεί η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα των συστημάτων Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης.

Στόχος Πολιτικής	Ειδικός Στόχος	Κατηγορία Δράσεων	Κριτήρια Διαχωρισμού ανάμεσα στα προγράμματα	
			Ανταγωνιστικότητα	Απασχόληση και κοινωνική συνοχή
ΣΠ1	(i)	Έρευνα	(δεν προβλέπεται ΣΠ1)	✓ Εφαρμοσμένη Έρευνα (ΕΤΠΑ – RIS) / Στήριξη επιχειρήσεων, ερευνητικών δομών και δικτύσεων αναφορικά με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, στη βάση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
	(iii)	Δημιουργία και στήριξη επιχειρήσεων	(δεν προβλέπεται ΣΠ1)	✓ Δημιουργία νέων επιχειρήσεων σε τομείς νέων τεχνολογιών και καινοτόμων εργαλείων – Καταπολέμηση Brain Drain ✓ Ενίσχυση ΜΜΕ και Χρηματοδοτικά Εργαλεία
	(iv)	Δεξιότητες στο πλαίσιο RIS	(δεν προβλέπεται ΣΠ1)	✓ Σχέδια επιχειρήσεων για ανάπτυξη δεξιοτήτων στο πλαίσιο της RIS, της βιομηχανικής μετάβασης και της επιχειρηματικότητας
ΣΠ4	(i)	Δημιουργία και στήριξη Επιχειρήσεων, Προώθηση αυτοαπασχόλησης, Κοινωνική Οικονομία	✓ Προώθηση στην απασχόληση ανέργων (εγγεγραμμένων στο Μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ) μέσω προγραμμάτων υποστήριξης δημιουργίας νέων επιχειρήσεων (ΝΕΕ) ¹ ✓ Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας (Προγράμματα Νέων Θέσεων Εργασίας) μέσω ενίσχυσης των επιχειρήσεων ✓ Σύνολο δράσεων κοινωνικής οικονομίας (Ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων)	✓ Προγράμματα δημιουργίας νέων επιχειρήσεων και ενίσχυσης υφιστάμενων αυτοαπασχολούμενων (για μη εγγεγραμμένους στο Μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ)

¹ Η δράση για τους Νέους Ελεύθερους Επαγγελματίες (Ν.Ε.Ε) έχει στόχο την προώθηση στην αγορά εργασίας ανέργων μέσω της υποστήριξης τους για τη δημιουργία επιχειρήσεων. Η μεθοδολογία μοναδιαίου κόστους (ΜΚ) βασίζεται στα στοιχεία υλοποίησης δράσεων προηγούμενων προγραμματικών περιόδων συμπεριλαμβανομένων δράσεων Νέων Επιστημόνων. Το ποσό επιχορήγησης προσδιορίστηκε βάσει προσαρμοσμένου ιστορικού κόστους επιλέξιμων δαπανών για ενίσχυση 12μηνιαίας λειτουργίας επιχείρησης και όχι στη βάση υποβολής επενδυτικού σχεδίου.

	(i), (ii), (iii)	Κατάρτιση (επανακατάρτιση-reskilling και αναβάθμιση δεξιοτήτων-upskilling)	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΜΕ ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΑΝΕΡΓΟΥΣ / ΣΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΕ ΕΠΙΣΦΑΛΗ ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ κλπ) ✓ Κατάρτιση ανέργων ✓ Κατάρτιση στην απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων (Σημ. Όλες οι σχετικές δράσεις ψηφιακών δεξιοτήτων των 2 προγραμμάτων θα επιβεβαιωθούν με διαβούλευση με τα αρμόδια Υπουργεία) για το σύνολο του εργατικού δυναμικού (εργαζόμενοι, άνεργοι, ανενεργοί). Αφορά σε οριζόντιες δράσεις. ✓ Κατάρτιση εργαζομένων και αυτοαπασχολούμενων, οι οποίοι βρίσκονται σε επισφαλή θέση εργασίας / αναστολή / επίσχεση¹	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΜΕ ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ / ΑΥΤΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ ✓ Εργαζόμενοι και αυτοαπασχολούμενοι στο πλαίσιο στρατηγικής στόχευσης του ΕΠΑνΕΚ συμπεριλαμβανομένης της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης - (reskilling και τομείς υψηλής και έξυπνης εξειδίκευσης). ✓ Προσαρμοστικότητα επιχειρήσεων (σχέδια προσαρμογής επιχειρήσεων), δηλ. αναβάθμιση δεξιοτήτων εργαζομένων βάσει διάγνωσης αναγκών των επιχειρήσεων και επιχειρηματικού σχεδίου (business plan)
	(v)	Εκπαίδευση (Διδακτορικά, Μεταδιδακτορικά) / Έρευνα	✓ Σύνολο δράσεων που εντάσσονται στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (όπως υποτροφίες υποψηφίων διδακτόρων και μετά-διδακτόρων, δράσεις των ΑΕΙ για ανάπτυξη εξωστρέφειας / διεθνοποίησης – ανάπτυξη δικτύων/συνεργασιών – γραφεία διασύνδεσης, επιχειρηματικότητας, υποστήριξη δομών των ΑΕΙ για ανάπτυξη της σύνδεσης με αγορά εργασίας) ✓ Δράσεις στήριξης του ερευνητικού δυναμικού και των νέων επιστημόνων με την ενίσχυση του ακαδημαϊκού βιογραφικού και των ερευνητικών και άλλων δεξιοτήτων τους (υλοποίηση μικρών σε προϋπολογισμό, έως 50 χιλ. ευρώ, ερευνητικών προτάσεων καθώς και δράσεις απόκτησης ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας)	-
	(iv)	Δράσεις Πρακτικής Άσκησης / Μαθητείας	✓ Σύνολο δράσεων πρακτικής άσκησης φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ✓ Σύνολο δράσεων πρακτικής άσκησης / μαθητείας σπουδαστών / μαθητών στο πλαίσιο της επαγγελματικής εκπαίδευσης	-

¹ απαιτείται περαιτέρω προσδιορισμός του όρου «επισφαλή θέση εργασίας»

		Δράσεις αντιμετώπισης επιπτώσεων COVID-19	✓ Δράσεις αντιμετώπισης επιπτώσεων COVID-19 σύμφωνα με την ανωτέρω κατηγοριοποίηση	✓ Δράσεις αντιμετώπισης επιπτώσεων COVID-19 σύμφωνα με την ανωτέρω κατηγοριοποίηση (ξεχωριστός άξονας προτεραιότητας)
--	--	---	--	---